İŞKUR

2015

AYDIN

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMA RAPORU

Çalışmadan, yorulmadan, öğrenmeden rahat yaşamanın yollarını aramayı alışkanlık haline getirmiş milletler, evvela haysiyetlerini, sonra hürriyetlerini ve daha sonra istikballerini kaybetmeye mahkûmdurlar.
K. Atatürk

TÜRKİYE İŞ KURUMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

AYDIN ÇALIŞMA VE İŞ KURUMU İL MÜDÜRLÜĞÜ

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMA RAPORU

(2015)

Raporu Hazırlayanlar:

Fatma Nur ZENGİN
İş ve Meslek Danışmanı

Mustafa CEVİZ
İş ve Meslek Danışmanı

SUNUŞ

Günümüzde devletler, kamu politikalarında istihdam artıcı yatırım ve politikalara ağırlık vermektedirler. Bu doğrultuda ülkemizde son yıllarda istihdamın artırılmasına yönelik ciddi atılımlar yapılmış, uygulanan etkili istihdam politikalarıyla işsizlik birçok gelişmiş ülkelerdeki sevilerin altına çekilmiştir. Bu süreci kalıcı hale getirmek ve daha etkili istihdam politikaları oluşturabilmek için işgücü piyasasının talep ve isteklerinin detaylı bir şekilde ortaya konulmasının gerekli olduğu ortaya çıkmıştır.

Bu amaçla Aydın Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğümüz yerel düzeyde uygulanacak aktif işgücü piyasası politikalarını etkin ve ihtiyaca uygun olmasını sağlamak amacıyla işverenlerimizin görüşlerine başvurmaktadır. İşverenlerimizin işgücü talepleri doğrultusunda kamu istihdam hizmetlerinin yürütülmesi hedeflenmektedir. İşverenlerimizin nitelikli işgücüne daha hızlı ulaşabilmesi amacıyla Çalışma ve İş Kurumu kendi bünyesinde olan işsizleri işgücü uyum programlarına tabi tutarak yetiştirmektedir. Yani işverenin nitelikli işgücü talebi karşılanırken aynı zamanda işsizlerimize meslek kazandırılmakta ve onlara yeni iş kapıları açılmaktadır.

Çalışma ve İş Kurumu sunduğu hizmetleri daha etkin hale getirmek ve il düzeyinde mesleki eğitim programlarını ihtiyaca uygun yönlendirmek amacıyla 2015 yılında kapsamlı bir İşgücü Piyasası Talep Araştırması gerçekleştirmiştir. İl düzeyinde işgücü arz ve talep verilerini içeren çalışmanın raporu, bu konuda genel bir rehber niteliğindedir.

Bu rapor, Çalışma ve İş Kurumu Müdürlüğümüz tarafından 16 Mart ile 30 Nisan 2015 tarihleri arasında 10 ve daha fazla işçi istihdam eden; tarım, kamu, hane halklarında işverenler ve uluslararası kurum kuruluşlar dışındaki sektörler baz alınarak İşgücü Piyasası Araştırması sonuçları üzerinden hazırlanmış olup, 2016 yılı il istihdam ve mesleki eğitim kurulu çalışmalarına, işgücü eğitim faaliyetlerinin planlanmasına ışık tutacaktır.

Bu çalışmanın ortaya çıkmasında çabalarından dolayı aydın Çalışma İş Kurumu İl Müdürü ve personeline, araştırma süresinde işyeri bilgi formalarına titiz bir şekilde yanıt veren tüm işverenlerimize ve emeği geçen herkese teşekkür ediyor, Aydın İşgücü Piyasası Araştırma Raporunun ilimiz ve ilgililer için yararlı olmasını diliyorum.

Erol AYYILDIZ
Aydın Valisi

ÖNSÖZ

Türkiye İş Kurumu (İŞKUR), ulusal istihdam politikasının oluşturulması, istihdamın korunması ve geliştirilmesi ile işsizliğin önlenmesi faaliyetlerinde rol alan işgücü piyasasının en önemli aktörlerinden biridir. Kurumumuz hem aktif hem de pasif istihdam politikaları doğrultusunda işgücü ve işverene yönelik birçok kamusal hizmet sunmaktadır. İşsizlik sigortası işlemlerini yürüten, işgücü piyasası verilerini yerel ve ulusal bazda derleyen, analiz eden, yorumlayan, işgücünün istihdam edilebilirliğini artırmaya yönelik işgücü yetiştirme, mesleki eğitim ve işgücü uyum programları geliştirerek uygulanması konusunda önemli görevler icra eden, üstlendiği yasal, yönetsel ve sosyal sorumluluğun bilinciyle faaliyetlerini özveri ile sürdüren İŞKUR, işgücü piyasası analizleri aracılığıyla Kuruma erişemeyen birçok işverenle yüz yüze görüşerek işgücü taleplerini derlemektedir. İşgücü piyasası analizlerinin etkin bir şekilde yapılabilmesi sadece İŞKUR için değil sosyal politikayla ilgilenen tüm kişi ve kurumlar için sağlıklı öngörü ve planlama yapılması açısından önemli ve gereklidir.

Bu noktadan hareketle 2015 yılı Mart-Nisan aylarında, Türkiye genelinde Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) ve Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) işbirliği ile belirlenen 10 ve daha fazla kişi istihdam eden 121 bin 823; 2-9 arası istihdam eden 10 bin 211 ve toplamda 132 bin 34 işyerine, kurum personelimiz işveren veya işveren temsilcisi ile görüşme gerçekleştirmiştir. İlimizde bu kapsamda 10 ve daha fazla kişi istihdam eden bin 682; 2-9 arası istihdamı olan 92 ve toplamda bin 774 işyerine ulaşılmıştır.

Türkiye Geneli ve il düzeyinde çalışan sayısı, açık iş, temininde güçlük çekilen meslekler ile geçmiş ve gelecek dönem istihdam eğilimlerine dair bilgiler derlenmiş, işverenin eleman ihtiyacı anında karşılanmaya çalışılmıştır. Ayrıca işgücü yetiştirme kurslarının da piyasa ihtiyaçları doğrultusunda açılmasının sağlanması için veriler derlenmiştir.

Bu çerçevede, hazırlanan bu Rapor 2015 yılı "Aydın İşgücü Piyasası Analizi" hem işgücü arzına ilişkin eğilimler hakkında bazı değerlendirmeleri hem de İşgücü Piyasası ve İstatistik Dairesi Başkanlığımız sorumluluğunda ve Kurum personelimiz vasıtasıyla gerçekleştirilen talep araştırmasının sonuçlarına dair bilgileri kapsamaktadır. 81 İl için ayrı ayrı il düzeyindeki verilerin analiz edildiği raporlarında kamuoyuyla paylaşılması planlanmaktadır.

Bu vesileyle Türkiye İşgücü Piyasası Analizi çalışmasının tüm kullanıcılara faydalı ve hayırlı olmasını diler, bu çalışmanın ortaya çıkmasında zamanını ayırarak bilgi formumuzu dolduran tüm işverenlerimize emeği geçen Kurum çalışanlarımıza ve sosyal paydaşlarımıza teşekkür ederim.

Aydın Çalışma ve İş Kurumu
İl Müdürü
Rahmi TERZİ

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ ..... *iii*

ÖNSÖZ ..... *iv*

İÇİNDEKİLER ..... *v*

TABLOLAR LİSTESİ ..... *vi*

ŞEKİLLER LİSTESİ ..... *ix*

KISALTMALAR-1 ..... *x*

KISALTMALAR-2 ..... *xi*

YÖNETİCİ ÖZETİ *1*

GİRİŞ *7*

İŞGÜCÜ PİYASASININ GENEL GÖRÜNÜMÜ *8*

1.1 İŞGÜCÜ PİYASASINI ETKİLEYEN UNSURLAR: ARKA PLAN 8

1.2 İŞKUR GÖSTERGELERİ 10

1.2.1 Kayıtlı İşsiz Verileri *10*

1.2.2 Açık İş Verileri *12*

1.3 İŞE YERLEŞTİRME VERİLERİ 14

1.4 MESLEKİ EĞİTİM FAALİYETLERİ 16

1.5 İŞSİZLİK ÖDENEĞİ VERİLERİ 17

İKİNCİ BÖLÜM *18*

İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI *18*

2.1 AMAÇ VE YÖNTEM 18

2.2 İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM 20

2.1.1 İşyeri Verileri *20*

2.3 AÇIK İŞ VERİLERİ 35

2.3.1 Açık İşlerde Aranan Beceriler *51*

2.4 TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER(TGÇM) 59

2.5 GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ 75

SONUÇ *81*

KAYNAKÇA *85*

EKLER *86*

EK 1- 2015 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI İŞYERİ BİLGİ FORMU 86

EK 2 - ÖRNEKLEME YAPILAN İLLER LİSTESİ VE ÖRNEK SAYILARI 93

EK 3- TANIM VE KAVRAMLAR SÖZLÜĞÜ 95

EK 4- EK TABLOLAR 102

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1: İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri *8*

Tablo 2: Kayıtlı İşsizlerin Mesleklere Göre Dağılımı *11*

Tablo 3: Açık İşlerin Mesleklere Göre Dağılımı *13*

Tablo 4: İşe Yerleştirmelerin Mesleklere Göre Dağılımı *15*

Tablo 5:Kurs ve Kursiyer Göstergeleri (2015*) *16*

Tablo 6: Yıllar İtibariyle İşsizlik Ödeneğine Başvuran ve Hak Eden Sayısı (2015*) *17*

Tablo 7: İşsizlik Ödeneğini Hak Edenlerin Mesleklere Göre Dağılımı (2015*) *17*

Tablo 8: Sektörlere Göre İşyerlerinin Dağılımı *20*

Tablo 9: Aydın'da Çalışanların Sektörlere ve Cinsiyete Göre Dağılımı *21*

Tablo 10: Çalışanların Meslek Gruplarına ve Cinsiyete Göre Dağılımı *24*

Tablo 11: Çalışan Sayısı En Fazla Olan Meslekler *25*

Tablo 12: İŞKUR Hizmetinden Faydalanan İşyerleri Oranları *26*

Tablo 13: Part-Time Çalışanı Olan İşyerleri ve Çalışanlar *27*

Tablo 14: Part-Time Çalışanı Olan İşyerlerinde En Fazla Çalışılan Meslekler *28*

Tablo 15: Vardiyalı Çalışma Yapılan İşyerlerinde En Fazla Çalışılan Sektörler *28*

Tablo 16: Vardiyalı Çalışma Yapılan İşyerlerinde Cinsiyete Göre En fazla Çalışılan Meslekler *29*

Tablo 17: İhracat Yapan İşyerlerinin Sektörel ve Çalışan Olarak Dağılımı *30*

Tablo 18: İhracat Yapan İşyerlerinde Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı En Fazla Olan Meslekler *31*

Tablo 19: Sektörlere Göre İŞKUR'dan Faydalanılan Hizmetlerin Dağılımı *34*

Tablo 20: Sektörlere Göre Açık İşlerin Dağılımları *36*

Tablo 21: Sektörlere Göre Açık İşi Olan İşyerlerinin Dağılımları *38*

Tablo 22: Açık İşlerin Sektörlere ve Cinsiyete Göre Dağılımı *39*

Tablo 23: Açık İşlerin Meslek Gruplarına Göre Dağılımı *40*

Tablo 24: Açık İşlerin Meslek Gruplarına ve Cinsiyete Göre Dağılımı *40*

Tablo 25: Açık İşlerin Mesleklere Göre Dağılımı *41*

Tablo 26: Açık İşlerin Mesleklere ve Cinsiyete Göre Dağılımı *42*

Tablo 27: Sektörlere Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları *44*

Tablo 28: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları *44*

Tablo 29: En Çok Açık İş Olan Mesleklerin Aranma Kanalları *45*

Tablo 30: Yaş Gruplarına Göre İşyerlerinin Açık İşlerini Arama Kanalları *46*

Tablo 31: Arama Kanalına Göre Açık İşlerin Aranma Süresi *46*

Tablo 32: İşyerlerinin Açık İşlerde Arama Kanalına Göre Cinsiyet Dağılımı *47*

Tablo 33: Vardiyalı Çalışma Yapılan İşyerlerinin Açık İşlerde Arama Kanalına Göre Cinsiyet Dağılımı *47*

Tablo 34: Part-Time Çalışanı Olan İşyerlerinin Açık İşlerde Arama Kanalına Göre Cinsiyet Dağılımı *48*

Tablo 35: İhracat Yapan İşyerlerinde Açık İşlerin Aranma Kanalına Göre Cinsiyet Dağılımı *49*

Tablo 36: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanan İşyerlerinin Açık İşlerde Arama Kanalına Göre Cinsiyet Ayrımlı Dağılımı *49*

Tablo 37: Açık İşlerde Cinsiyete Göre Talep Edilen Eğitim Düzeyi *54*

Tablo 38: Sektörlere Göre Açık İşlerde Talep Edilen Asgari Eğitim Düzeyi *55*

Tablo 39: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerde Talep Edilen Asgari Eğitim Düzeyi *55*

Tablo 40: Açık İşlerde Talep Edilen Eğitim Düzeylerinin Arama Kanallarına Göre Dağılımı *56*

Tablo 41: Asgari Eğitim Düzeyine Göre Açık İşlerin Aranma Süresi *57*

Tablo 42: Sektörlere Göre Açık İşlerin Aranma Süresi *57*

Tablo 43: İşyeri Yaşına Göre Açık İşlerin Aranma Süresi *58*

Tablo 44: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Süresi *58*

Tablo 45: Teminde Güçlük Çekilen Mesleklerin Sektörel Dağılımı *60*

Tablo 46: Meslek Gruplarına Göre Temininde Güçlük Çekilme ve Açık İş Sayısı *61*

Tablo 47: Teminde Güçlük Çekilen Meslekler *63*

Tablo 48: Meslekler Bazında Teminde Güçlük Çekilme Nedenleri* *68*

Tablo 49: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Durumuna Göre Eleman Temininde Güçlük Çekme Durumu *69*

Tablo 50: Vardiyalı Çalışma Yapılan İşyerlerinin Sektörel Bazda Eleman Temininde Güçlük Çekme Durumu *70*

Tablo 51: İhracat Yapan İşyerlerinin Sektörel Bazda Eleman Temininde Güçlük Çekme Durumu *72*

Tablo 52: Part-Time Çalışanı Olan İşyerlerinin Eleman Temininde Güçlük Çekme Durumu *73*

Tablo 53: İşyerlerinin Çalışma Biçimine Göre Net İstihdam Değişim Oranları *75*

Tablo 54: Sektörler İtibariyle Net İstihdam Değişimi ve Oranları *76*

Tablo 55: Meslek Grupları İtibariyle Net İstihdam Değişim Oranları *77*

Tablo 56: Net İstihdam Artışı ve Azalışı Beklenen İlk 10 Meslek *78*

Tablo 57: Özelliklerine Göre İşyerlerinin Net Artış Beklediği Meslekler *78*

Tablo 58: Sektörlere Göre İstihdam Artış/Azalış Beklentisi *79*

Tablo 59: İşyeri Özelliklerine Göre İstihdam Artış/Azalış Beklentisi *80*

ŞEKİLLER LİSTESİ

Grafik 1: İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri *9*

Grafik 2: Kayıtlı İşsizlerin Cinsiyete Göre Dağılımı *10*

Grafik 3: Yıllara Göre Açık İş *12*

Grafik 4: Yıllar İtibari ile Cinsiyete Göre İşe Yerleştirme *14*

Grafik 5: Sektörlere Göre Ortalama Çalışan Sayıları *22*

Grafik 6: İşyerlerinin Yaş Grubuna Göre Dağılımı *23*

Grafik 7: Meslek Grubu ve Cinsiyete Göre Çalışanlar *25*

Grafik 8: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanan İşyeri Sayısı Oranları *31*

Grafik 9: İŞKUR Hizmetinden Faydalanan İşyerlerinin Yaşlarına Göre Dağılımı *32*

Grafik 10: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Sürelerinin Dağılımı *33*

Grafik 11: Açık İşi Olan İşyerleri *35*

Grafik 12: Cinsiyete Göre Açık İşlerin Dağılımları *37*

Grafik 13: Açık İşi Olan İşyerlerinin Sektörlere ve Yaş Grubuna Göre Dağılımı *39*

Grafik 14: Açık İşlerin Aranma Kanallarına Göre Dağılımı *43*

Grafik 15: Açık İşlerde Talep Edilen Eğitim Düzeyi *53*

Grafik 16: İşyerlerinin Eleman Temininde Güçlük Çekme Durumu *59*

Grafik 17: Meslek Gruplarına Göre Temininde Güçlük Çekme ve Açık İş Oranı *62*

Grafik 18: Teminde Güçlük Çekilme Nedenleri *64*

Grafik 19: Teminde Güçlük Çekilme Nedenleri *64*

Grafik 20: Teminde Güçlük Çekilme Nedenleri* *66*

Grafik 21: Vardiyalı Çalışma Yapılan İşyerlerinin Eleman Temininde Güçlük Çekme Nedenleri *71*

Grafik 22: İhracat Yapan İşyerlerinin Eleman Temininde Güçlük Çekme Nedenleri *72*

Grafik 23: Part-Time Çalışanı Olan İşyerlerinin Eleman Temininde Güçlük Çekme Nedenleri *74*

KISALTMALAR-1

AB	Avrupa Birliği
ABD	Amerika Birleşik Devletleri
ADNKS	Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi
AİO	Açık iş Oranı
Bk.	Bakınız
EUROSTAT	Avrupa Birliği İstatistik Ofisi
ILO	International Labor Organization (Uluslararası Çalışma Örgütü)
ISCO	International Standard Classification of Occupations (Uluslararası Meslek Sınıflama Standardı)
İBBS	İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflaması
İO	İşsizlik Oranı
İKO	İşgücüne Katılma Oranı
İŞKUR	Türkiye İş Kurumu
İPA	İşgücü Piyasası Talep Araştırması
NACE	European Classification of Economic Activities (Avrupa Birliği'nde Ekonomik Faaliyetlerin İstatistikî Sınıflaması)
NİDO	Net İstihdam Değişim Oranı
OECD	Organization for Economic Co-operation And Development (Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü)
TMS	Türk Meslekler Sözlüğü
TÜİK	Türkiye İstatistik Kurumu
GSKD	Gayri Safi Katma Değer
SEGE	Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Endeksi
TİPTA	Türkiye İşgücü Piyasası Talep Araştırması
TR32	TÜİK Düzey 2'de Aydın, Denizli, Muğla illerini içerir bölge

KISALTMALAR-2

SEKTÖR TANIMI	RAPORDA KULLANILAN
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	Madencilik ve Taş Ocakçılığı
İmalat	İmalat
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı	Elektrik, Gaz, Buhar Üretimi
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	-
İnşaat	İnşaat
Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı	Toptan ve Perakende Ticaret
Ulaştırma ve Depolama	Ulaştırma ve Depolama
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	Konaklama ve Yiyecek Hizmetleri
Bilgi ve İletişim	Bilgi ve İletişim
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	Finans ve Sigorta Faaliyetleri
Gayrimenkul Faaliyetleri	Gayrimenkul Faaliyetleri
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	Mesleki ve Teknik Faaliyetler
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	İdari ve Destek Hizmetler
Kamu Yönetimi ve Savunma Zorunlu Sosyal Güvenlik	-
Eğitim	Eğitim
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	İnsan Sağlığı ve Sosyal hizmetler
Kültür, Sanat, Eğlence, Dinlence ve Spor	Kültür, Sanat ve Spor
Diğer Hizmet Faaliyetleri	Diğer Hizmet Faaliyetleri

MESLEK GRUBU TANIMI	RAPORDA KULLANILAN
Kanun Yapıcılar Üst Düzey Yöneticiler ve Müdürler	Yöneticiler
Profesyonel Meslek Mensupları	Profesyonel Meslek Mensupları
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	Teknisyenler ve Teknikerler
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	Büro Hizmetleri
Hizmet ve Satış Elemanları	Hizmet ve Satış Elemanları
Nitelikli Tarım, Hayvancılık, Avcılık, Ormancılık ve Su Ürünlerinde Çalışanlar	Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri
Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	Sanatkârlar
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	Tesis ve Makine Operatörleri
Nitelik Gerektirmeyen İşlerde Çalışanlar	Nitelik Gerektirmeyen Meslekler

YÖNETİCİ ÖZETİ

Aydın ilinde İşgücü piyasasının talebini sağlıklı ölçebilmek için öncelikli olarak işgücü arzına yönelik işgücüne katılım, istihdam ve işsizlik oranları gibi göstergelere dikkatle bakmak gerekmektedir. Bu tür bir değerlendirme yapabilmek için kullanılacak başlıca kaynak ise TÜİK' in Hane Halkı İşgücü Anketleri ve İŞKUR işgücü arzı istatistikleridir.

TÜİK 2014 yılı şubat döneminden itibaren yayınlanan yeni veri setine göre il düzeyinde temel iş gücü verileri TÜİK tarafından yayınlanmadığından dolayı 2014 ve 2015 yıllarına ait il düzeyinde temel işgücü verilerine yer verilmemiştir.2013 yılı TÜİK Türkiye istatistiklerine bakıldığında işgücüne katılma oranı Aydın ili için yüzde 55,2, İstihdam oranı ise yüzde 51,4 ve işsizlik oranı da yüzde 6,9'dur. 2014 yılında Aydın İlinde İŞKUR aracılığı ile işgücüne arz edilen Kuruma kayıtlı işgücü 61 bin 304 ve işsizlerin sayısı da 34 bin 394'tür. Söz konusu işsiz arzının meslek dağılımına bakıldığında ilk sırada beden işçisi gelmektedir. Bu meslekleri satış danışmanı ve büro memuru takip etmektedir.

Kayıtlı işsizler İŞKUR'a kayıt olup işsiz olduğunu bildiren kişilerdir. 2010 yılında Aydın ilinde 18 bin 25 kişi İŞKUR'a kayıtlı iken, 2015 yılı Haziran ayı sonu itibariyle bu sayı iki kattan fazla artarak 43 bin 624'e yükselmiştir. Rakamlardaki yükseliş İŞKUR'un tanınırlığının artmasından ve işgücü piyasasında aktif bir oyuncu hale gelmesinden kaynaklanmaktadır. Kayıtlı işsizlerin mesleklere göre dağılımına bakıldığında ilk sırada Beden İşçisi(Genel) yer alırken iken bu sıralamayı Satış Danışmanı, Temizlik Görevlisi, Büro Memuru (Genel),Sekreter, Şoför-Yük Taşıma, Garson (Servis Elemanı), Ön Muhasebeci, Beden İşçisi (Temizlik) ve Kasiyer takip ettiği görülmektedir.

İşverenlerin İŞKUR'dan eleman talepleri açık iş olarak adlandırılmaktadır. 2015 yılı Haziran ayı sonu itibari ile de açık iş sayısı 17 bin 643 olarak gerçekleşmiş ve bu artış seyri devam ettiği takdirde 2014 yılında yakalanan açık iş sayısından daha büyük bir sayıya ulaşılacağı tahmin edilmektedir. 2015 Yılı Haziran ayı sonu itibari ile açık işlerde ilk sırayı kayıtlı işsizler de olduğu gibi Beden İşçisi (Genel) almıştır.

İş ve işçi bulmaya aracılık yoluyla yapılan işe yerleştirme hizmeti; iş arayanların meslek ve nitelikleri ile işverenlerin işgücü taleplerinde aranan koşulların eşleştirilmesi suretiyle uygun işle uygun kişiyi buluşturan bir hizmettir. 2015 yılının ilk altı aylık döneminde işe yerleştirme sayısı 9 bin 292 olarak gerçekleşmiş olup yılsonunda 2014 yılı işe yerleştirme rakamının aşılacağı tahmin edilmektedir.

Aydın ili 2015 yılı ilk altı aylık bölümünde aktif işgücü programları kapsamında 960 adet program düzenlenmiş ve bu programlara toplam 2 bin 922 kişi katılmıştır. Yine bu dönemde 902 İEP düzenlenmiş olup bin 676 kişi bu programlardan faydalanmıştır.

Mesleki eğitim kurslarında ise 47 adet kurs düzenlenmiş olup 958 kişi bu kurslardan faydalanmıştır.

Aydın ilinde 2015 yılının ilk altı ayında toplam 6 bin 24 kişi işsizlik ödeneğine başvurmuş, bu kişilerden 2 bin 893'ü işsizlik ödeneği almaya hak kazanmıştır. İşsizlik ödeneği alanları mesleklere göre incelediğimizde en çok nitelik gerektirmeyen mesleklerde işsizlik ödeneği hak edilmiş olduğu tespit edilmiştir.

Aydın ilindeki işyerlerinin sektörlere göre dağılımı incelendiğinde en fazla işyerinin İnşaat sektöründe olduğu görülmektedir. Yaklaşık olarak her 4 işyerinden biri İnşaat sektöründedir. Bu sektörü daha sonra sırası ile Toptan ve Perakende Ticaret (yüzde 22,6) ile İmalat (yüzde 19,0) sektörleri takip etmektedir. Aydın ilinde araştırma kapsamına giren işyerlerinde toplam 41 bin 958 kişi çalışmaktadır. Çalışanların yüzde 69,8'i erkek, yüzde 30,2'si kadındır.

Aydın ilinde çalışanların meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla çalışan Sanatkârlar meslek grubunda olduğu görülür. Çalışanların yüzde 23,5'i bu meslek grubundadır. Araştırmada erkeklerin yüzde 8'i, kadınların ise 6,5'i nitelik gerektirmeyen işlerde çalıştığı tespit edilmiştir.

Çalışma kapsamında işyerlerine İŞKUR hizmetlerinden faydalanıp faydalanmadıkları sorulmuştur. Türkiye genelinde işyerlerinin yüzde 41,9'u İŞKUR hizmetlerinden faydalandığını belirtmiş iken bu oran Aydın ilinde yüzde 61,6'dır. İşyeri sayısı ile bağlantılı olarak en fazla İŞKUR hizmetlerinden faydalanan sektörler Toptan ve İmalat, Perakende Ticaret ve İnşaat sektörleridir. İŞKUR hizmetlerinden en fazla 5-9 yaş arasında faaliyet gösteren işyerleri faydalanmıştır. Daha sonra 10-14 yaş grubunda yer alan işyerleri faydalanmıştır.

Aydın ilinde işyerlerinin yüzde 6'sı part-time çalışana sahiptir. Aydın'da araştırma kapsamına giren 16 sektörde işyeri bulunurken part-time çalışanı olan 9 sektör bulunmaktadır. İlde en fazla part-time çalışanı olan işyeri sayısı Konaklama ve Yiyecek Hizmetleri sektöründedir.

Aydın ilinde araştırma kapsamındaki işyerlerinin yüzde 18,8'i vardiyalı çalışma yapmaktadır. Aydın ilinde oransal olarak en fazla vardiyalı çalışma yapan sektörler; Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı ile Konaklama ve Yiyecek Hizmetleri sektörü iken, Türkiye genelinde ise sektörel olarak yüzde 47,2 ile Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektörü olmuştur.

İlde faaliyet gösteren 16 sektörün 9'unda ihracat yapılmaktadır. Çalışanların yüzde 31,8'i ihracat yapan işyerlerinde istihdam edilmektedir. Aydın ilinde İhracat yapan işyerlerinde çalışanların büyük çoğunluğu erkeklerden oluşurken Toptan ve Perakende Ticaret, Mesleki Bilimsel ve Teknik Faaliyetler İdari ve Destek Hizmetleri sektörlerinde ihracat yapan işyerlerinde kadın istihdamının erkelerden fazla olduğu görülmektedir.

Aydın ilinde 2015 yılında yapılan araştırma kapsamında ilde 201 farklı meslekte bin 650 kişilik açık iş tespiti yapılırken bu sayı bir önceki yıl 246 farklı meslekte bin 771 açık iş olarak gerçekleşmişti. Bu açıdan bakıldığında 2015 yılında bir önceki yıla göre açık iş sayılarında ve meslek çeşitliliğinde küçükte olsa bir düşüşün yaşandığını görülmektedir.

Aydın ilindeki işyerlerinin yüzde 17,3'ü açık işi olduğunu belirtmiştir. Aydın ilinde 292 işyerinde toplam bin 650 kişilik açık iş tespit edilerek ilin açık iş oranı yüzde 3,8 olmuştur. Aydın ilinde en fazla açık iş oransal olarak yüzde 29,2 ile Konaklama ve Yiyecek Hizmetleri sektöründe yer almaktadır. İkinci olarak yüzde 21,4 ile İmalat sektörü, üçüncü olarak yüzde 17,8 ile Ulaştırma ve Depolama sektörü gelmektedir.

Aydın'da toplam açık işlerin yüzde 14,6'sı için yalnızca kadınlar talep edilirken yüzde 41,5'i için ise erkekler talep edilmiştir. Açık işlerin yüzde 43,9'unda ise cinsiyet ayrımı yapılmadığı görülmüştür.

Aydın'da sektörel bazda en fazla açık iş verme oranı yüzde 35,7 ile Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektörü olmuştur. Sıralamayı yüzde 27,7 ile Konaklama ve Yiyecek Hizmetleri sektörü, yüzde 22,9 ile imalat sektörü takip etmektedir. Aydın ilinde sektörel bazda; Elektrik, Gaz, Buhar Üretimi, Bilgi ve İletişim, Finans ve Sigorta Faaliyetleri, Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor Hizmetler sektörlerinde açık iş talebi bulunmamaktadır.

Aydın'da açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımına bakıldığında en fazla açık iş verilen Sanatkârlar meslek grubunda olduğu görülür. Bu meslek grubunu sırasıyla Hizmet ve Satış Elemanları, Tesis ve Makine Operatörleri grupları izlemektedir. Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri meslek grubunda verilen açık işlerin tamamında erkek talep edilirken Büro Hizmetleri, Nitelik Gerektirmeyen Meslekler, Profesyonel Meslek Mensupları meslek gruplarında ise oransal olarak kadınlar erkeklerden daha fazla sayıda talep edilmiştir.

En fazla açık iş alınan ilk üç meslek sırasıyla İmal İşçisi, Garson (Servis Elemanı), Servis Komisi olmuştur. Kadınlar da açık iş sıralamasında ilk üç meslek Oda Görevlisi-Turizm Makineci (Dikiş)ve Garson (Servis Elemanı) iken, erkeklerde Gaz Altı Kaynakçısı, Elektrik Tesisatçısı-Bina ve Satış Danışmanı yer almaktadır.

Açık işlerin arama kanalına göre dağılımına bakıldığında İŞKUR aracılığı yüzde 84,8 ile ilk sırada yer alırken yüzde 63,7 ile Akraba Eş- Dost arama kanalı ikinci sırada yer almaktadır. Aydın'da Madencilik ve Taş Ocakçılığı, Ulaştırma ve Depolama, İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmetler sektörlerinde verilen açık işlerde çok yüksek oranlarda İŞKUR aracılığı tercih edilirken Eğitim, Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektörlerinin tamamı Akraba-Eş Dost arama kanalını ayrıca kullanmaktadır.

İhracat yapan işyerlerinin açık işleri arama kanalı tercihi bakımından incelendiğinde bu işyerlerine ait açık işlerin yüzde 91'lik kısmının İŞKUR arama kanalıyla eleman aradığı görülmektedir. İhracat yapan işyerlerine ait açık işlerin yüzde 32,1'inde cinsiyet tercihi olarak erkek eleman, yüzde 11'inde kadın eleman aranmakta iken, yüzde 56,8'i için ise fark etmez seçeneğinin tercih edildiği görülmektedir.

Çalışma kapsamında işverenlerden açık işlerde istedikleri becerileri önem sırasına göre ve her meslek için en fazla üç tane seçmesi istenmiştir. Aydın'da bin 650 kişilik açık iş için istenen beceriler incelendiğinde; ilk sırada Fiziki ve Bedensel Yeterlilik becerisi sonrasında ise Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe gelmektedir. Hem kadın hem erkek eleman taleplerinde de öncelikli beceri talebi Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe olmuştur.

Sektörlere göre açık işlerde talep edilen en önemli becerilere bakıldığında Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektöründe Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe, İmalat sektöründe Fiziki ve Bedensel Yeterlilik, inşaat sektöründe Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe, Toptan ve perakende ticaret sektöründe ise İletişim ve İfade becerisi ön plana çıkmıştır. Sanatkârlar, Tesis ve Makine Operatörleri, Nitelik Gerektirmeyen Meslekler meslek gruplarındaki açık işlerden öncelikli olarak istenen beceri Fiziki ve Bedensel Yeterlilik becerileri olurken Hizmet ve Satış Elemanları, Teknisyenler ve Teknikerler, Profesyonel Meslek Mensupları ve Yöneticiler meslek gruplarında ise öncelikli istenen beceri Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe olarak karşımıza çıkmaktadır.

Beceriler ile açık işte en fazla eleman talep edilen 15 meslek incelendiğinde genel olarak öncelikli talep edilen beceriler sırasıyla Fiziki ve Bedensel Yeterlilik ve Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe olmuştur. Bilgisayar kullanım becerisinin sadece ilk 15 meslek içerisinde Satış Danışmanı ve Pazarlamacı mesleklerinde isteniyor olması dikkat çekmiştir.

Arama kanalı ile beceriler karşılaştırıldığında il genelinde açık iş arama kanalı olarak İŞKUR'u tercih edenlerin yüzde 70,8'i Fiziki ve Bedensel Yeterlilik becerisini en fazla talep ederken bu beceriyi yüzde 55,6 ile Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe, yüzde 43,8 ile takım çalışması en fazla talep edilen beceriler olmuştur.

Aydın'da açık işler için en fazla talep edilen eğitim düzeyi Lise altı olurken bu eğitim düzeyini fark etmez ve genel lise eğitim düzeyleri takip etmiştir. Araştırma kapsamında Aydın iş gücü piyasasında bin 650 açık işin hiçbirisinde Lisans Üstü eğitim düzeyi talep edilmemiştir. Aydın'da eğitim düzeyi ile açık işlerde talep edilen cinsiyet durumu incelendiğinde; en fazla açık iş cinsiyeti erkeklerde iken cinsiyet tercihi kadın olan açık işlerde en çok talep edilen eğitim düzeyi yüzde 37,3 ile fark etmez olmuştur.

Sektörlerin talep ettiği eğitim düzeyleri incelendiğinde imalat, inşaat, ulaştırma ve depolama sektörlerinde en fazla talep edilen eğitim düzeyi Lise altı, Konaklama ve Yiyecek hizmeti, Toptan ve Perakende Ticaret, İdari ve Destek Hizmetleri, Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektörlerinde fark etmez, İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmetler, Eğitim, Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetleri sektörlerinde en fazla talep edilen eğitim düzeyi Lisans olmuştur.

İşgücü Piyasası Araştırması kapsamındaki işyerlerine son bir yıl içerisinde hangi mesleklerde eleman temininde güçlük çektikleri de sorulmuştur. 2015 yılı İPA çalışması kapsamında Aydın'da eleman temininde en fazla güçlük çekilen ilk üç meslek Kuruyemiş Paketleme İşçisi, Garson (Servis Elemanı) ve Gaz Altı Kaynakçısı olmuştur.

Aydın'da 2015 yılı İPA çalışmasında son bir yıl içerisinde bin 965 kişilik işgücünün temininde güçlük çekildiği görülmüştür. Temininde güçlük çekilen kişiler meslek grupları bazında irdelendiğinde yüzde 30,1'lik pay ve 592 kişi ile Sanatkârlar meslek grubunun ilk sırada yer aldığı görülmektedir.

Aydın ilinde sektörel olarak eleman temininde güçlük çeken işyerlerinin durumu incelendiğinde; eleman temininde en fazla güçlük çeken işyerleri Toptan ve Perakende Ticaret sektöründedir. Madencilik ve Taş Ocakçılığı, İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmetler sektörlerinde bulunan işyerlerinin yüzde 50'sinden fazlası eleman temininde güçlük çekmektedir.

Araştırmada eleman teminin de güçlük çekilme nedenleri incelendiğinde ilk üç sırada Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması, Yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman Bulunamaması ve Bu Meslekte İşe Başvuru Yapılmaması yer almaktadır. Araştırmada temininde güçlük yaşanan mesleklerin başında yer alan Kuruyemiş Paketleme İşçisi mesleğinde teminde güçlük yaşanmasının sebebi Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması olarak yansımıştır.

İşgücü Piyasası Araştırması kapsamındaki işverenlerin işyerlerindeki istihdamı gelecek dönemlerde ne kadar artırmayı veya azaltmayı planladıklarına ilişkin tahminleri derlenmiştir. Bu kapsamda işverenlere 2016 yılı Mart-Nisan döneminin öngören istihdam artış ya da azalışına ilişkin tahminleri alınmıştır. İstihdam artışına sayısal olarak baktığımızda il genelinde bin 779 kişilik istihdam artışı öngörülmüştür. Sayısal olarak en fazla 505 kişilik bir artışla imalat sektöründe gerçekleştiği görünmektedir. Bunun yanı sıra en fazla istihdam artış oranı yüzde 9,8 ile Konaklama ve Yiyecek Hizmetleri sektöründe olurken bu sektörü Yüzde 9,7'lik bir oranla Madencilik ve Taş Ocakçılığı, yüzde 6,7'lik oranla Finans ve sigorta faaliyetleri sektörleri takip etmektedir.

Meslek gruplarına göre net istihdam değişimlerine baktığımızda istihdam azalışı beklenen meslek grubu bulunmamaktadır. Aydın'da meslek gruplarına göre net istihdam artışını değerlendirdiğimizde 515 kişilik istihdam artışı beklentisiyle Tesis ve Makine Operatörleri meslek grubu ilk sırada yerini almıştır.

En fazla istihdam artışı beklenen meslek Kuruyemiş Paketleme İşçisi olurken en fazla istihdam azalışı beklenen meslek İnşaat Kalfası (Genel) olmuştur. Temizlik görevlisi ve Sıvacı mesleğinin hem istihdam artışı hem de istihdam azalışı beklenen ilk on meslek arasında yer alması dikkat çekicidir.

Sektörel olarak bakıldığında ise; Aydın'da en yüksek oranda istihdam artışı bekleyen sektör yüzde 35,7 ile Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektörü iken en çok azalış Eğitim sektöründe yüzde 12,9 oranındadır.

GİRİŞ

Aydın ili işgücü piyasası araştırma raporunun nihai hedefi illerde istihdam ve işsizlik sorununun çözümüne yönelik işgücü yapısı ile sektörler bazında personel, eğitim, nitelik gibi ihtiyaçların belirlenmesine yönelik güncel bilgi derlenmesini sağlamaktır.

İyi işleyen bir işgücü piyasasının oluşabilmesi, işgücü arz ve talebinin temel niteliklerinin incelenip bunlara uygun önlemlerin zamanında alınmasına bağlıdır. Birçok ülkede yüksek işsizlik oranlarına rağmen özellikle kısa dönemli işgücü talebinin hep yüksek olduğu da sık sık ifade edilmektedir. Birçok sektörde işgücü fazlalığı olmasına rağmen etkin eşleştirme eksikliği ve beceri uyumsuzlukları nedeniyle işgücü açığı karşılanmayabilmektedir. Açık işler, işgücünün mobilitesinin yetersizliği ve işverenin talep ettiği niteliklere sahip eleman olmayışı nedenlerinin yanı sıra bazı mesleklerde iş ortamı ve ücretin beğenilmemesi nedeniyle de zamanında doldurulamamaktadır.

İller bazında etkin bir işgücü piyasası analizi için, illerin arz ve talep yapısını aynı dönem itibariyle yansıtan arz ve talep verilerine ihtiyaç vardır. Bu ihtiyaç doğrultusunda ideal olan, il işgücü piyasasının her iki boyutunu ortaya koyan araştırmaların eşanlı yapılmasıdır. Böyle bir çalışmanın gerek işgücü gerekse mali açıdan yaratacağı büyük yük dikkate alındığında, pratik bir çözüm işgücü piyasası arz analizlerinde mevcut veri setlerinin kullanımıdır. İşgücü Piyasasının arz tarafına yönelik veriler ağırlıklı olarak Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) ile Hane halkı İşgücü Anketi (HİA) sonuçlarına dayanmaktadır.

İşgücü piyasası talep verileri Çalışma ve İş Kurumuna kayıtlı işverenler itibariyle idari kayıt olarak mevcuttur, ancak bu kayıtlar ilin genel talep yapısı hakkında yeterince fikir verememektedir. İşgücü talebinin illerdeki tüm işverenleri kapsayacak şekilde üretilmesi işgücü piyasasının doğru takibi açısından son derece önemlidir ve bu nedenle de özel bir talep araştırmasının periyodik olarak düzenlenmesi bir gerekliliktir.

İşgücü talep verilerinin elde edilmesine yönelik çalışmalar Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlükleri tarafından 2007 yılından beri sürdürülmektedir. Bu çalışmalarda değişik yöntemlerin kullanılması sonucu, hem illerin işgücü piyasalarının yıllar itibariyle değişimlerinin izlenmesinde hem de iller arası karşılaştırmalarda problemler yaşanmıştır. Problemlerin giderilmesi için tüm iller için standart bir talep araştırması uygulanması ve işgücü piyasası analiz raporunun yazımı olmuştur.

İhtiyaçlar doğrultusunda Aydın ili için 16 Mart - 30 Nisan 2015 tarihleri arasında İşgücü Piyasası Talep Araştırması uygulanmış ve işgücü piyasasının arz ve talep boyutunu ele alan İşgücü Piyasası Analiz Raporu hazırlanmıştır.

Bu rapor iki bölüm olarak ele alınmıştır.

Birinci bölüm, ilin işgücü piyasasını etkileyen temel unsurlardan ekonomik veriler, nüfus ve eğitim göstergeleri ile işgücü göstergeleri birlikte ele alınarak, il işgücü piyasasının genel görünümü analiz edilmiştir. Bu bölümde ayrıca İŞKUR verileri de ele alınarak ilin işgücü piyasası İŞKUR verileri ile analiz edilmiştir.

İkinci bölüm, İşgücü Talep Araştırması sonuçlarını analiz ederek Aydın işgücü talep yapısını ortaya koymaktadır. İşgücü Talep verilerine yönelik veri setlerinin temini doğrultusunda uygulanan İşgücü Talep Araştırmasının amacı işverenlerin açık işlerini tespit etmek, işgücü piyasasında mevcut, geçmiş ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişimleri izlemektir.

Tüm iller ve Türkiye Geneli için ayrı ayrı hazırlanan İşgücü Piyasası Analizi Raporlarına www.iskur.gov.tr adresi üzerinden erişebilirsiniz.

BİRİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASININ GENEL GÖRÜNÜMÜ

1.1 İŞGÜCÜ PİYASASINI ETKİLEYEN UNSURLAR: ARKA PLAN

İşgücü bir ülkedeki emek arzını insan sayısı yönünden ifade eden bir kavramdır. Bir ülkedeki nüfusun üretici durumda bulunan yani ekonomik faaliyete katılan kısmıdır. İşgücünün çalışma hayatıyla buluştuğu piyasa koşullarına ise işgücü piyasası denmektedir. İşgücü piyasasının etkilendiği birçok faktör bulunmaktadır. Bu nedenle işgücü piyasasını çok yönlü değerlendirmek gerektiğinden analizler zorlaşmaktadır. İşgücü piyasası; nüfus, ekonomik yapı, sosyal yapı, eğitim yapısı, işgücü göstergeleri, yatırımlar, teşvikler, göç durumu gibi birçok faktörden etkilenmektedir.

Bu faktörleri incelerken kullanılan veri setlerinin tümünü iller bazında elde etmek mümkün değildir. Bu veri setlerinin büyük bir kısmı bölgesel veri setleridir. Bölgeler mümkün oldukça illerin sosyo-ekonomik yapıları dikkate alınarak bir araya getirilmeye çalışılsa da iller arası gelişmişlik endeksi dikkate alındığında bölgelerin oluştuğu iller arasında farklılıklar ortaya çıkabilmektedir. Türkiye İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflandırması (İBBS) çerçevesinde 26 bölgeden oluşmaktadır. İBBS'ye göre **TR32** olarak sınıflandırılan iller Aydın, Denizli ve Muğla'dır.

Bu bölümde özellikle işgücü piyasasının arz yönü üzerinde durulmaya çalışılacaktır. Yukarıda da anlatıldığı gibi işgücü piyasasını birçok faktör etkilemektedir. Bu çalışmada bu faktörlerin hepsine yer verilmesi mümkün değildir. Bu nedenle Aydın ilinin işgücü piyasası hakkında bilgi sahibi olunabilecek temel veriler ile İŞKUR verilerine yer verilecektir.

Tablo 1'de Aydın iline ait temel işgücü göstergeleri mevcuttur. 2008 yılından 2013 yılına kadar olan; işgücüne katılım oranı, istihdam oranı ve işsizlik oranı başlıkları altında oransal değerler ile Aydın ilinin işgücü piyasası yorumlanmaya çalışılacaktır.

Tablo 1: İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri1

Yıl	İşgücüne Katılma Oranı	İstihdam Oranı	İşsizlik Oranı
2008	46,7	40,9	12,4
2009	52,2	43,6	16,4
2010	53,1	45,9	13,5
2011	53,1	48,2	9,2
2012	55,5	51,1	7,9
2013	55,2	51,4	6,9

Kaynak: TÜİK

[1] TÜİK'in İl Düzeyinde açıkladığı Hanehalkı İşgücü Anketi Sonuçları eski veri setine aittir. 2014 yılı Şubat döneminden beri yayınlanan yeni veri setine göre İl düzeyinde veri yayınlanmamıştır.

İşgücü piyasasının en önemli unsurlarından biri de istihdamdır. Bir ülkedeki istihdamı gösteren en önemli verilerden biri de istihdam oranıdır. İstihdam oranı, çalışanların çalışabilir yaştaki nüfusa oranıdır. Bu oran ülke ekonomisinin istihdam yaratma gücünü göstermekte iken; yaş, cinsiyet ve iktisadi faaliyetlere göre istihdam politikalarının oluşturulmasında da kilit unsurdur.

İstihdam oranındaki değere bakılarak ülke ekonomisini pozitif veya negatif yönde değerlendirilmek mümkün değildir. Bunun yanında istihdam oranları değerlendirilirken çalışma saatleri, kayıt dışı istidam ve ücret gibi unsurlar da etkilidir.

Grafik 1: İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri

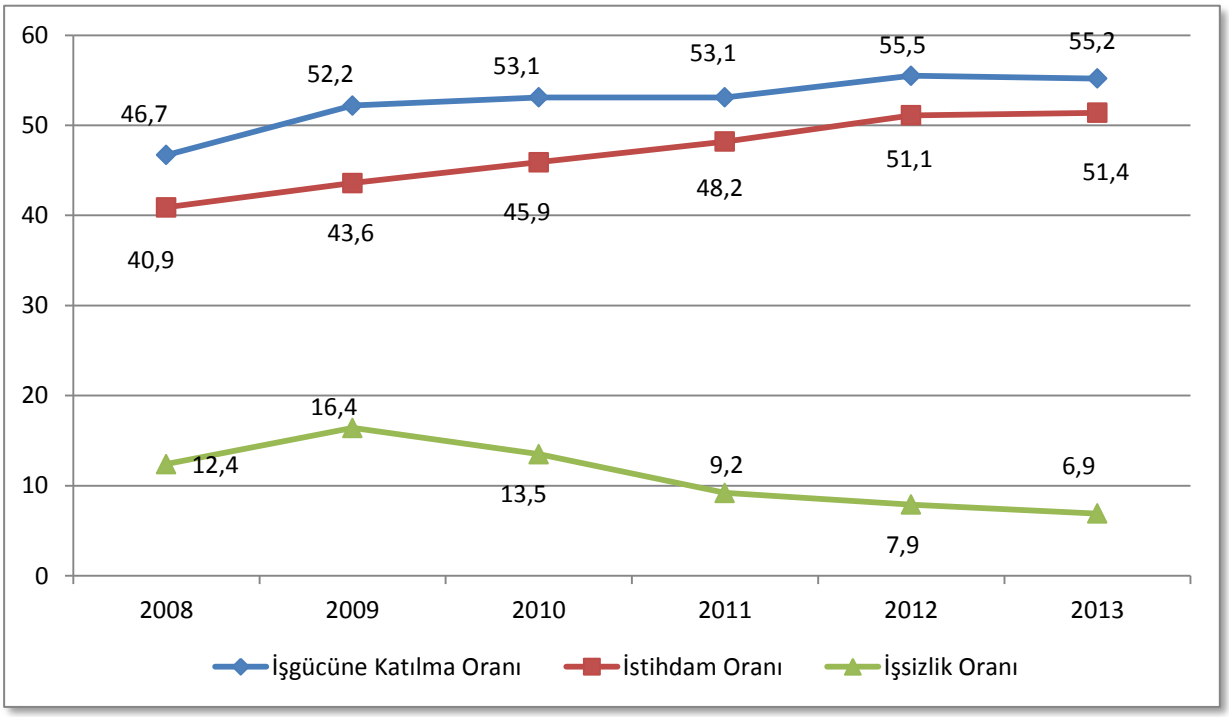

Kaynak: TÜİK

Aydın ili 2008-2013 yılları işgücüne katılım oranları incelendiğinde, 2012 yılında işgücüne katılım oranının yüzde 55,5 ile en yüksek olduğu görülmektedir. Aydın İli 2008-2013 yılları istihdam oranları incelendiğinde, 2013 yılında istihdam oranının yüzde 55,5 ile en yüksek olduğu görülmektedir. Aydın İli 2008-2013 yılları işsizlik oranları incelendiğinde ise, 2008 yılında işsizlik oranının yüzde 12,4 ile en yüksek 2013 yılında ise yüzde 6,9 ile en düşük olduğu görülmektedir.

1.2 İŞKUR GÖSTERGELERİ

İŞKUR verileri işgücü piyasasının nabzının tutulması için önemli göstergelerdendir; Kuruma kayıtlı olanlar ile ilgili veriler olup oldukça detaylıdırlar.

1.2.1 Kayıtlı İşsiz Verileri

Kayıtlı işsizler İŞKUR'a kayıt olup işsiz olduğunu bildiren kişilerdir. Bir kişi İŞKUR'a kayıt olduktan sonra 18 ay boyunca herhangi bir işlemde bulunmazsa kişinin kaydı aktif kayıtlardan kaldırılır. Grafik 2'de yıllar itibariyle Aydın ili için İŞKUR'a kayıtlı işsizlerin cinsiyete göre dağılımı verilmiştir.

Grafik 2: Kayıtlı İşsizlerin Cinsiyete Göre Dağılımı

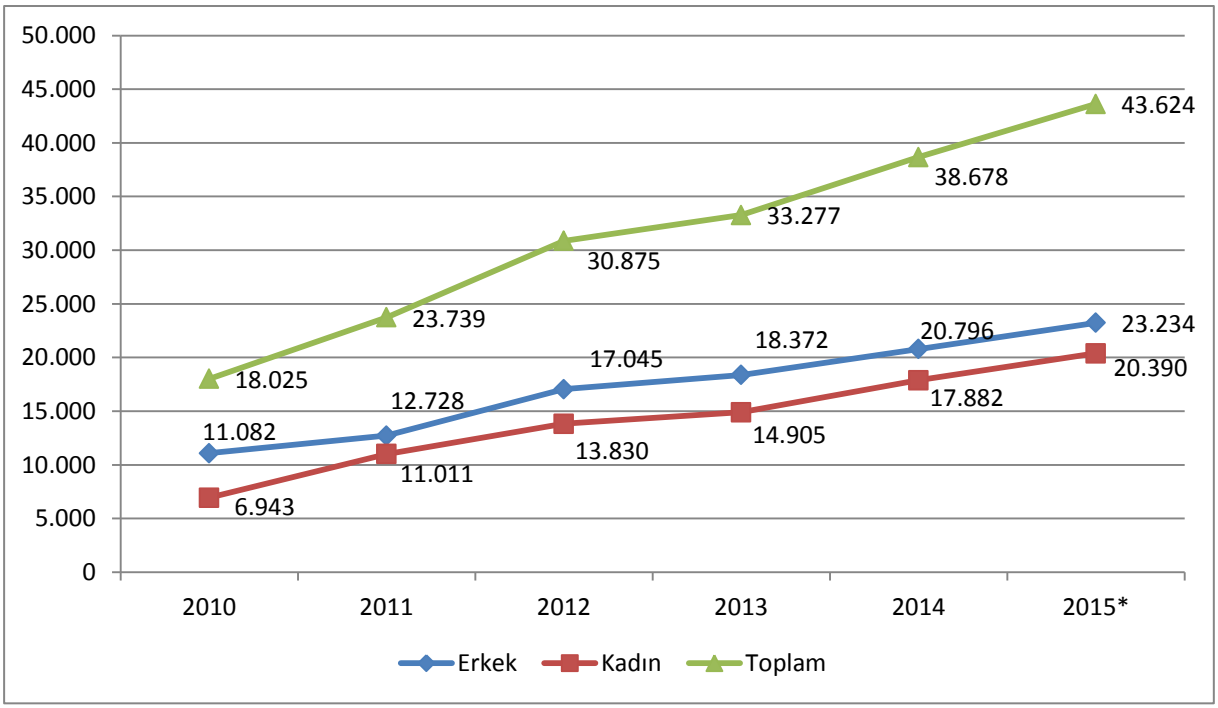

Kaynak: İŞKUR *2015 yılı HAZİRAN ayı sonu itibarıyla

2010 yılında Aydın ilinde 18 bin 25 kişi İŞKUR'a kayıtlı iken, 2015 yılı Haziran ayı sonu itibariyle bu sayı iki kattan fazla artarak 43 bin 624'e yükselmiştir. Rakamlardaki yükseliş İŞKUR'un tanınırlığının artmasından ve işgücü piyasasında aktif bir oyuncu hale gelmesinden kaynaklanmaktadır. İŞKUR'a kayıtlı erkeklerin sayısında genelde bir artış gözlenmiş ve sonraki yıllarda artış devam etmiştir. Kadınlarda ise 2010 yılında 6 bin 943 kişi kayıtlı iken, 2015 yılında bu sayı yaklaşık üç kat artarak 20 bin 390 kişiye çıkmıştır. Kadınların ekonomik değer üretmek ve ev ekonomisine katkı sağlamak amacıyla işgücü piyasasında yer almak istemeleri, bu sayıda belirgin bir artış olmasını sağlamıştır. Bu sebeplerin dışında İŞKUR'un kadınlara yönelik düzenlediği mesleki eğitim kurslarına ve diğer aktif işgücü programlarına katılımın fazla olması İŞKUR'un işgücü piyasasında tanınırlığının ve etkinliğinin arttığının göstergesidir.

Tablo 2: Kayıtlı İşsizlerin Mesleklere Göre Dağılımı

2015*	
Meslek	**Kayıtlı İşsiz**
Beden İşçisi (Genel)	6.532
Satış Danışmanı	2.063
Temizlik Görevlisi	2.026
Büro Memuru (Genel)	1.830
Sekreter	1.317
Şoför-Yük Taşıma	1.288
Garson (Servis Elemanı)	1.083
Ön Muhasebeci	981
Beden İşçisi (Temizlik)	875
Kasiyer	846
Diğer Meslekler	24.783
Toplam	**43.624**

Kaynak: İŞKUR *HAZİRAN ayı sonu itibarıyla

İŞKUR'a kayıtlı işsiz sayısı 2015 yılı Haziran ayı sonu itibari ile 43 bin 624'dir. Kayıtlı işsizlerin mesleklere göre dağılımına bakıldığında ilk sırada Beden İşçisi(Genel) yer alırken iken bu sıralamayı Satış Danışmanı, Temizlik Görevlisi, Büro Memuru (Genel),Sekreter, Şoför-Yük Taşıma, Garson (Servis Elemanı), Ön Muhasebeci, Beden İşçisi (Temizlik) ve Kasiyer takip ettiği görülmektedir. Tabloda yer alan nitelik gerektirmeyen mesleklerin daha çok sezonluk tarım işçisinin istihdam edildiği firmalarda bulunması ve bu firmaların il genelindeki firmaların çoğunluğunu oluşturması, kayıtlı işsizleri nitelik gerektirmeyen mesleklerde yoğunlaşmasına neden olmuştur.

Herhangi bir niteliği olmayan kişilerin çokça müracaat ettiği "Toplum Yararına Programlar" (TYP) neticesinde nitelik gerektirmeyen mesleklerde kayıtlı işgücü göstergelerinde bir takım nicel değişiklikler olmuştur. Beden İşçisi (Genel) ve Beden İşçisi (Temizlik) mesleklerinde yaşanan genel artış bu noktada ortaya çıkmaktadır.

1.2.2 Açık İş Verileri

İşverenlerin İŞKUR'dan eleman talepleri açık iş olarak adlandırılmaktadır. Grafik 3'te görüleceği üzere 2010 yılında 4 bin 904 kişi olan açık iş sayısı yıllar itibari ile 2013 yılına artarak ilerlemiş ve 2014 yılında ise 23 bin 822 olmuştur.

Grafik 3: Yıllara Göre Açık İş

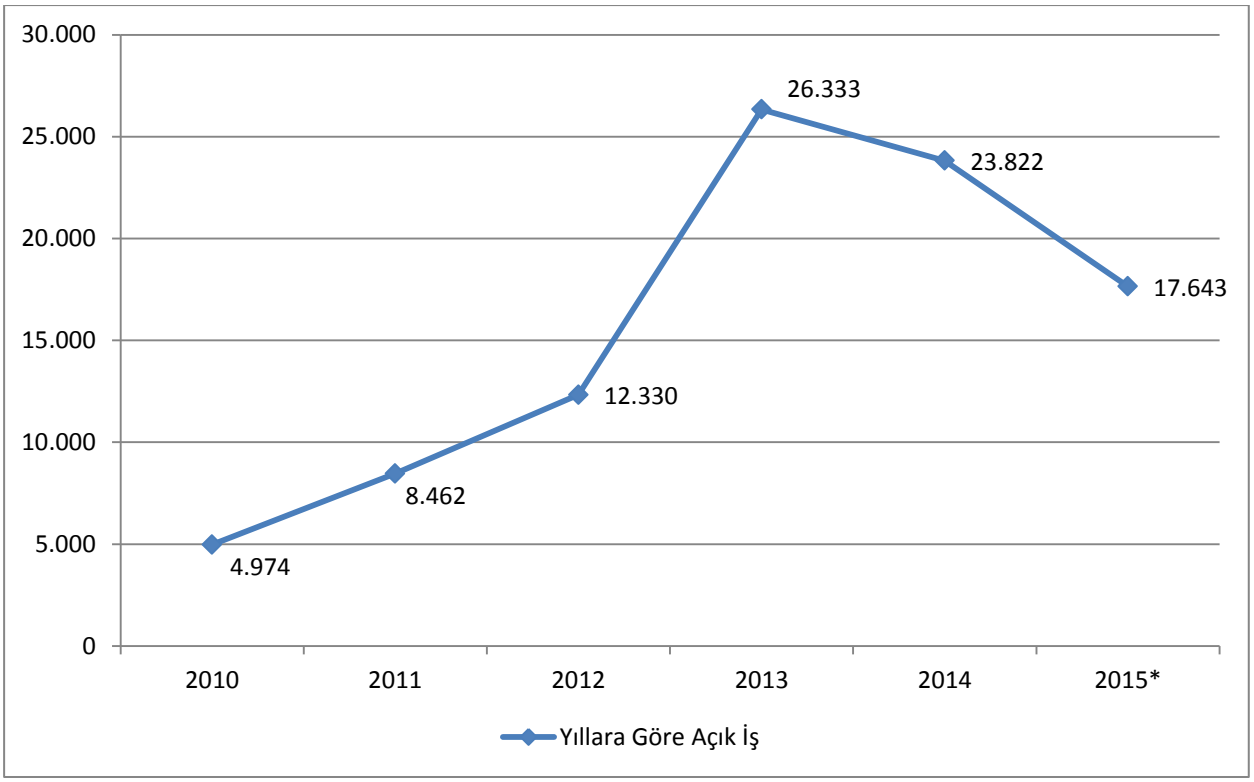

Kaynak: İŞKUR * 2015 yılı Ocak-HAZİRAN dönemini içermektedir.

2015 yılı Haziran ayı sonu itibari ile de açık iş sayısı 17 bin 643 olarak gerçekleşmiş ve bu artış seyri devam ettiği takdirde 2014 yılında yakalanan açık iş sayısından daha büyük bir sayıya ulaşılacağı tahmin edilmektedir. İŞKUR'un tanınırlığının ve personel sayısının artması ve bununla birlikte hizmetlerinin çeşitlenmesi ile işverenlerin İŞKUR ile irtibatları giderek artmış ve işverenler eleman taleplerini İŞKUR'a iletmeye başlamıştır.

Tablo 3: Açık İşlerin Mesleklere Göre Dağılımı

2015*	
Meslek	**Açık İş**
Beden İşçisi (Genel)	3.363
Temizlik Görevlisi	1.232
Garson (Servis Elemanı)	906
Turizm ve Otelcilik Elemanı	827
İmal İşçisi	544
Oda Görevlisi-Turizm	489
Satış Danışmanı	464
Sayaç Okuma Elemanı (Su)	463
Aşçı	408
Güvenlik Görevlisi	405
Diğer Meslekler	8.542
Toplam	**17.643**

Kaynak: İŞKUR *Ocak-Haziran dönemi

2015 Yılı Haziran ayı sonu itibari ile açık işlerde ilk sırayı kayıtlı işsizler de olduğu gibi Beden İşçisi (Genel) almış, bu meslekleri sırasıyla Temizlik Görevlisi, Garson(Servis Elemanı), Turizm ve Otelcilik Elemanı, İmal İşçisi, Oda Görevlisi-Turizm, Satış Danışmanı, Sayaç Okuma Elemanı (Su), Aşçı ve Güvenlik Görevlisi izlemiştir. Aydın ilinde otel işletmelerinin yoğun olmasından kaynaklı olarak talep edilen mesleklerin buna göre şekillendiği söylemek mümkündür.

1.3 İŞE YERLEŞTİRME VERİLERİ

İş ve işçi bulmaya aracılık yoluyla yapılan işe yerleştirme hizmeti; iş arayanların meslek ve nitelikleri ile işverenlerin işgücü taleplerinde aranan koşulların eşleştirilmesi suretiyle uygun işle uygun kişiyi buluşturan bir hizmettir.

Grafik 4: Yıllar İtibari ile Cinsiyete Göre İşe Yerleştirme

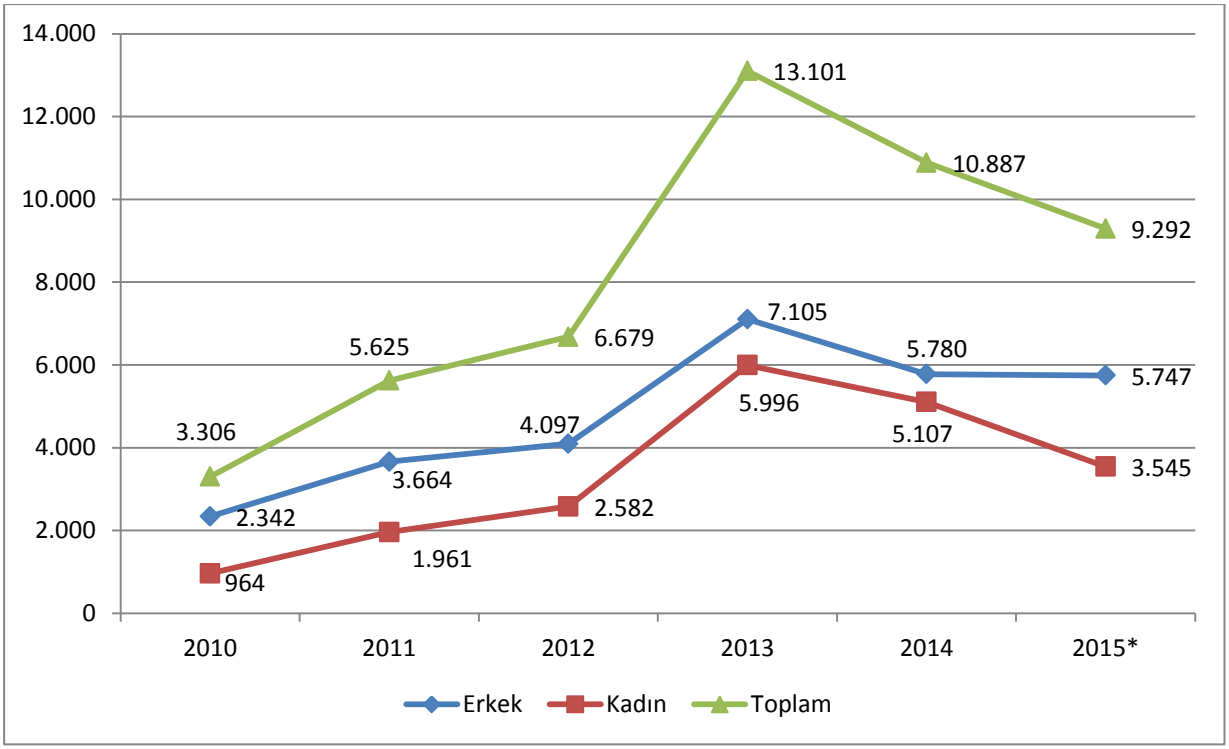

Kaynak: İŞKUR * 2015 yılı OCAK-HAZİRAN Dönemi

Grafik 4'te yer alan yıllar itibariyle işe yerleştirme sayıları karşılaştırıldığında, 2010 yılında 3 bin 306 olan işe yerleştirme sayısı üç kattan fazla artarak 2013 yılında 13 bin 101'e çıkmıştır. 2014 yılında ise 10 bin 887'e düştüğü görülmektedir. 2014 yılında bir önceki yıla göre yüzde 16,8'lik düşüş yaşanmıştır. 2015 yılının ilk altı aylık döneminde ise işe yerleştirme sayısı 9 bin 292 olarak gerçekleşmiş olup yılsonunda 2014 yılı işe yerleştirme rakamının aşılacağı tahmin edilmektedir.

İşe yerleştirme rakamlarındaki belirgin artışın arkasında; aktif işgücü programları ve İŞKUR'un işgücü piyasasında aktif bir şekilde rol üstlenmesi yatmaktadır. Bunların neticesinde İŞKUR'un tercih edilirliği; hem kayıtlı işsiz göstergelerine hem de işe yerleştirme sayılarına yansımıştır.

Tablo 4: İşe Yerleştirmelerin Mesleklere Göre Dağılımı

2015*	
Meslek	**İşe Yerleştirme**
Beden İşçisi (Genel)	1.720
Temizlik Görevlisi	1.047
İmal İşçisi	502
Turizm ve Otelcilik Elemanı	499
Sayaç Okuma Elemanı (Su)	458
Güvenlik Görevlisi	415
Garson (Servis Elemanı)	337
Büro Memuru (Genel)	290
Oda Görevlisi-Turizm	257
Hemşire	196
Diğer Meslekler	3.571
Genel Toplam	**9.292**

Kaynak: İŞKUR * HAZİRAN ayı sonu itibariyle

2015 yılının ilk altı ayında gerçekleşen işe yerleştirmelere meslek bazında bakıldığında; ilk iki sırada Beden İşçisi (Genel) ve Temizlik Görevlisi meslekleri yer almaktadır. Bu meslekleri sırasıyla; İmal İşçisi, Turizm ve Otelcilik Elemanı, Sayaç Okuma Elemanı (Su), Güvenlik Görevlisi, Garson (Servis Elemanı), Büro Memuru (Genel), Oda Görevlisi-Turizm ve Hemşire meslekleri takip etmektedir.

Kayıtlı işsiz, açık iş ve işe yerleştirme göstergelerinde yer alan mesleklere baktığımızda, işgücü piyasası tarafından talep edilen mesleklerle kayıtlı işsizlerin meslekler bazında örtüştüğü görülmektedir. Söz konusu durum işe yerleştirmelerin mesleklere göre dağılımında da kendisini göstermektedir.

1.4 MESLEKİ EĞİTİM FAALİYETLERİ

Türkiye İş Kurumu tarafından istihdamın korunmasına ve artırılmasına, işsizlerin mesleki niteliklerinin geliştirilmesine, işsizliğin azaltılmasına ve özel politika gerektiren grupların işgücü piyasasına kazandırılmasına yardımcı olmak üzere aktif işgücü hizmetleri kapsamında mesleki eğitim kursları, işbaşı eğitim programları, girişimcilik eğitim programları, toplum yararına programlar ve diğer kurs, program, proje ve özel uygulamalar düzenlenmektedir.

Tablo 5:Kurs ve Kursiyer Göstergeleri (2015*)

Yıllar	Aktif İşgücü Programları								Toplum Yararına Programlar	
	Mesleki Eğitim Kurs Sayısı	Mesleki Eğitim Kursiyer Sayısı	İEP Sayısı	İEP Katılımcı Sayısı	Girişimcilik Eğitimi Program Sayısı	Girişimcilik Eğitimi Kursiyer Sayısı	Toplam Kurs Sayısı	Toplam Kursiyer Sayısı	TYP Sayısı	TYP Katılımcı Sayısı
2015*	47	958	902	1.676	11	288	960	2.922	52	2.565
2014	50	732	764	1.151	18	476	832	2.359	41	1.274
2013	28	483	655	1.371	24	619	707	2.473	31	619
2012	37	637	165	445	16	416	218	1.498	60	737
2011	29	406	46	104	19	458	94	968	50	590
2010	79	1.514	6	14	8	199	93	1.727	62	478

Kaynak: İŞKUR *Ocak-Haziran

2015 yılının ilk altı aylık bölümünde aktif işgücü programları kapsamında 960 adet program düzenlenmiş ve bu programlara toplam 2 bin 922 kişi katılmıştır.

Toplum Yararına Program (TYP) dâhilinde ise ilk altı ayda 2 bin 565 kişi programdan yararlanmıştır.

İşbaşı Eğitim Programı (İEP) ise piyasa tarafından oldukça rağbet gören, işe alımlarda ve meslekte tecrübe edinme noktasında en anlamlı geri dönüşlerin olduğu ve en fazla istihdamın sağlandığı programdır. 2015 yılının ilk altı aylık döneminde 902 İEP düzenlenmiş olup bin 676 kişi bu programlardan faydalanmıştır.

Mesleki eğitim kurslarında ise 47 adet kurs düzenlenmiş olup 958 kişi bu kurslardan faydalanmıştır.

İŞKUR'un düzenlediği aktif işgücü programları kişilerin işgücü piyasasının gerekleri hakkında bilgisini artırmakla kalmayıp hem kişilere meslek kazandırmakta, hem de kişilerin işgücü piyasasına girişinde aracı rol oynamaktadır.

1.5 İŞSİZLİK ÖDENEĞİ VERİLERİ

İşsizlik sigortası, kişinin bir işyerinde çalışırken; çalışma istek, yetenek, sağlık ve yeterliliğinde olmasına rağmen, kendi istek ve kusuru dışında işini kaybetmesi halinde uğradıkları gelir kayıplarını kısmen de olsa karşılayabilmek için, sigortacılık tekniği ile faaliyet gösteren sigorta koludur. Aydın ilinde 2015 yılının ilk altı ayında toplam 6 bin 24 kişi işsizlik ödeneğine başvurmuş, bu kişilerden 2 bin 893'ü işsizlik ödeneği almaya hak kazanmıştır. İşsizlik ödeneğine başvuru ve hak eden sayısı yıllar itibari ile artmıştır.

Tablo 6: Yıllar İtibariyle İşsizlik Ödeneğine Başvuran ve Hak Eden Sayısı (2015*)

Yıllar	İşsizlik Ödeneği Başvuru sayısı	İşsizlik Ödeneği Hak Eden Sayısı
2015*	5.045	2.378
2014	10.968	5.887
2013	7.852	4.285
2012	6.655	3.713
2011	4.792	3.090
2010	4.432	3.026

Kaynak: İŞKUR *Ocak-Haziran

İŞKUR'un tanınırlığının ve işgücü piyasasındaki etkinliğinin artması, işsizlik sigortasından yararlanma şartlarındaki değişiklikle birlikte değerlendirildiğinde işsizliği ödeneğine başvuruların sayısı artmıştır.

Tablo 7: İşsizlik Ödeneğini Hak Edenlerin Mesleklere Göre Dağılımı (2015*)

Meslekler	İşsizlik Ödeneğini Hak Edenler
Beden İşçisi (Genel)	296
Satış Danışmanı	130
Temizlik Görevlisi	112
Büro Memuru	77
Şoför Yük Taşıma	75
Ön Muhasebeci	66
Muhasebeci	66
Sekreter	52
Aşçı	52
Diğer Meslekler	1.452
Genel Toplam	**2.378**

Kaynak: İŞKUR *Ocak-Haziran

Tablo 7 incelendiğinde mesleklere göre işsizlik ödeneğini hak edenlerin en çok nitelik gerektirmeyen mesleklerde olduğu tespit edilmiştir. Diğer mesleklerde ise işsizlik ödeneğini hak edenlerin sayılarının birbirlerine yakın değerler olduğu görülmektedir. Bu durum meslek sahibi olan kişilerin daha az iş kaybına uğradıklarını veya kişilerin çalıştıkları işlerden memnun olduklarını ifade etmektedir.

İKİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI

2.1 AMAÇ VE YÖNTEM

İyi işleyen bir işgücü piyasasının oluşabilmesi, işgücü arz ve talebinin temel niteliklerinin incelenip bunlara uygun önlemlerin zamanında alınmasına bağlıdır. Birçok ülkede yüksek işsizlik oranlarına rağmen özellikle kısa dönemli işgücü talebinin hep yüksek olduğu da sık sık ifade edilmektedir. Birçok sektörde işgücü fazlalığı olmasına karşın etkin eşleştirme eksikliği ve beceri uyumsuzlukları nedeniyle de işgücü açığı karşılanmayabilmektedir. Açık işler, işgücünün mobilitesinin yetersizliği ve işverenin talep ettiği niteliklere sahip eleman olmayışı nedenlerinin yanı sıra bazı mesleklerde iş ortamı ve ücretin beğenilmemesi nedeniyle zamanında doldurulamamaktadır. İşgücü piyasasının talep boyutuyla ele alınıp mevcut durumda işgücü, mevcut açık iş ve gelecek dönemde işgücünün eğilimlerinin bilinmesi kısa dönemli işgücü yetiştirilmesi için temel verileri sağlamaktadır.

İşgücü piyasasında arz ve talebin etkin bir şekilde uyumlaştırılabilmesi için işgücü piyasası bilgileri oldukça önemlidir. İşgücü piyasasının arz tarafına yönelik veriler ağırlıklı olarak Türkiye İstatistik Kurumu'nun yapmış olduğu Sürekli Hanehalkı İşgücü Anketi sonuçlarından elde edilmektedir. Ancak işgücü piyasasının talep tarafına yönelik pek fazla veri bulunmamaktadır. Bu açığı da Türkiye İş Kurumu İşgücü Piyasası Araştırmaları ile doldurmaya çalışmaktadır. Arz tarafı ile ilgili verilerde il düzeyinde yeterli veri bulunmamaktadır. Talep tarafı ile ilgili yapılan araştırmalar ise henüz istenen düzeyde değildir.

4904 sayılı Kanunda Türkiye İş Kurumuna verilen görevlere istinaden işgücü piyasası ihtiyaçlarının tespit edilmesi amacıyla Türkiye İş Kurumunca 2007 yılından beri işgücü piyasası araştırmaları (İPA) periyodik olarak sürdürülmektedir. Değişik yöntemler kullanılarak 2007'den beri devam ettirilen araştırmalar 2009 yılından itibaren yılda iki defa yapılmıştır. İşgücü piyasası araştırmalarının EUROSTAT (Avrupa Birliği İstatistik Ofisi) normlarına uygun şekilde yürütülmesi ve Resmi İstatistik Programı (RİP) kapsamına alınmasına yönelik çalışmalar 2011 yılı ikinci yarısından itibaren Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) işbirliğiyle devam etmektedir.

Bu çalışmaların temel amaçları, işgücü piyasası ile ilgili periyodik bilgi elde etmek, işgücü piyasasında mevcut, geçmiş ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişmeleri izlemek, işgücü piyasasının talep yapısını ortaya koymak ve bu sonuçlar üzerinden aktif istihdam politikalarına veri kaynağı teşkil etmek şeklindedir. Bu çalışmalar dışında Türkiye için bir açık iş sayısına erişebilir olunmasına yönelik EUROSTAT'ın talep ettiği açık iş istatistikleri için veri toplanabilmiş olacaktır. Bu çalışmanın önemli amaçlarından biride İŞKUR dışında da diğer kurum ve kuruluşların işgücü talebi hakkında bilgi ihtiyacını karşılamaktır.

Türkiye İş Kurumu, 2015 Yılı Yerel Düzeyde İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında 16 Mart – 30 Nisan 2015 tarihleri arasında Türkiye genelinde 132 bin 034 işyerine yüze görüşme yöntemiyle anket uygulamıştır. TÜİK İşyeri Kayıtları Sistemi altlık kullanılarak sektörel kapsam dâhilinde yer alan ve 10 ve daha fazla çalışana sahip işyerleri, araştırmada örnekleme çerçevesi olarak kullanılmıştır.

Araştırmanın kapsamında Türkiye genelinde Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev. 2 sınıflandırmasına göre Tarım, Kamu Yönetimi ve Savunma; Zorunlu Sosyal Güvenlik, Hane Halklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri ve Uluslararası Örgütler ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri dışındaki 17 alt sektörde yer alan, 2-9 arası kişi istihdam eden ile 10 ve daha fazla çalışana sahip işyerleri örnekleme çerçevesi olarak kabul edilmiştir. Örnekleme birimi işyeri olarak belirlenmiş ve 17 sektör bazında 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerleri için il ve Türkiye, 2-9 arası kişi istihdam eden işyerleri için ise Türkiye geneli tahmini verilmiştir.

İşyerleriyle yüz yüze görüşme yöntemiyle (Araştırmanın saha çalışmasının tamamı İŞKUR personeli tarafından gerçekleştirilmiştir.) gerçekleştirilen "İl İşgücü Piyasası Talep Araştırması İşyeri Bilgi Formu" [2] kapsamında,

Temel işyeri bilgileri

Mevcut istihdam bilgileri (Cinsiyet, Meslek)

Açık iş (Meslek, Talep Edilen Eğitim ve Beceri düzeyleri, Karşılanma Yolları, Cinsiyet, Aranma Süresi)

Temininde güçlük çekilen meslekler (Meslek, Güçlük Nedeni)

30 Nisan 2016 tarihleri itibariyle artış/azalış olacağı düşünülen mesleklere ilişkin sorular sorulmuştur.

Talep Araştırması, bahsi geçen 17 sektörde işyeri bazında il ve Türkiye tahmini vermek üzere planlandığından mesleklere göre yapılan genellemelerin ihtiyatla karşılanması gerekmektedir. Çünkü mesleklere göre bir çerçeve olmadığı için, örneklem çekimine mesleki kırılımı dahil edilememiştir. Dolayısıyla rapordaki mesleklere ilişkin bilgiler detay olarak sunulmuştur.

[2] Soru Formu Ek 1'de verilmiştir.

2.2 İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM

Bu bölümde Aydın ilinde gerçekleştirilen işgücü piyasası talep araştırması kapsamında bulunan işyerleri ile işyerlerinde çalışanlar üzerinde durulmaya çalışılacaktır. İşyerlerinin kuruluş yılı, İŞKUR hizmetlerinden yararlanıp yararlanmadığı, İŞKUR'un sunduğu hizmetlerden yararlananların hangi tür hizmetlerden yararlandığı, işyerlerinin vardiyalı çalışma yapma durumları, ihracat yapıp yapmama durumları ile part-time çalışanı olup olmama durumlarına ilişkin toplanan bilgilere yer verilecektir. Çalışma kapsamında Aydın ilinde bin 682 işyeri için veri derlenmiştir. Bu işyerlerinde 41 bin 958 çalışan tespit edilmiştir.

2.1.1 İşyeri Verileri

Aydın ilinde 10 ve daha fazla kişi istihdam eden ve çalışma kapsamına giren işyerleri için veriler derlenmiştir. Araştırma kapsamında toplam bin 682 işyeri için veri üretilmiştir. Araştırma kapsamındaki 17 sektörün tamamında işyeri tespit edilmiştir. Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri sektöründe sadece 1 işyeri bulunduğundan bu sektör tablo ve grafik incelemelerinde Diğer Hizmet Faaliyetleri sektörüne dahil edilerek incelenmiştir. İşyerlerinin sektörel dağılımı Tablo 8'de gösterilmiştir.

Tablo 8: Sektörlere Göre İşyerlerinin Dağılımı

Sektörler	İşveren Sayısı	Oran
İnşaat	403	24,0%
Toptan ve Perakende Ticaret	380	22,6%
İmalat	319	19,0%
Konaklama ve Yiyecek Hizmetleri	182	10,8%
Eğitim	87	5,2%
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	59	3,5%
Ulaştırma ve Depolama	55	3,3%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	53	3,2%
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmetler	45	2,7%
İdari ve Destek Hizmetleri	43	2,6%
Gayrimenkul Faaliyetleri	22	1,3%
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	14	0,8%
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	8	0,5%
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor	5	0,3%
Elektrik, Gaz, Buhar Üretimi	4	0,2%
Bilgi ve İletişim	3	0,2%
Genel Toplam	**1.682**	**100,0%**

Kaynak: İPA 2015

Aydın ilindeki işyerlerinin sektörlere göre dağılımı incelendiğinde en fazla işyerinin İnşaat sektöründe olduğu görülmektedir. Yaklaşık olarak her 4 işyerinden biri İnşaat sektöründedir. Bu sektörü daha sonra sırası ile Toptan ve Perakende Ticaret (yüzde 22,6) ile İmalat (yüzde 19,0) sektörleri takip etmektedir. Bu üç sektör işyerlerinin yüzde 65,5'ini oluşturmaktadır.

Türkiye genelinde 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerinde de bu 3 sektörün ağırlığı yüzde 70'ler civarındadır. Ancak Türkiye genelinde en fazla işyeri İmalat sektöründe daha sonra sırası ile Toptan ve Perakende Ticaret ile İnşaat sektörü gelmektedir. Bu açıdan Aydın ilinin Türkiye geneli ile farklılaştığı söylenebilir.

Aydın ilinde en az işyeri Bilgi ve İletişim, Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı, Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor sektörlerindedir. Yukarıda belirtildiği üzere Aydın ilinde Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri sektöründe sadece 1 işyeri bulunmasından dolayı bu sektör Diğer Hizmet Faaliyetleri Sektörüne dâhil edilerek incelenmiştir. Türkiye genelinde de en az işyeri Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri sektörü olmuştur.

Tablo 9: Aydın'da Çalışanların Sektörlere ve Cinsiyete Göre Dağılımı

	10+		
Sektörler	**Kadın**	**Erkek**	**Toplam**
İmalat	4.393	9.862	14.256
Toptan ve Perakende Ticaret	1.993	4.289	6.282
İnşaat	777	5.339	6.115
Konaklama ve Yiyecek Hizmetleri	1.279	2.952	4.231
Ulaştırma ve Depolama	851	2.175	3.026
Eğitim	1.108	858	1.966
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmetler	1.240	582	1.822
İdari ve Destek Hizmetleri	498	1.032	1.530
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	58	922	980
Diğer Hizmet Faaliyetleri	161	392	453
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	203	297	500
Gayrimenkul Faaliyetleri	81	260	341
Elektrik, Gaz, Buhar Üretimi	4	153	157
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	34	86	120
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor	5	50	55
Bilgi ve İletişim	6	17	23
Genel Toplam	**12.692**	**29.267**	**41.958**

Kaynak: İPA 2015

Aydın ilinde araştırma kapsamına giren işyerlerinde toplam 41 bin 958 kişi çalışmaktadır. Çalışanların yüzde 69,8'i erkek, yüzde 30,2'si kadındır. Türkiye genelinde ise 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerinde çalışanların yüzde 72,5'i erkek, yüzde 27,5'i kadındır. Aydın'da kadınların toplam çalışanlar içerisindeki oranı düşüktür. 2014 yılı Hanehalkı İşgücü Anketi Bölgesel sonuçlarına göre Aydın'ın de içinde bulunduğu TR32 bölgesinde kadınların istihdam oranı Türkiye genelinin 11,1 puan üzerindedir. Ancak bölgede özellikle Tarım sektöründe kadınlar yaygın olarak ücretsiz aile işçisi olarak çalışmaktadır. Tarım sektörünün bu çalışmada kapsam dışı olması nedeniyle kadınların toplam çalışanlar içerisindeki oranı düşük (yüzde 30,2) olarak gerçekleşmiştir.

Aydın ilinde en fazla çalışanın bulunduğu İmalat ile Toptan ve Perakende Ticaret sektörlerinde çalışanlar içerisinde kadın oranı (yüzde 15,2) Türkiye genelinde bu sektörlerde çalışan kadın oranlarının (yüzde 18,5) gerisindedir.

Eğitim ile Sağlık sektörlerinde çalışan kadın sayısı hem Türkiye hem de Aydın ilinde çalışan erkek sayısından daha fazladır.

Aydın'da araştırma kapsamındaki işyerlerinde kadın çalışanların oranı (yüzde 30,2) Türkiye geneli oranına (yüzde 27,5) benzerlik göstermektedir.

Aydın'da en fazla çalışan İmalat, İnşaat, Toptan ve Perakende Ticaret sektörlerindedir. Çalışanların yüzde 63,5'i bu sektörlerdedir. Hem erkekler hem de kadınlarda en fazla çalışılan sektör İmalat sektörü olurken bu sırayı erkeklerde inşaat sektörü; kadınlarda ise Toptan ve Perakende Ticaret sektörü izlemiştir.

Grafik 5: Sektörlere Göre Ortalama Çalışan Sayıları

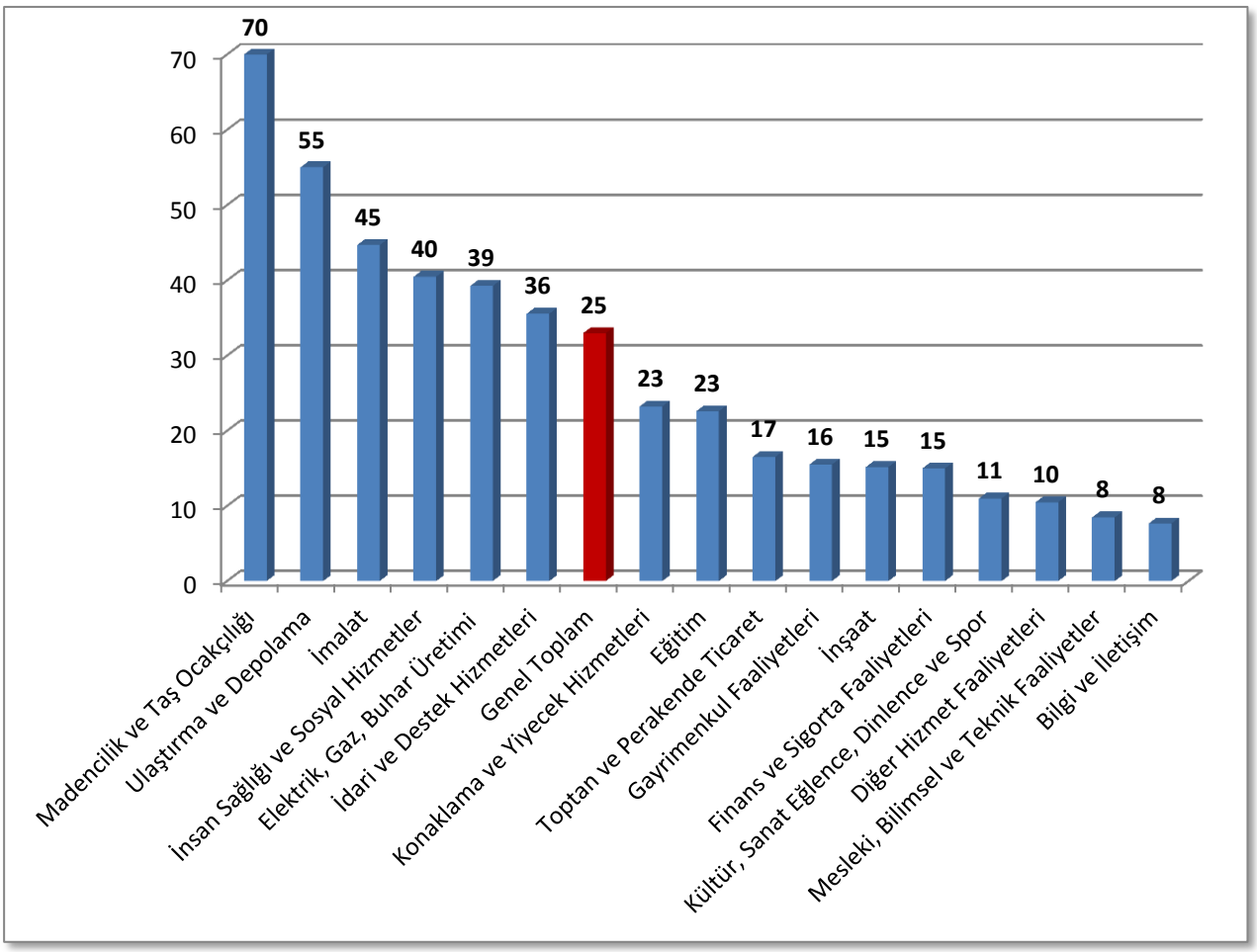

Kaynak: İPA 2015

Sektörlerdeki işyeri sayısı ve çalışan sayılarından ortalama bir işyerinin büyüklüğü bulunabilmektedir. Grafik 5'te sektörlerde bir işyerinde ortalama çalışan sayısına yer verilmiştir.

Aydın ilinde 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerinde ortalama çalışan sayısı 25'dir. Türkiye genelinde ise bu sayı 35'tir.Bu yönüyle Aydın'da sektörlerdeki ortalama çalışan sayıları Türkiye geneli ortalama çalışan sayıları ile benzerlik göstermektedir.

Aydın ilinde en fazla işyeri ve çalışanı olan ilk üç sektörden İmalat sektörü ortalamanın üzerinde iken Toptan ve Perakende Ticaret ile İnşaat sektörleri ortalamanın altındadır. Türkiye geneline bakıldığında da bu durum Aydın ili ile aynıdır.

Aydın ilinde sektörlere göre ortalama çalışan sayılarına bakıldığında en fazla ortalama çalışan sayısının Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektöründe olduğu görülür. Bu durum bu sektörde yer alan işletmelerin büyük ölçekli olmasından kaynaklanmaktadır.

Grafik 6: İşyerlerinin Yaş Grubuna Göre Dağılımı

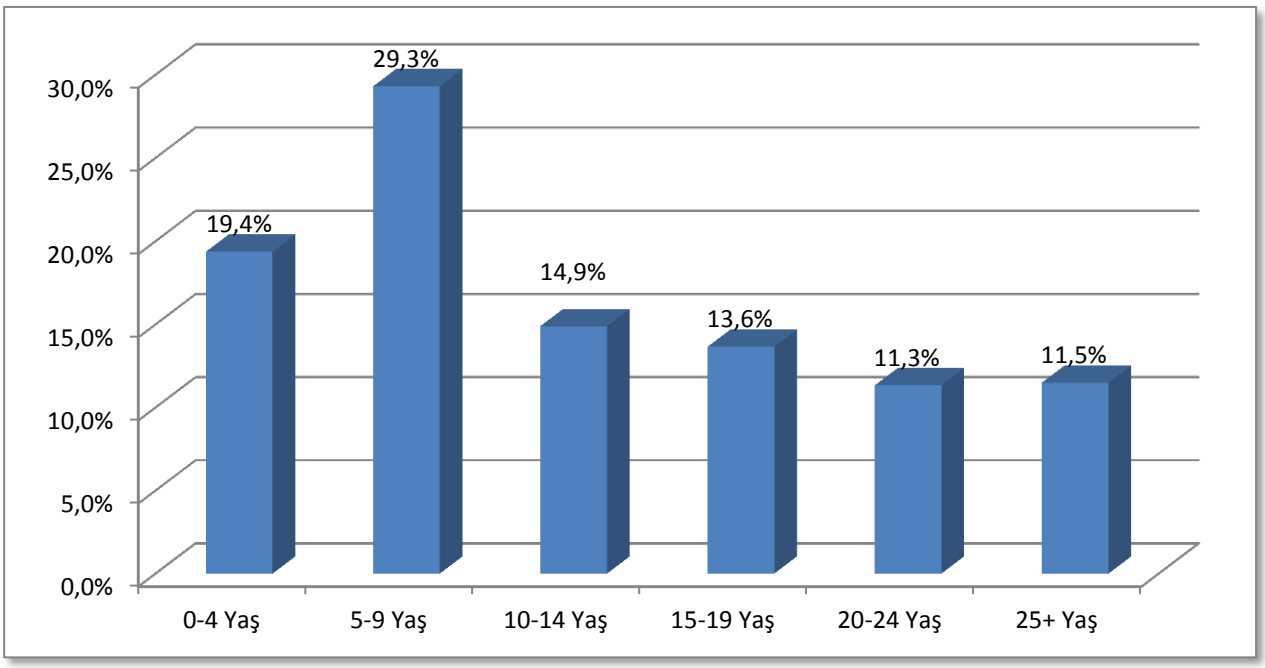

Kaynak: İPA 2015

Aydın ilinde 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerinin yaklaşık üçte biri 5-9 yıl aralığında faaliyet gösteren işyerleridir. Daha sonra ise daha 5 yılını doldurmamış yeni işyerleri gelmektedir. İşyerlerinin yaklaşık yarısı bu iki gruba aittir.

Türkiye geneli ile karşılaştırıldığında Türkiye genelinde her yaş grubuna işyerlerinin dengeli dağıldığı ve en fazla işyerinin yüzde 27 ile 5-9 yaş grubunda olduğu görülmektedir.

Tablo 10: Çalışanların Meslek Gruplarına ve Cinsiyete Göre Dağılımı

	10+		
Meslek Grubu	**Erkek**	**Kadın**	**Toplam**
Sanatkârlar	8.554	1.316	9.870
Tesis ve Makine Operatörleri	6.334	2.609	8.944
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	3.352	2.718	6.069
Hizmet ve Satış Elemanları	4.147	1.653	5.800
Profesyonel Meslek Mensupları	2.153	2.075	4.228
Teknisyenler, Teknikerler	2.414	573	2.987
Büro Hizmetleri	1.386	1.543	2.929
Yöneticiler	754	180	934
Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri	174	25	198
Genel Toplam	**29.267**	**12.692**	**41.958**

Kaynak: İPA 2015

Aydın ilinde çalışanların meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla çalışan Sanatkârlar meslek grubunda olduğu görülür. Çalışanların yüzde 23,5'i bu meslek grubundadır. Türkiye genelinde ise bu meslek grubu ikinci sırada yer alır.

İl genelinde çalışanların yüzde 14,5'i Nitelik Gerektirmeyen İşlerde Çalışmaktadır. Bu oran Türkiye genelinde yüzde 16,7'dir. Aydın ilinde mesleki nitelik ve beceri gerektirmeyen işlerde çalışma oranı Türkiye geneline oldukça yakındır. Aydın'da erkeklerin yüzde 8'i, kadınların ise 6,5'i nitelik gerektirmeyen işlerde çalışmaktadır. Türkiye genelinde bu oranlar erkekler için yüzde 15,4, kadınlar için ise yüzde 20,2'dir. Kadınlarda niteliksiz işlerde çalışma oranı erkeklere göre daha yüksektir. Diğer yandan genellikle lisans mezunlarının çalıştıkları Profesyonel Meslek Mensupları meslek grubu incelediğinde Aydın'da kadınların yüzde 4,9'unun, erkeklerin ise yüzde 5,1'inin bu meslek grubunda çalıştığını görülmektedir. Fotoğrafa bu açıdan bakıldığında da kadınların yüksek eğitim gerektiren meslek grubunda erkeklere yakın oranda çalıştığı tespit edilmiştir.

Aydın'da erkekler en fazla Sanatkârlar ile Tesis ve Makine Operatörleri meslek grubunda çalışırken, kadınlar ise Nitelik gerektirmeyen meslekler ile Tesis ve Makine meslek grubunda çalışmaktadırlar.

Grafik 7: Meslek Grubu ve Cinsiyete Göre Çalışanlar

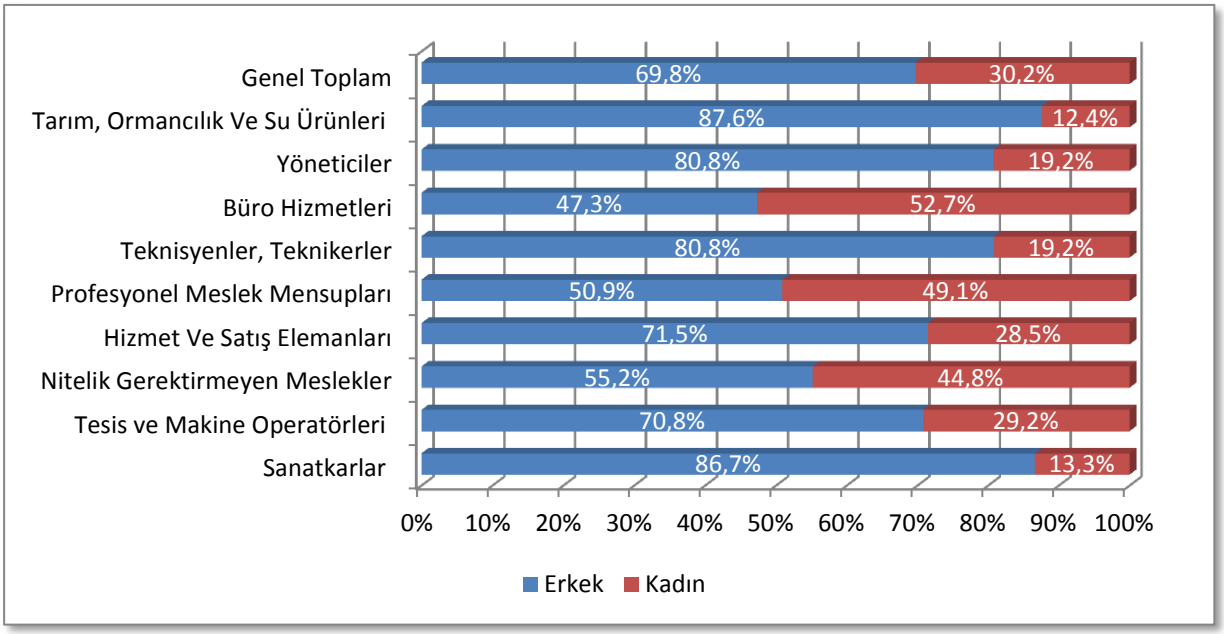

Kaynak: İPA 2015

Aydın ilinde Büro Hizmetlerinde çalışan kadın sayısı aynı meslek grubunda çalışan erkek sayısından daha fazladır. Türkiye genelinde ise kadınların erkeklerden fazla çalıştığı bir meslek grubu bulunmamaktadır. Aydın ilinde Tesis ve Makine Operatörleri ile Nitelik gerektirmeyen işlerde çalışan kadın oranı Türkiye geneline göre oldukça yüksektir.

Aydın'da Profesyonel Meslek Mensupları ile Büro Hizmetleri meslek grubundaki kadın çalışanların oranı, il genelindeki kadın çalışma oranından yüksek olması dikkat çekici bir noktadır.

Tablo 11: Çalışan Sayısı En Fazla Olan Meslekler

10+		
Erkek	**Kadın**	**Toplam**
İmal İşçisi	Kuruyemiş Paketleme İşçisi	İmal İşçisi
Şoför-Yük Taşıma	Temizlik Görevlisi	Beden İşçisi (Genel)
Güvenlik Görevlisi	Beden İşçisi (Genel)	Kuruyemiş Paketleme İşçisi
Sıvacı	İmal İşçisi	Temizlik Görevlisi
Beden İşçisi (Genel)	Meyve Sebze Ayıklama İşçisi	Şoför-Yük Taşıma
Garson (Servis Elemanı)	Muhasebeci	Satış Danışmanı
Satış Danışmanı	Sekreter	Güvenlik Görevlisi
Gaz Altı Kaynakçısı	Büro Memuru (Genel)	Muhasebeci
Temizlik Görevlisi	Satış Danışmanı	Garson (Servis Elemanı)
Aşçı	Ön Muhasebeci	Sıvacı

Kaynak: İPA 2015

Aydın ilinde en fazla çalışanı olan mesleklere baktığımızda ilk sırada İmal işçisi mesleği görülmektedir. İmalat sektörünün işgücü piyasasındaki ağırlığı burada da kendini göstermiştir.

En fazla çalışılan ilk on meslek dikkate alındığında hem kadınların hem de erkeklerin mesleki nitelik ve beceri gerektiren işlerde çalıştığı görülmektedir.

Tablo 12: İŞKUR Hizmetinden Faydalanan İşyerleri Oranları

Sektör	İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranı	İŞKUR Hizmetinden Faydalanan İşyerlerinin Dağılımı
Madencilik ve taş ocakçılığı	71,4%	1,0%
İmalat	79,4%	24,5%
Elektrik, Gaz, Buhar Üretimi	75,0%	0,3%
İnşaat	36,8%	14,3%
Toptan ve Perakende Ticaret	65,8%	24,1%
Ulaştırma ve Depolama	59,2%	3,1%
Konaklama ve Yiyecek Hizmetleri	70,1%	12,3%
Bilgi ve İletişim	100,0%	0,3%
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	75,0%	0,6%
Gayrimenkul Faaliyetleri	60,0%	1,3%
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	52,6%	3,0%
İdari ve Destek Hizmetleri	54,8%	2,3%
Eğitim	76,5%	6,4%
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmetler	77,8%	3,4%
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor	40,0%	0,2%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	58,8%	3,0%
Genel Toplam	**61,6%**	**100,0%**

Kaynak: İPA 2015

Çalışma kapsamında işyerlerine İŞKUR hizmetlerinden faydalanıp faydalanmadıkları sorulmuştur. Türkiye genelinde işyerlerinin yüzde 41,9'u İŞKUR hizmetlerinden faydalandığını belirtmiş iken bu oran Aydın ilinde yüzde 61,6'dır. Aydın Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü Aydın'daki 10 ve daha fazla kişi istihdam eden her üç işyerinden ikisine hizmet sunma imkânı bulmuştur. Türkiye geneline göre alanında daha geniş kitlelere hizmet sunmuştur.

İşyeri sayısı ile bağlantılı olarak en fazla İŞKUR hizmetlerinden faydalanan sektörler Toptan ve İmalat, Perakende Ticaret ve İnşaat sektörleridir. Elektrik, Gaz, Buhar Üretimi; Bilgi ve İletişim, Finans ve Sigorta Faaliyetleri; Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor sektörlerindeki işyerleri İŞKUR hizmetlerinden çok düşük oranlarda yararlanmıştır. Bilgi ve İletişim sektöründeki işyerlerinin tamamı İŞKUR hizmetlerinden faydalanmıştır.

Aydın ilinde en çok işyeri bulunan inşaat sektöründeki işyerlerinin İŞKUR hizmetlerinden faydalanma oranının(yüzde 36,8) , il ortalaması (yüzde 61,6) altında kalması bu alanda daha fazla etkinliğin sağlanması gerektirdiğini ortaya koymaktadır.

İŞKUR hizmetlerinden faydalanma oranı Aydın ilindeki işyerleri için Türkiye genelinden yüksek olsa da sektörel olarak hizmet planlaması ile oranı düşük olan sektörlerdeki oranlar daha da arttırılmalıdır.

Tablo 13: Part-Time Çalışanı Olan İşyerleri ve Çalışanlar

Sektör	Oran	Kadın Çalışan	Erkek Çalışan	Toplam Çalışan
İmalat	4,2%	126	419	545
İnşaat	3,8%	9	246	256
Toptan ve Perakende Ticaret	3,3%	190	193	383
Ulaştırma ve Depolama	8,2%	16	163	178
Konaklama ve Yiyecek Hizmetleri	13,6%	277	430	706
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	1,8%	6	7	13
İdari ve Destek Hizmetleri	14,3%	235	282	517
Eğitim	20,0%	115	117	231
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmetler	13,3%	211	119	330
Genel Toplam	**6,0%**	**1.185**	**1.975**	**3.161**

Kaynak: İPA 2015

Aydın ilinde işyerlerinin yüzde 6'sı part-time çalışana sahiptir. Bu oran Türkiye geneli için yüzde 8,6'dır. Aydın'da part-time çalışanı olan işyeri oranı daha düşüktür.

Aydın'da araştırma kapsamına giren 16 sektörde işyeri bulunurken part-time çalışanı olan 9 sektör bulunmaktadır. Türkiye genelinde ise bütün sektörlerde part-time çalışma yapıldığı görülmektedir. İlde en fazla part-time çalışanı olan işyeri sayısı Konaklama ve Yiyecek Hizmetleri sektöründedir. Aydın ilinde turizm işletmelerinin yoğunlukta olması bu sektörde part-time çalışan sayısını artırmıştır. Ancak daha sağlıklı bir analiz için sektör içerisinde part-time çalışanı olan işyerlerine bakmak daha doğru olacaktır. Madencilik ve taş ocakçılığı, bilgi ve iletişim, finans ve sigorta faaliyetleri, gayrimenkul faaliyetleri, kültür, sanat, eğlence, dinlence ve diğer hizmet faaliyetleri sektörlerindeki hiçbir işyerinde part-time olmamıştır. Aydın'da eğitim sektöründe part-time çalışanı olan işyeri oranı yüzde 20 ile ilk sırada yer alırken Türkiye genelinde ise en yüksek orana Sağlık sektörü sahiptir.

Aydın ilinde çalışanların yüzde 7,5'i part-time çalışanı olan işyerlerinde istihdam edilmektedir. Türkiye genelinde ise bu oran yüzde 20,8'dir. Türkiye genelinde Aydın geneline göre part-time çalışma daha yaygındır.

Aydın'da part-time çalışanı olan işyerlerinde çalışanların yüzde 37,5'i kadındır. Part-time çalışma yapılan yerlerde kadın istihdamının part-time çalışanı olmayan işyerlerine göre daha yüksek olduğu görülmektedir. Aydın'da part-time çalışmanın kadın istihdamı üzerinde olumlu bir etkisinin olduğu görülmektedir. Aynı durum Türkiye genelinde de söz konusudur. Part-time çalışanı olan işyerlerinde istihdamda olanların yüzde 39'u kadındır.

Tablo 14: Part-Time Çalışanı Olan İşyerlerinde En Fazla Çalışılan Meslekler

10+		
Kadın	**Erkek**	**Toplam**
Temizlik Görevlisi	Güvenlik Görevlisi (Silahsız)	Temizlik Görevlisi
Sekreter	Temizlik Görevlisi	Güvenlik Görevlisi (Silahsız)
Meyve Sebze Ayıklama İşçisi	Şoför (Yolcu Taşıma)	Şoför (Yolcu Taşıma)
Hemşire	Aşçı	Aşçı
Oda Görevlisi-Turizm	Garson (Servis Elemanı)	Garson (Servis Elemanı)
İplik Operatörü	Şoför-Yük Taşıma	Sekreter
Diğer Fırıncılar İmalat İşçileri	Mermer Ebatlandırma İşçisi	Meyve Sebze Ayıklama İşçisi
Büro Memuru (Genel)	Elektronik Haberleşme Teknikeri	Şoför-Yük Taşıma
Kasiyer	Metal İşleri Tezgâh İşçisi	Hemşire
Garson (Servis Elemanı)	Sıvacı	Satış Danışmanı

Kaynak: İPA 2015

Part-time çalışanı olan işyerlerinde en fazla çalışılan meslekler Tablo 14'te gösterilmiştir. Tabi ki bu tablo yorumlanırken bu mesleklerde çalışanların part-time çalışmıyor olabilecekleri de dikkate alınmalıdır. Sonuçta araştırma kapsamındaki işyerlerine part-time çalışanlarının olup olmadığı sorulmuş olup part-time çalışanların hangi mesleklerde çalıştığı bilgisi sorulmamıştır.

Aydın ilinde Part-time çalışanın olduğu işyerlerinde en fazla çalışanın olduğu meslekler Temizlik Görevlisi, Güvenlik Görevlisi (Silahsız), ve Şoför (Yolcu Taşıma) olmuştur. Kadınlar da en fazla Temizlik Görevlisi erkekler de ise Güvenlik Görevlisi(silahsız) mesleklerinde olmuştur.

Tablo 15: Vardiyalı Çalışma Yapılan İşyerlerinde En Fazla Çalışılan Sektörler

	İşyeri	Çalışan Sayısı		
Sektör	**Oran**	**Kadın**	**Erkek**	**Toplam**
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	42,9%	54	782	836
İmalat	21,8%	1.619	4.404	6.023
Elektrik, Gaz, Buhar Üretimi	75,0%	4	116	120
İnşaat	3,5%	96	350	446
Toptan ve Perakende Ticaret	21,2%	329	922	1.252
Ulaştırma ve Depolama	20,4%	759	1.729	2.487
Konaklama ve Yiyecek Hizmetleri	51,4%	951	2.180	3.131
Bilgi ve İletişim	0,0%	0	0	0
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	0,0%	0	0	0
Gayrimenkul Faaliyetleri	20,0%	12	39	51
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	1,8%	2	10	12
İdari ve Destek Hizmetleri	16,7%	73	654	727
Eğitim	2,4%	56	38	94
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmetler	40,0%	686	354	1.040
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor	40,0%	2	8	10
Diğer Hizmet Faaliyetleri	5,9%	40	36	75
Genel Toplam	**18,8%**	**4.682**	**11.622**	**16.304**

Kaynak: İPA 2015

Aydın ilinde araştırma kapsamındaki işyerlerinin yüzde 18,8'i vardiyalı çalışma yapmaktadır. Bu oran Türkiye'de yüzde 17,7 olarak gerçekleşmiştir. Aydın ilinde vardiyalı çalışma yapan işyeri oranı genel olarak Türkiye ortalamasına yakın değerdedir.

Aydın iline sektörel bazda baktığımızda tamamında vardiyalı çalışma yapan işyeri bulunmamaktadır. Aydın ilinde oransal olarak en fazla vardiyalı çalışma yapan sektörler; Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı ile Konaklama ve Yiyecek Hizmetleri sektörü iken, Türkiye genelinde ise sektörel olarak yüzde 47,2 ile Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektörü olmuştur. Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı sektörü Türkiye genelinde ikinci sırada yer alırken, Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektörü ise birinci sırada yer almaktadır. Bilgi ve İletişim ile Finans ve Sigorta Faaliyetleri sektörlerinde Aydın ilinde vardiyalı çalışma yapılmamaktadır.

Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde çalışanlara cinsiyet yönüyle baktığımızda, Aydın ilinde sektörel bazda oransal olarak en fazla vardiyalı çalışma yapılan sektördeki erkeklerin oranı yüzde 90,6'lar civarında iken, Türkiye'de bu oran daha düşüktür.

Aydın ilinde vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde çalışanların yüzde 28,7'si kadındır. İlde araştırma kapsamındaki işyerlerinde çalışan kadınların yüzde 36,9'u vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde istihdam edilmektedir. Çalışma kapsamında işyerlerinin vardiyalı çalışma yapıp yapmadıkları sorulmuştur. Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde kadın çalışanların vardiyaya kalıp kalmadıklarına dair bilgi toplanmamıştır. Eğitim, İnsan Sağlığı ve Sosyal hizmetler, Diğer Hizmet Faaliyetleri sektörlerindeki vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde kadın istihdamının erkek istihdamına göre daha fazla olduğu görülmektedir. Bu durum göz önüne alınarak Aydın İlinde vardiya çalışmanın kadın istihdamının olumsuz yönde etkilemediği sonucuna ulaşılabiliriz.

Tablo 16: Vardiyalı Çalışma Yapılan İşyerlerinde Cinsiyete Göre En fazla Çalışılan Meslekler

Kadın	Erkek	Toplam
İmal İşçisi	İmal İşçisi	İmal İşçisi
Beden İşçisi (Genel)	Güvenlik Görevlisi	Beden İşçisi (Genel)
Temizlik Görevlisi	Garson (Servis Elemanı)	Güvenlik Görevlisi
Oda Görevlisi-Turizm	Beden İşçisi (Genel)	Garson (Servis Elemanı)
Hemşire	Şoför-Yük Taşıma	Aşçı
Muhasebeci	Akaryakıt Satış Elemanı	Temizlik Görevlisi
Kat Hizmetleri Elemanı	Aşçı	Şoför-Yük Taşıma
Ayıklama İşçisi (Konserve İmali)	Madenci (Genel)	Akaryakıt Satış Elemanı
Kasiyer	Cnc Torna Tezgahı Operatörü	Muhasebeci
İplik Eğirme Operatörü	Gaz Altı Kaynakçısı	Satış Danışmanı

KAYNAK: İPA 2015

Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde en fazla çalışılan meslekler Tablo 16'da gösterilmiştir. Tabi ki bu tablo yorumlanırken bu mesleklerde çalışanların vardiyalı çalışmıyor olabilecekleri dikkate alınmalıdır.

Aydın ilinde vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde cinsiyete göre çalışan sayısı meslek bazında cinsiyete göre sıralandığında; kadınlarda ilk üç sırayı İmal İşçisi, Beden İşçisi(Genel) ile Temizlik Görevlisi almaktadır. Türkiye'de ise bu sıralama Temizlik Görevlisi, Beden İşçisi (Genel) ve Makineci (Dikiş) olarak sıralanmaktadır.

Aydın ilinde erkeklerde İmal İşçisi, Güvenlik Görevlisi ve Garson (Servis Elemanı) iken, Türkiye'de Beden İşçisi (Genel), Güvenlik Görevlisi ve Temizlik Görevlisi olarak sıralanmaktadır.

Tablo 17: İhracat Yapan İşyerlerinin Sektörel ve Çalışan Olarak Dağılımı

	İşyeri	Çalışan Sayısı		
Sektör	**Oran**	**Kadın**	**Erkek**	**Toplam**
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	28,6%	51	492	543
İmalat	29,6%	3.249	5.694	8.943
İnşaat	1,5%	55	223	278
Toptan ve Perakende Ticaret	10,1%	574	564	1.138
Ulaştırma ve Depolama	6,1%	709	1.410	2.119
Konaklama ve Yiyecek Hizmetleri	1,1%	78	171	249
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	1,8%	29	9	38
İdari ve Destek Hizmetleri	4,8%	19	16	36
Diğer Hizmet Faaliyetleri	1,9%	7	10	17
Genel Toplam	**9,0%**	**4.772**	**8.589**	**13.362**

KAYNAK: İPA 2015

10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerinin yüzde 9'u ihracat yapmaktadır. İlde faaliyet gösteren 16 sektörün 9'unda ihracat yapılmaktadır. Çalışanların yüzde 31,8'i ihracat yapan işyerlerinde istihdam edilmektedir. Türkiye genelindeki işyerlerinin ise yüzde 17,4'ü ihracat yapmaktadır. İhracat yapan işyeri oranı Aydın'da Türkiye geneline göre daha yüksektir.

İhracat yapan işyeri oranı en yüksek ilk üç sektör karşılaştırıldığında Aydın'da Madencilik ve Taş ocakçılığı, İmalat ve İnşaat sektörleri yer alırken Türkiye'de ihracat yapan firma sıralamasında ilk üç sırayı İmalat, Madencilik ve Taş ocakçılığı, Toptan ve Perakende Ticaret sektörleri almaktadır.

Aydın ilinde İhracat yapan işyerlerinde çalışanların büyük çoğunluğu erkeklerden oluşurken Toptan ve Perakende Ticaret, Mesleki Bilimsel ve Teknik Faaliyetler İdari ve Destek Hizmetleri sektörlerinde ihracat yapan işyerlerinde kadın istihdamının erkelerden fazla olduğu görülmektedir.

Tablo 18: İhracat Yapan İşyerlerinde Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı En Fazla Olan Meslekler

Kadın	Erkek	Toplam
Kuruyemiş Paketleme İşçisi	İmal İşçisi	İmal İşçisi
Beden İşçisi (Genel)	Beden İşçisi (Genel)	Kuruyemiş Paketleme İşçisi
İmal İşçisi	Gaz Altı Kaynakçısı	Beden İşçisi (Genel)
Meyve Sebze Ayıklama İşçisi	Kuruyemiş Paketleme İşçisi	Meyve Sebze Ayıklama İşçisi
Sofralık Zeytin İşlemecisi	Şoför-Yük Taşıma	Gaz Altı Kaynakçısı
Ayıklama İşçisi (Konserve İmali)	Cnc Torna Tezgâhı Operatörü	Sofralık Zeytin İşlemecisi
Muhasebeci	Tornacı (Torna Tezgâhı İşçisi)	Şoför-Yük Taşıma
Perde İmal İşçisi	Makine Montaj ve Bakım Onarımcısı	Muhasebeci
Paketleme İşçisi (El İle)	Kaynakçı (Oksijen ve Elektrik)	Cnc Torna Tezgâhı Operatörü
Kuruyemiş İmal İşçisi	Pazarlamacı	Kuruyemiş İmal İşçisi

KAYNAK: İPA 2015

İhracat yapılan işyerlerinde en fazla çalışılan mesleklere baktığımızda İmal İşçisi, Kuruyemiş Paketleme İşçisi, Beden İşçisi (Genel) gibi meslekler öne çıkmaktadır. İhracat yapan işyerlerinde bu tür mesleklerde de çalışanların olabileceği dikkatten kaçmamalıdır.

İhracat yapan işyerlerinde cinsiyete göre çalışan sayısı en çok olan mesleklere bakıldığında kadınlarda ilk üç sırayı Kuruyemiş Paketleme İşçisi, Beden İşçisi (Genel)ve İmal İşçisi alırken, erkeklerde ise İmal İşçisi, Beden İşçisi (Genel) ve Gaz Altı Kaynakçısı olarak sıralanmaktadır.

Grafik 8: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanan İşyeri Sayısı Oranları

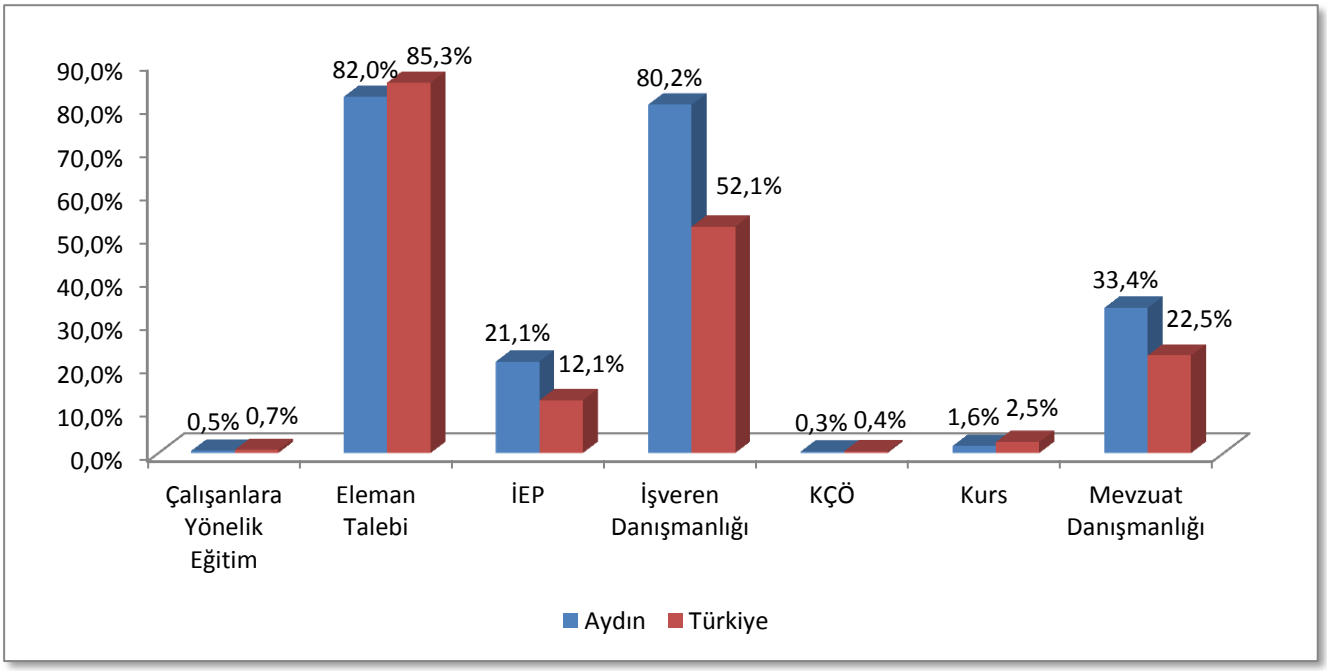

KAYNAK: İPA 2015

İŞKUR hizmetlerinden faydalanma durumu incelendiğinde; Aydın'daki işyerlerinin yüzde 61,6'sı, Türkiye genelindeki 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerinin ise yüzde 41,9'u İŞKUR hizmetlerinden faydalanmıştır. Hangi hizmetlerden ağırlıklı olarak yararlanıldığına ilişkin veriler Grafik 8'de sunulmuştur.

Aydın ilinde İŞKUR hizmetlerinden faydalanan firmalar İŞKUR'dan hizmet olarak yüzde 82 ile en fazla eleman talebinde bulunmuşlardır. Bunu sırasıyla yüzde 80,2 ile işveren danışmanlığı, yüzde 33,4 ile mevzuat danışmanlığı, yüzde 21,1 ile işbaşı eğitim programları, yüzde 1,6 ile kurs hizmetleri, yüzde 0,5 ile çalışanlara yönelik eğitim hizmet alanları takip etmiştir. Türkiye genelinde ise benzer bir sıralama ile eleman talebi, işveren danışmanlığı, mevzuat danışmanlığı, işbaşı eğitim programı olarak sıralanmıştır. Aydın ilinde İşbaşı Eğitim Programları, Mevzuat Danışmanlığı, İşveren Danışmanlığı, Türkiye genelinin üzerinde bir orana sahip iken, diğer hizmet başlıklarında Türkiye geneline oldukça yakın gerçekleşmiştir.

Grafik 9: İŞKUR Hizmetinden Faydalanan İşyerlerinin Yaşlarına Göre Dağılımı

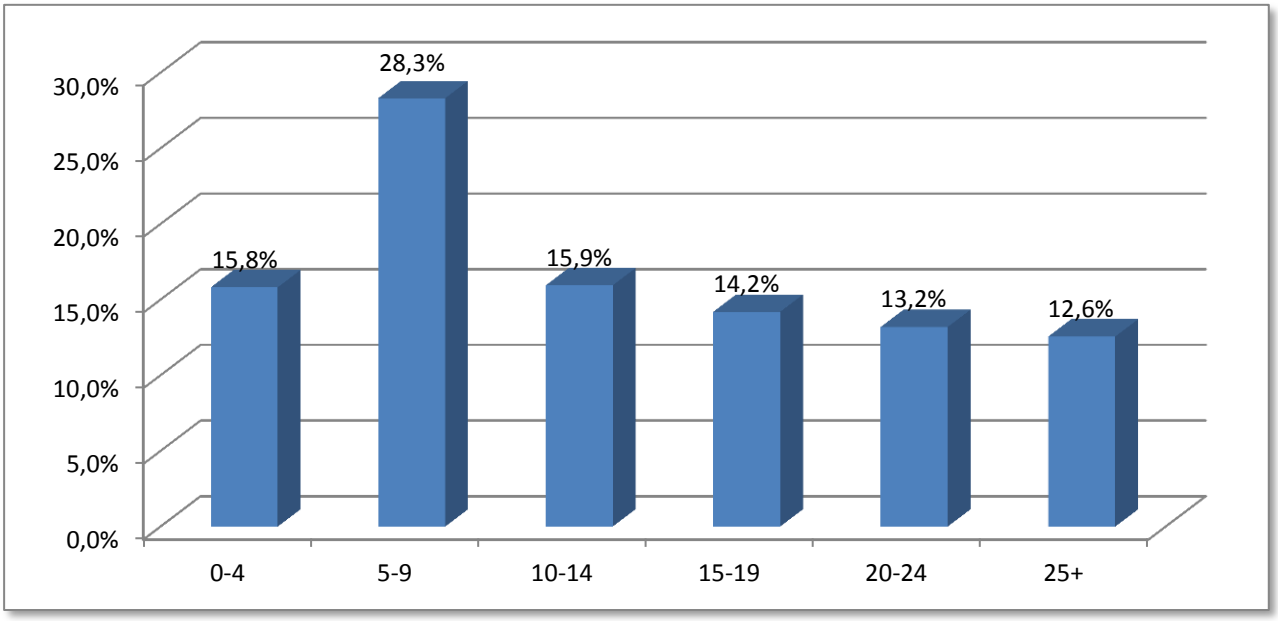

KAYNAK: İPA 2015

Aydın ilinde İŞKUR hizmetlerinden en fazla 5-9 yaş arasında faaliyet gösteren işyerleri faydalanmıştır. Daha sonra 10-14 yaş grubunda yer alan işyerleri faydalanmıştır. Diğer yaş gruplarının oranı ise birbirine yakındır. Aydın'da sayısal olarak en fazla işyerinin bulunduğu 5-9 yaş grubu işyerleri aynı zamanda İŞKUR hizmetlerinden en fazla sayıda yararlanan yaş grubu olmuştur.

Aydın ilinde bütün yaş aralıklarındaki firmalar İŞKUR'dan sayısal olarak genellikle eleman talebinde bulunmuşlardır. Bu hizmetten oransal olarak en fazla 5-9 yaşa sahip firmalar faydalanmışlardır. İŞKUR'un diğer hizmetlerinden faydalanma oranlarına göre sıralama yapıldığında yaş grupları arasında farklılık görülmektedir. 0-4, 5-9, 10-14 ve 25+ yaşa sahip firmaları kendi içerisinde aldıkları hizmetler sıralandığında birinci sırada eleman talebi, ikinci sırada işveren danışmanlığı, üçüncü sırada ise mevzuat danışmanlığı yer almaktadır. Söz konusu hizmetlerin birbiri ile benzerlik göstermeleri dikkat çekmektedir.

Grafik 10: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Sürelerinin Dağılımı

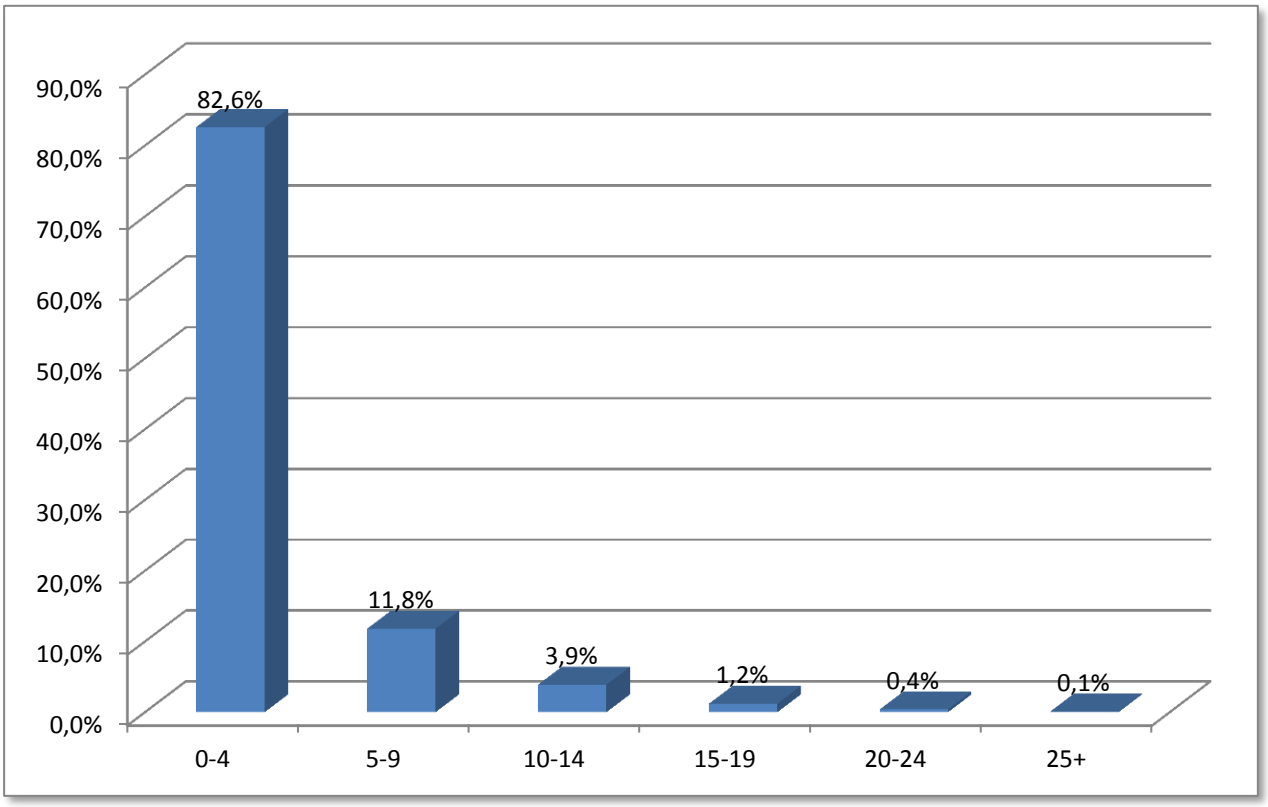

KAYNAK: İPA 2015

Araştırma kapsamında İŞKUR hizmetlerinden faydalanan işyerlerine bu hizmetlerden ne kadar süredir faydalandığı sorulmuştur.

Aydın ilinde İŞKUR hizmetlerinden yararlanan işyerlerinin yüzde 82,6'sının 0-4 yıl arasında bir süredir bu hizmetlerden yararlandığı tespit edilmiştir. En düşük oran ise 25 yıl ve üzerindedir.

Aydın ilinde sektörel bazda firmaların İŞKUR hizmetlerinden faydalanması en çok son dört yılda olmuştur. İŞKUR son dört yıl içerisinde büyük bir atılım yapmıştır. İŞKUR'un personel sayısındaki artış, sunduğu hizmetlerdeki hem nitel hem de nicel iyileşme ile birlikte İŞKUR imajındaki değişim, İŞKUR'un değer olarak geliştiğinin göstergesidir.

Tablo 19: Sektörlere Göre İŞKUR'dan Faydalanılan Hizmetlerin Dağılımı

Sektörler	Eleman Talebi	İEP	İşveren Danışmanlığı	Kurs	Mevzuat Danışmanlığı
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	90,0%	20,0%	80,0%	20,0%	60,0%
İmalat	86,0%	20,5%	75,1%	2,5%	35,2%
Elektrik, Gaz, Buhar Üretimi	100,0%	0,0%	100,0%	0,0%	66,7%
İnşaat	71,4%	11,0%	77,0%	0,8%	27,8%
Toptan ve Perakende Ticaret	85,5%	20,7%	82,6%	1,2%	36,0%
Ulaştırma ve Depolama	86,2%	10,3%	72,4%	0,0%	41,4%
Konaklama ve Yiyecek Hizmetleri	87,9%	19,4%	83,9%	2,4%	33,1%
Bilgi ve İletişim	66,7%	33,3%	100,0%	0,0%	0,0%
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	50,0%	33,3%	66,7%	0,0%	33,3%
Gayrimenkul Faaliyetleri	66,7%	0,0%	91,7%	0,0%	33,3%
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	66,7%	23,3%	73,3%	0,0%	13,3%
İdari ve Destek Hizmetleri	87,0%	13,0%	78,3%	0,0%	21,7%
Eğitim	80,0%	50,8%	83,1%	0,0%	26,2%
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmetler	80,0%	37,1%	91,4%	2,9%	48,6%
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor	50,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	73,3%	26,7%	93,3%	0,0%	40,0%
Genel Toplam	**82,0%**	**21,1%**	**80,2%**	**1,6%**	**33,4%**

KAYNAK: 2015 İPA

Aydın ilinde sektörler içerisinde en fazla yararlanılan İŞKUR hizmetleri farklılık göstermiştir. Sektörlere göre İŞKUR hizmetlerinden faydalanan işyerlerinin yararlandıkları hizmet türlerine ilişkin verilere Tablo 19'da yer verilmiştir.

Aydın ilinde sektörler içerisinde en fazla yararlanılan İŞKUR hizmetleri farklılık göstermiştir. Elektrik, Gaz, Buhar üretimi sektöründe ki işyerlerinden İŞKUR'a başvuranların tamamı Elaman Talebi hizmetin den yararlanırken Kurs ve İEP hizmetlerinden hiç faydalanmamışlardır. İşveren danışmanlığı hizmetinden tüm sektörler yüksek oranlarda faydalanırken Kurs hizmetlerinden sadece Madencilik ve Taş Ocakçılığı, İmalat, İnşaat, Toptan ve Perakende Ticaret, Konaklama ve Yiyecek Hizmetleri, İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmetler sektörleri faydalanmıştır. Kurs hizmetinin en az faydalanılan hizmet olmasını bu hizmetin yapısı gereği işyerlerinden ziyade işsizlerin faydalandığı bir hizmet olmasıyla açıklanabilir.

İŞKUR hizmetlerinden yararlanan bütün işyerlerinin işveren danışmanlığı hizmetlerinden yararlanıp sunulan diğer hizmetler hakkında bilgi alması İŞKUR'un etkinliği açısından dikkate değer bir durumdur.

Aydın ilinde ihracat yapan işyerleri tüm İŞKUR hizmetlerinden faydalanırken part-time çalışma yapılan işyerleri kısa çalışma ödeneği, kurs ve çalışanlara yönelik eğitim hizmetlerinden faydalanmamıştır. Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde ise sadece kısa çalışma ödeneği hizmetlerinden faydalanılmamıştır.

2.3 AÇIK İŞ VERİLERİ

Açık işlere ilişkin veriler işgücü piyasasının talep yönünü ifade eden verilerdir. Araştırma kapsamında 15 Mart - 30 Nisan 2015 tarihleri arasında işyerlerine ziyaret esnasında açık işlerinin bulunup bulunmadığı sorulmuştur. Bir anlamda ziyaret edilen tarihler arasında işyerlerinin eleman ihtiyaçları tespit edilmeye çalışılmıştır. Bu çalışmada referans tarihi veya döneminin olmayışı, ziyaret sırasındaki mevcut durumun sorulması çalışmanın istatistiksel olarak sınırlılığını ortaya koymaktadır. Çalışma kapsamında işyerlerine açık iş bulunan mesleklerin yanında, bu meslekte cinsiyet tercihlerinin olup olmadığı, açık iş olan meslekler için talep edilen asgari eğitim düzeyi, aranan beceriler, açık işleri hangi kanallar ile aradıkları ve aranma süresi de sorulmuştur. Bu kapsamda toplanan verilere bu bölümde detaylı bir şekilde yer verilecektir.

Grafik 11: Açık İşi Olan İşyerleri

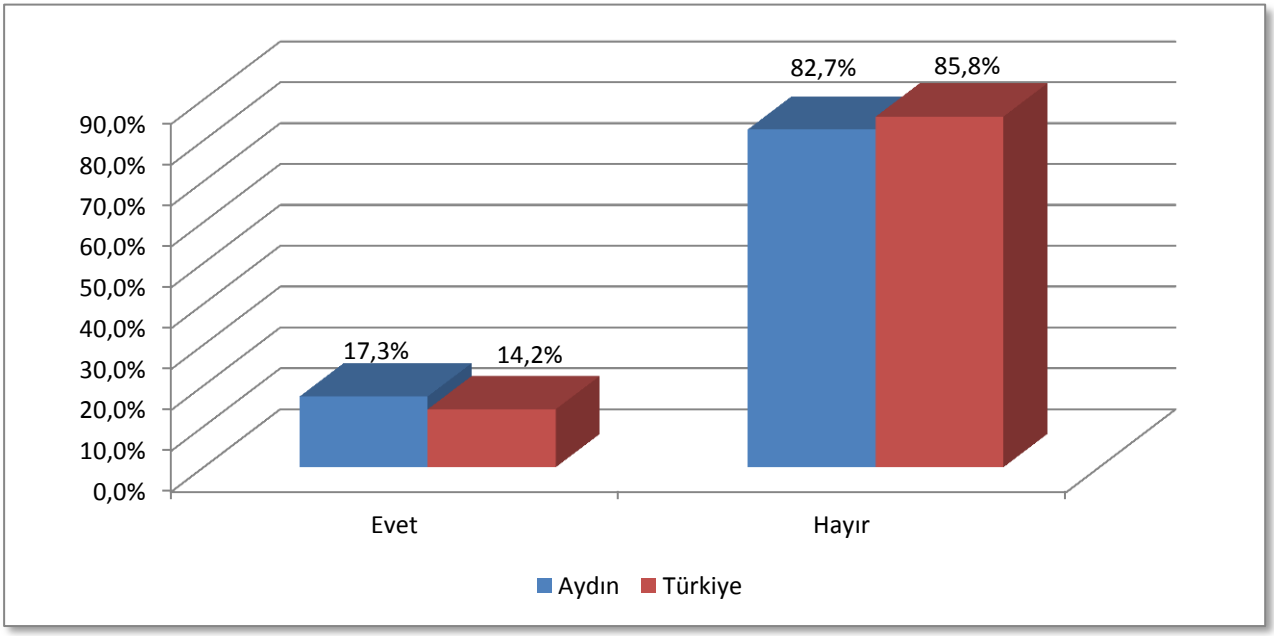

KAYNAK: İPA 2015

Aydın ilindeki işyerlerinin yüzde 17,3'ü açık işi olduğunu belirtmiştir. Türkiye genelinde ise bu oran yüzde 14,2'dir. Aydın'da açık işi olan işyeri oranı Türkiye genelinden yüksektir. Ancak 2014 yılı İşgücü Piyasası Araştırmasında Aydın ilinde açık işi olan işyeri oranı yüzde 24,6 olarak gerçekleşmiştir. Bu yıl çalışmanın yapıldığı dönemin de (Mart-Nisan) etkisiyle oran düşük çıkmıştır.

Tablo 20: Sektörlere Göre Açık İşlerin Dağılımları

	Aydın			Türkiye	
Sektörler	**Açık İş**	**Açık İş Dağılımı**	**Açık İş Oranı**	**Açık İş Dağılımı**	**Açık İş Oranı**
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	26	1,6%	2,6%	0,6%	1,0%
İmalat	352	21,4%	2,4%	44,6%	2,0%
Elektrik, Gaz, Buhar Üretimi	0	0,0%	0,0%	0,1%	0,4%
İnşaat	178	10,8%	2,8%	7,8%	1,4%
Toptan ve Perakende Ticaret	157	9,5%	2,4%	17,1%	1,8%
Ulaştırma ve Depolama	293	17,8%	8,8%	3,7%	1,4%
Konaklama ve Yiyecek Hizmetleri	482	29,2%	10,2%	8,8%	2,0%
Bilgi ve İletişim	0	0,0%	0,0%	1,0%	1,1%
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	0	0,0%	0,0%	0,8%	0,4%
Gayrimenkul Faaliyetleri	20	1,2%	5,5%	0,6%	1,6%
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	21	1,3%	4,0%	3,4%	2,1%
İdari ve Destek Hizmetleri	30	1,8%	1,9%	6,1%	1,5%
Eğitim	21	1,3%	1,1%	1,1%	0,7%
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmetler	44	2,7%	2,4%	2,0%	1,1%
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor	0	0,0%	0,0%	0,3%	1,3%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	25	1,5%	4,5%	1,8%	2,7%
Genel Toplam	**1.650**	**100,0%**	**3,8%**	**100,0%**	**1,7%**

KAYNAK: İPA 2015

Aydın ilinde 292 işyerinde toplam bin 650 kişilik açık iş tespit edilmiştir. Bu açık işlerin sektörel dağılımı ve sektörlere göre açık iş oranı Tablo 20'de gösterilmiştir.

Aydın ilinde en fazla açık iş oransal olarak yüzde 29,2 ile Konaklama ve Yiyecek Hizmetleri sektöründe yer almaktadır. İkinci olarak yüzde 21,4 ile İmalat sektörü, üçüncü olarak yüzde 17,8 ile Ulaştırma ve Depolama sektörü gelmektedir. Bu sektörleri sırasıyla İnşaat, Toptan ve Perakende Ticaret, İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmetler, İdari ve Destek Hizmetleri, Madencilik ve Taş Ocakçılığı, Diğer Hizmet Faaliyetleri, Eğitim, Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler, Gayrimenkul Faaliyetleri, Elektrik, Gaz, Buhar Üretimi, Bilgi ve İletişim, Finans ve Sigorta Faaliyetleri, Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor sektörleri izlemiştir. Konaklama ve Yiyecek Hizmetleri, İmalat ile Ulaştırma ve Depolama sektörleri işyerlerinin yüzde 33,1'ini oluştururken açık işlerin yüzde 68,3'lük paya sahip olmuşlardır.

Çalışma kapsamındaki işyerlerinin Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi, Bilgi ve İletişim, Finans ve Sigorta Faaliyetleri ile Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor sektörlerinde açık iş bulunmamaktadır.

Türkiye genelinde ise sektörel bazda açık iş sayısı Aydın ili ile farklılık göstermekle birlikte ilk sırayı yüzde 44,6 ile İmalat sektörü, ikinci sırayı 17,1 ile Toptan ve Perakende Ticaret sektörü üçüncü sırayı ise yüzde 8,8 ile Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektörü almaktadır.

Aydın ilinde açık iş oranı yüzde 3,8 ile Türkiye geneli açık iş oranının (yüzde 1,7) üzerindedir. Aydın'da sektörel bazda en yüksek açık iş oranı yüzde 10,2 ile Konaklama ve Yiyecek Hizmetleri sektöründedir. Bunu yüzde 8,8 ile Ulaştırma ve Depolama sektörü ve yüzde 5,5 ile Gayrimenkul Faaliyetleri sektörü takip etmektedir. Bu üç sektörün dışındaki Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler ile Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor sektörlerinde açık iş oranı il geneli açık iş oranının üzerinde gerçekleşmiştir.. Türkiye genelinde ise farklı bir sıralama göze çarpmaktadır. İlk sırada yüzde 2,7 ile Diğer Hizmet Faaliyetleri, ikinci sırada yüzde 2,1 ile Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler, üçüncü sırada ise yüzde 2 ile Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektörü yer almaktadır. İmalat sektöründe ise açık iş oranı yüzde 2 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Araştırmanın yapıldığı dönemde Konaklama ve Yiyecek Hizmeti işyerlerinin sezona hazırlık döneminde olmaları bu sektörlerindeki açık iş oranını yükseltmiştir. Finans ve Sigorta Faaliyetleri sektöründe özellikle bankaların açık işleri merkezden ilan etmeleri nedeniyle yerelde açık işler tespit edilememiş ve bu sektörde de beklentilerin altında açık iş oranı ortaya çıkmıştır.

Aydın'da Elektrik, Gaz, Buhar Üretimi; Bilgi ve İletişim; Finans ve Sigorta Faaliyetleri ile Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor sektörlerinde açık iş bulunmamaktadır.

Grafik 12: Cinsiyete Göre Açık İşlerin Dağılımları

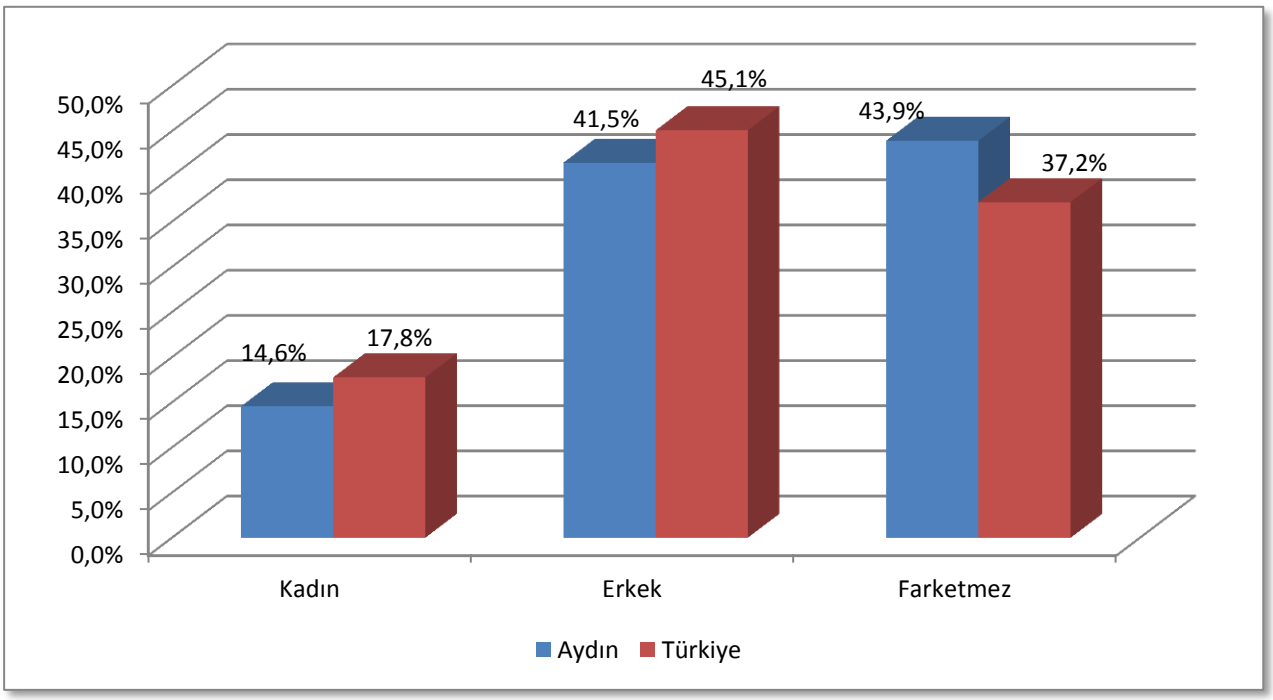

KAYNAK: İPA 2015

Açık işlerde cinsiyet tercihi sorulmuştur. Grafik 12'den açık işlerde cinsiyet bakımından farklılaşma olduğu görülmektedir.

Aydın'da toplam açık işlerin yüzde 14,6'sı için yalnızca kadınlar talep edilmiştir. Bu oran Türkiye geneli ile yakınlık gösterse de düşüktür. Erkeklerde açık iş talebi ise yüzde 41,5 ile Türkiye geneli erkekler açık iş talep oranına yakındır.

Açık işi olan firmaların talep ettikleri açık işteki fark etmez seçeneği (cinsiyet ayrımı yapmayan)yüzde 43,9 iken, Türkiye genelinde yüzde 37,2'dir. Aydın ilindeki açık işlerin çoğu için işverenler cinsiyet ayrımı yapmazken, Türkiye genelinde oransal olarak erkek personel talebinde bulunulmuştur.

Tablo 21: Sektörlere Göre Açık İşi Olan İşyerlerinin Dağılımları

10+	
Sektörler	**Açık iş Verme Oranı**
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	35,7%
İmalat	22,9%
İnşaat	9,4%
Toptan ve Perakende Ticaret	17,9%
Ulaştırma ve Depolama	20,4%
Konaklama ve Yiyecek Hizmetleri	27,7%
Gayrimenkul Faaliyetleri	15,0%
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	15,8%
İdari ve Destek Hizmetleri	14,3%
Eğitim	8,2%
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmetler	24,4%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	17,6%
Genel Toplam	17,3%

KAYNAK: İPA 2015

Aydın ilinde toplamda açık işi olan işyeri sayısı oranı yüzde 17,3 iken, Türkiye genelinde bu oran yüzde 14,2 olarak gerçekleşmiştir. Aydın'da sektörel bazda en fazla açık iş verme oranı yüzde 35,7 ile Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektöründeyken, Türkiye'de yüzde 20 ile İmalat sektöründedir. Aydın'da ikinci sırada yüzde 27,7 ile Konaklama ve Yiyecek Hizmetleri sektörü yer alırken, üçüncü sırada yüzde 22,9 ile imalat sektörü bulunmaktadır. Türkiye'de sektörel bazda ikinci sırada yüzde 19,7 ile Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektörü, üçüncü sırada ise yüzde 18,1 ile İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektörü yer almaktadır.

Aydın ilinde sektörel bazda; Elektrik, Gaz, Buhar Üretimi, Bilgi ve İletişim, Finans ve Sigorta Faaliyetleri, Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor Hizmetler sektörlerinde açık iş talebi bulunmamaktadır.

Grafik 13: Açık İşi Olan İşyerlerinin Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

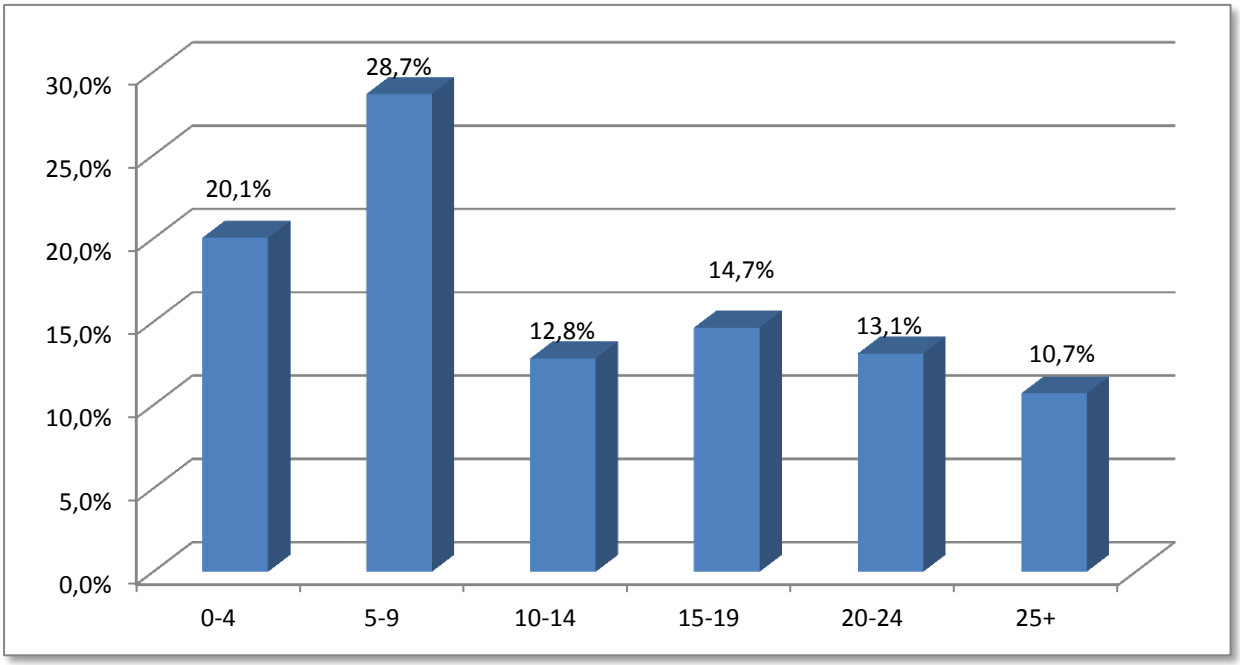

KAYNAK: İPA 2015

Açık işi olan işyerlerinin yaş gruplarına göre dağılımına baktığımızda; en fazla açık işi olan işyerlerinin 5-9 yaş grubunda olduğunu görülmektedir. Daha sonra sırası ile 0-4 yaş grubuna sahip işyerleri ile 15-19 yaş arası işyerleri gelmektedir. Diğer yaş gruplarındaki işyerlerinin ise açık iş verme oranları birbirine yakındır.

Tablo 22: Açık İşlerin Sektörlere ve Cinsiyete Göre Dağılımı

Sektörler	Kadın	Erkek	Farketmez
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	7,7%	92,3%	0,0%
İmalat	17,1%	62,6%	20,3%
İnşaat	11,3%	68,2%	20,5%
Toptan ve Perakende Ticaret	12,5%	63,8%	23,7%
Ulaştırma ve Depolama	2,3%	12,6%	85,1%
Konaklama ve Yiyecek Hizmetleri	16,8%	27,1%	56,1%
Gayrimenkul Faaliyetleri	33,3%	16,7%	50,0%
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	10,0%	35,0%	55,0%
İdari ve Destek Hizmetleri	20,7%	51,7%	27,6%
Eğitim	28,6%	19,0%	52,4%
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmetler	45,5%	15,9%	38,6%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	36,0%	56,0%	8,0%
Genel Toplam	**14,6%**	**41,5%**	**43,9%**

KAYNAK: İPA 2015

Açık işlerin sektörlere göre cinsiyet dağılımında Aydın ilinde açık işlerde erkeklerin daha fazla talep edildiği görülmektedir. Araştırmada en fazla açık işin alındığı Konaklama ve Yiyecek Hizmetleri sektöründeki işyerlerinin yaklaşık yarısı aradığı personelde cinsiyet ayrımına gitmezken, yüzde 16,8'i kadın yüzde 27,1'inin erkek cinsiyetlerinde olması gerektiğini belirtmiştir.

Aydın ilinde İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmetler ile Gayrimenkul Faaliyetleri sektörlerinde alınan açık işlerde Kadın cinsiyetinin daha fazla tercih edildiği görülmektedir.

Tablo 23: Açık İşlerin Meslek Gruplarına Göre Dağılımı

	Açık İş	
Meslek Grup	**Aydın**	**Türkiye**
Büro Hizmetleri	89	8.444
Hizmet ve Satış Elemanları	383	18.756
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	208	16.770
Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri	1	501
Profesyonel Meslek Mensupları	88	8.733
Sanatkârlar	389	24.211
Teknisyenler, Teknikerler	125	9.081
Tesis ve Makine Operatörleri	364	25.218
Yöneticiler	4	708
Genel Toplam	**1.650**	**112.422**

KAYNAK: İPA 2015

Aydın'da açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımına bakıldığında en fazla açık iş verilen Sanatkârlar meslek grubunda olduğu görülür. Bu meslek grubunu sırasıyla Hizmet ve Satış Elemanları, Tesis ve Makine Operatörleri grupları izlemektedir.

Türkiye genelinde en fazla açık iş alınan ilk üç meslek grubu sırasıyla Tesis ve Makine Operatörleri, Sanatkârlar, Hizmet ve Satış Elemanları meslek grupları olmuştur. Bu yönüyle hem Aydın'da hem de Türkiye genelinde en fazla açık iş alınan ilk üç meslek grubu benzerlik göstermektedir.

Tablo 24: Açık İşlerin Meslek Gruplarına ve Cinsiyete Göre Dağılımı

	Aydın			Türkiye		
Meslek Grup	**Kadın**	**Erkek**	**Fark etmez**	**Kadın**	**Erkek**	**Fark etmez**
Büro Hizmetleri	35,60%	21,90%	42,50%	25,50%	25,00%	49,50%
Hizmet ve Satış Elemanları	11,90%	32,30%	55,70%	21,30%	27,50%	51,20%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	31,40%	30,80%	37,80%	23,70%	41,70%	34,60%
Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri	0,00%	100,00%	0,00%	18,60%	61,30%	20,20%
Profesyonel Meslek Mensupları	28,60%	20,40%	51,10%	17,60%	19,30%	63,20%
Sanatkarlar	8,30%	73,90%	17,70%	11,00%	73,90%	15,10%
Teknisyenler, Teknikerler	11,00%	59,00%	29,90%	12,60%	51,10%	36,30%
Tesis ve Makine Operatörleri	7,20%	26,30%	66,50%	17,00%	46,50%	36,40%
Yöneticiler	0,00%	51,50%	48,50%	16,70%	22,30%	61,00%
Genel Toplam	**14,60%**	**41,50%**	**43,90%**	**17,80%**	**45,10%**	**37,20%**

KAYNAK: İPA 2015

Aydın ilinin açık işlerinde cinsiyet ayrımı yapmayan işyerlerinin ön planda ve Türkiye ortalamasının üzerindedir.

Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri meslek grubunda verilen açık işlerin tamamında erkek talep edilirken Büro Hizmetleri, Nitelik Gerektirmeyen Meslekler, Profesyonel Meslek Mensupları meslek gruplarında ise oransal olarak kadınlar erkeklerden daha fazla sayıda talep edilmiştir. Fiziksel yeterlilik gerektiren işlerde erkeklerin daha fazla çalıştırıldıklarını bu veriler de desteklemektedir.

Açık işlerin meslek gruplarına ve cinsiyete göre dağılımında kadınların en fazla talep edildiği meslek grubu Büro Hizmetlerinde çalışanlar olurken Türkiye genelinde ise bu oran eşit seviyededir. Türkiye genelinde hiçbir meslek grubunda kadınların açık iş talebi erkeklerin açık iş talebinden fazla değildir. Kadın talebinin erkek talebine en yakın olduğu meslek grubu Nitelik Gerektirmeyen Mesleklerde olurken Yönetici meslek grubundaki açık iş taleplerinde bulunan işyerlerinin yaklaşık yarısı erkek talebinde bulunurken yalnızca kadın cinsiyetli personel talebinde bulunmamıştır. Aydın'da verilen açık işlerde cinsiyet ayrımının en az olduğu meslek grubu Tesis ve Makine Operatörleri olurken bu durum Türkiye genelinde Yöneticiler meslek grubunda gözlenmektedir.

Tablo 25: Açık İşlerin Mesleklere Göre Dağılımı

	2015		2014	
	Meslek	Açık İş	Meslek	Açık İş
1	İmal İşçisi	13,70%	Garson (Servis Elemanı)	9,10%
2	Garson (Servis Elemanı)	8,00%	Kaynakçı (Oksijen ve Elektrik)	7,30%
3	Servis Komisi	4,40%	Satış Danışmanı	5,20%
4	Gaz Altı Kaynakçısı	3,60%	Komi (Garson Yardımcısı)	4,70%
5	Satış Danışmanı	2,50%	Güvenlik Görevlisi	3,50%
6	Meydancı	2,20%	Beden İşçisi (Genel)	2,80%
7	Pazarlamacı	2,00%	Gaz Altı Kaynakçısı	2,00%
8	Diğer İmalat ve İlgili İşçiler (Elle)	2,00%	Meydancı	1,80%
9	Kat Hizmetleri Elemanı	1,80%	Pazarlamacı	1,60%
10	Oda Görevlisi-Turizm	1,80%	Ön Muhasebeci	1,60%
11	Aşçı	1,70%	Hemşire	1,50%
12	Bulaşıkçı (Stevard)	1,60%	Kat Hizmetleri Elemanı	1,50%
13	Elektrik Tesisatçısı-Bina	1,40%	Hasta ve Yaşlı Bakım Elemanı	1,30%
14	Makineci (Dikiş)	1,40%	Şoför-Yük Taşıma	1,30%
15	Salyangoz İşleme İşçisi	1,40%	Marangoz	1,30%
16	Diğer Meslekler	50,40%	Diğer Meslekler	53,40%
Toplam		100,00%	Toplam	100,00%

KAYNAK: İPA 2014, İPA 2015

Tablo 25'te bu yıl ve geçen yıl açık iş olan mesleklerin dağılımı gösterilmiştir. Aydın ilinde 2015 yılında yapılan araştırma kapsamında ilde 201 farklı meslekte bin 650 kişilik açık iş tespiti yapılırken bu sayı bir önceki yıl 246 farklı meslekte bin 771 açık iş olarak gerçekleşmişti. Bu açıdan bakıldığında 2015 yılında bir önceki yıla göre açık iş sayılarında ve meslek çeşitliliğinde küçükte olsa bir düşüşün yaşandığını görülmektedir.

Aydın ili işgücü piyasası araştırması sonuçlarına göre 2015 yılında geçen seneye göre açık işlerde ilk üç meslekten ikisi değişmiştir. Bunlar sırasıyla İmal İşçisi, Garson (Servis Elemanı) ve Servis Komisi meslekleridir. Daha çok vasıf gerektirmeyen meslekleri ifade etmek için kullanılan Beden İşçisi(Genel) mesleği 2014 yılında altıncı sırada yer alırken bu yıl yapılan araştırmada açık iş verilen ilk on beş meslek arasında yer almamaktadır. Bu durumu araştırmada görevli personelin alınan açık işlerde işverenin ihtiyaç duyduğu mesleği tam olarak sorgulaması ve çalışmanın işverene özenli bir şekilde sunulmasıyla açıklamam mümkündür.

Geçen sene açık iş sıralamasında ilk on beş meslek arasında bulunan Kaynakçı (Oksijen ve Elektrik), Komi (Garson Yardımcısı), Güvenlik Görevlisi, Beden İşçisi(Genel), Ön Muhasebeci, Hemşire, Hasta ve Yaşlı Bakım Elemanı, Şoför-Yük Taşıma, Marangoz meslekleri bu sene ilk on beş meslek arasında yer almamıştır. Onların yerine bu sene İmal İşçisi, Servis Komisi, Diğer İmalat ve İlgili İşçiler (Elle), Oda Görevlisi-Turizm, Aşçı, Bulaşıkçı (Stevard), Elektrik Tesisatçısı-Bina, Makineci (Dikiş), Salyangoz İşleme İşçisi meslekleri açık işlerde ilk on beş meslek arasında yerini almıştır.

Türkiye genelinde açık iş sıralamasında ilk üçte Aydın'da birinci sırada Makineci (Dikiş), ikinci sırada Beden İşçisi (Genel) ve üçüncü sırada Garson (Servis Elemanı) yer almaktadır. Türkiye'de açık iş sıralamasında Aydın'da farklı olarak ilk on beş meslek içerisinde dokuz farklı meslek (Beden İşçisi(Genel),Temizlik Görevlisi, Güvenlik Görevlisi, Şoför-Yük Taşıma, Ön Muhasebeci, Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi, Kasiyer, Plastik Enjeksiyon Üretim Elemanı, Paketleme İşçisi (El ile)) yer almıştır.

Tablo 26: Açık İşlerin Mesleklere ve Cinsiyete Göre Dağılımı

Kadın	Erkek	Fark etmez
Oda Görevlisi-Turizm	Gaz Altı Kaynakçısı	İmal İşçisi
Makineci (Dikiş)	Elektrik Tesisatçısı-Bina	Garson (Servis Elemanı)
Garson (Servis Elemanı)	Satış Danışmanı	Servis Komisi
Kat Hizmetleri Elemanı	CNC Torna Tezgahı Operatörü	Meydancı
Sekreter	Garson (Servis Elemanı)	Diğer İmalat ve İlgili İşçiler
Sofralık Zeytin İşlemecisi	Şoför-Yük Taşıma	Salyangoz İşleme İşçisi
Temizlik Görevlisi	Sıhhi Tesisatçı	Bulaşıkçı (Stevard)
Ön Muhasebeci	Plastik Doğramacı /PVC Doğrama	Pazarlamacı
Servis Komisi	Güvenlik Görevlisi	Aşçı
Bulaşıkçı (Stevard)	Marangoz	Ayıklama İşçisi (Konserve İmali)
Resepsiyon Görevlisi	İnşaat Teknolojisi Teknikeri	Resepsiyon Görevlisi
Satış Danışmanı	Akaryakıt Satış Elemanı	Satış Danışmanı
Hemşire	Elektrikçi (Genel)	Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi
Asansör Bakım ve Onarım İşçisi	İnşaat Boyacısı/Boyacı	İngilizce Öğretmeni
Kasiyer	Mobilya Montaj İşçisi	Elektrik Mühendisi

KAYNAK: İPA 2015

Aydın ilinde kadınlarda açık iş sıralamasında ilk üç meslek Oda Görevlisi-Turizm Makineci (Dikiş)ve Garson (Servis Elemanı) iken, erkeklerde Gaz Altı Kaynakçısı, Elektrik Tesisatçısı-Bina ve Satış Danışmanı yer almaktadır. Açık işlerde fark etmez seçeneğinde ise ilk üç meslek İmal İşçisi, Garson (Servis Elemanı) ve Servis Komisidir. Türkiye genelinde ise kadınlarda açık iş talebinin ilk üç sırasında Makineci (Dikiş), Satış Danışmanı ve Beden İşçisi (Genel) yer almaktadır. Türkiye genelinde erkeklerde Beden İşçisi (Genel), Gaz Altı Kaynakçısı ve Şoför-Yük Taşıma yer almaktadır. Açık işlerde Fark etmez seçeneğinde ise ilk üç meslek Makineci (Dikiş), Garson (Servis Elemanı) ve Satış Danışmanıdır.

Grafik 14: Açık İşlerin Aranma Kanallarına Göre Dağılımı

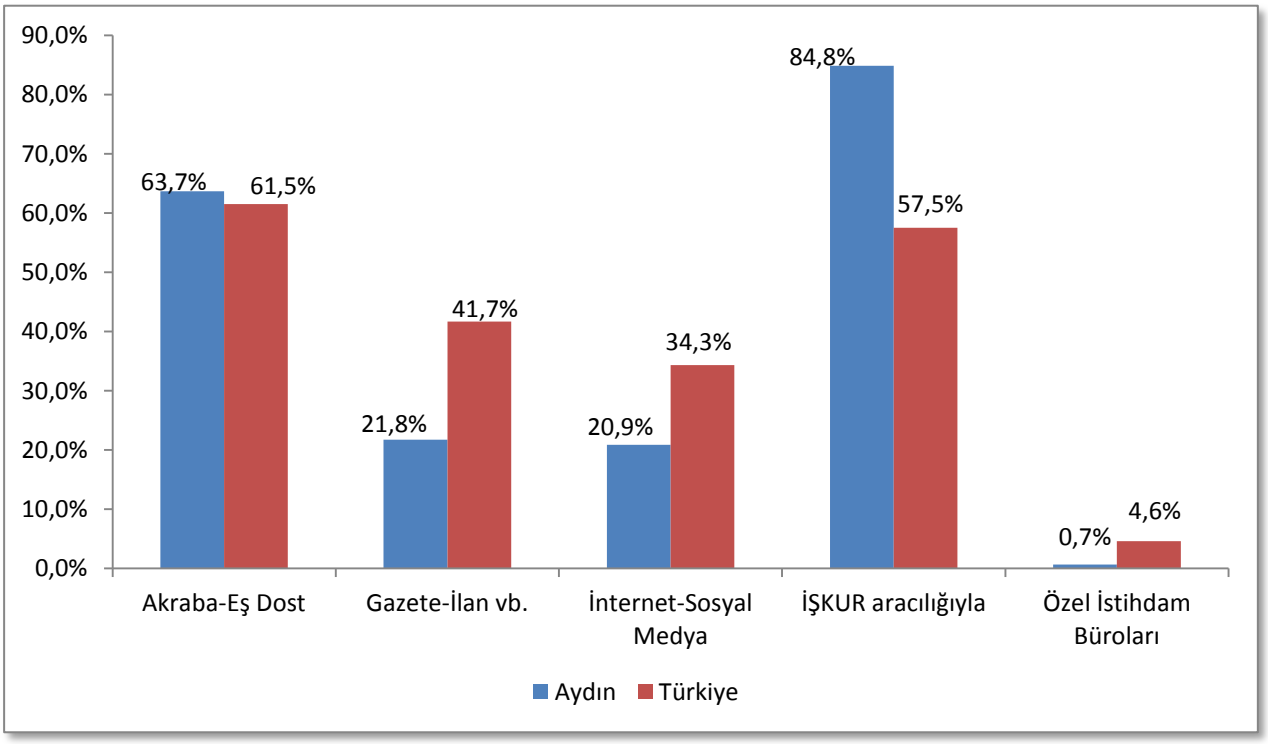

KAYNAK: İPA 2015

Açık işlerin aranma kanallarına göre dağılımında Aydın ile Türkiye geneli karşılaştırmasında farklı bir dağılım söz konusudur. Aydın'da arama kanalı olarak birinci sırada İŞKUR aracılığı bulunurken Türkiye genelinde ilk sırada Akraba-Eş Dost yer alır. Aydın'da İŞKUR aracılığından sonraki açık işlerde en çok tercih edilen arama kanalları sırasıyla Akraba-Eş Dost, Gazete- İlan vb. İnternet sosyal medya ve Özel İstihdam Büroları olmuştur. Aydın'da 2014 yılında açık iş arama kanalı olarak İŞKUR aracılığı ile açık işlerin aranma oranı yüzde 71,8 iken bu sene 10 puandan fazla artarak yüzde 84,8'e çıkmıştır. Bu da İŞKUR'un kendini günden güne geliştirerek işveren için önemli bir pozisyona ilerlediğinin göstergesidir.

Tablo 27: Sektörlere Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları

Sektörler	Akraba-Eş Dost	Gazete-İlan vb.	İnternet-Sosyal Medya	İŞKUR aracılığıyla	Özel İstihdam Büroları
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	100,0%	57,7%	34,6%	96,2%	0,0%
İmalat	51,6%	19,9%	19,2%	80,3%	0,6%
İnşaat	59,6%	28,5%	19,9%	80,8%	2,0%
Toptan ve Perakende Ticaret	71,7%	14,5%	10,5%	75,0%	0,0%
Ulaştırma ve Depolama	91,2%	1,9%	0,4%	98,5%	1,9%
Konaklama ve Yiyecek Hizmetleri	53,9%	28,8%	32,8%	86,8%	0,0%
Gayrimenkul Faaliyetleri	55,6%	61,1%	61,1%	72,2%	0,0%
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	70,0%	35,0%	20,0%	75,0%	0,0%
İdari ve Destek Hizmetleri	48,3%	20,7%	20,7%	58,6%	0,0%
Eğitim	100,0%	23,8%	42,9%	81,0%	0,0%
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmetler	47,7%	29,5%	29,5%	93,2%	0,0%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	56,0%	48,0%	48,0%	68,0%	0,0%
Genel Toplam	**63,7%**	**21,8%**	**20,9%**	**84,8%**	**0,7%**

KAYNAK: İPA 2015

Aydın'da Madencilik ve Taş Ocakçılığı, Ulaştırma ve Depolama, İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmetler sektörlerinde verilen açık işlerde çok yüksek oranlarda İŞKUR aracılığı tercih edilirken Eğitim, Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektörlerinin tamamı Akraba-Eş Dost arama kanalını ayrıca kullanmaktadır. Aydın'da özel istihdam bürolarının olmayışı, bu büroların açılması ve işletilmesi yasal düzenlemeye tabi olmasından dolayı Özel istihdam Bürolarının personel temin kanalları arasındaki dağılımının oransal olarak çok düşük olmasına neden olmuştur.

Tablo 28: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları

Meslek Grup	Akraba-Eş Dost	Gazete-İlan vb.	İnternet-Sosyal Medya	İŞKUR aracılığıyla	Özel İstihdam Büroları
Sanatkârlar	55,9%	23,2%	21,2%	83,5%	0,0%
Tesis ve Makine Operatörleri	56,8%	22,9%	22,7%	83,6%	0,0%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	82,2%	6,0%	4,4%	94,2%	1,0%
Hizmet ve Satış Elemanları	59,0%	42,7%	38,6%	87,6%	0,0%
Profesyonel Meslek Mensupları	59,2%	14,2%	16,7%	74,5%	1,8%
Teknisyenler, Teknikerler	65,6%	28,0%	20,1%	67,9%	2,5%
Büro Hizmetleri	69,1%	31,8%	42,5%	85,7%	2,5%
Yöneticiler	26,9%	0,0%	48,6%	24,5%	26,9%
Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri	0,0%	0,0%	100,0%	100,0%	0,0%
Genel Toplam	**63,7%**	**21,8%**	**20,9%**	**84,8%**	**0,7%**

KAYNAK: İPA 2015

Aydın ilinde Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri meslek gruplarının tamamı Akraba-Eş Dost ve İŞKUR arama kanalını kullanmaktadır. İŞKUR'u oransal olarak en fazla Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri, Nitelik Gerektirmeyen Meslekler, Hizmet ve Satış Elemanları, Büro Hizmetleri meslek grubunda olanlar kullanmaktadırlar. Yöneticiler meslek grubu için gazete-ilan vb. arama kanalı kullanılmazken, bu meslek grubu için en fazla kullanılan arama kanalı İnternet- sosyal Medya olmuştur. Özel İstihdam Büroları beş meslek grubu için arama kanalı olarak kullanılmaktadır. Bunlar ise sırasıyla Yöneticiler, Büro Hizmetleri, Teknisyenler, Teknikerler, Profesyonel Meslek Mensupları, Nitelik Gerektirmeyen Meslekler gruplarıdır. Bu durum göstermektedir ki özel istihdam büroları daha çok nitelik gerektiren meslekler için arama kanalı olarak kullanılmaktadır.

Tablo 29: En Çok Açık İş Olan Mesleklerin Aranma Kanalları

Meslekler	Akraba-Eş Dost	Gazete-İlan vb.	İnternet-Sosyal Medya	İŞKUR aracılığıyla	Özel İstihdam Büroları
İmal İşçisi	100,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%
Garson (Servis Elemanı)	54,7%	22,0%	36,7%	82,8%	0,0%
Servis Komisi	56,4%	28,1%	14,3%	91,6%	0,0%
Gaz Altı Kaynakçısı	77,0%	58,1%	5,0%	95,0%	0,0%
Satış Danışmanı	30,5%	24,3%	7,4%	77,2%	0,0%
Meydancı	38,9%	86,1%	69,4%	97,2%	0,0%
Pazarlamacı	56,5%	10,6%	29,3%	90,9%	0,0%
Diğer İmalat ve İlgili İşçiler (Elle)	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%
Kat Hizmetleri Elemanı/Kat Görevlisi	58,7%	38,1%	24,1%	86,0%	0,0%
Oda Görevlisi-Turizm	36,2%	64,6%	53,2%	100,0%	0,0%
Diğer	61,8%	20,8%	23,2%	78,9%	1,2%
Genel Toplam	**63,7%**	**21,8%**	**20,9%**	**84,8%**	**0,7%**

KAYNAK: İPA 2015

Diğer İmalat ve İlgili İşçiler (Elle) mesleğinin tamamı sadece İŞKUR Aracılığı ile aranırken İmal İşçisi, Diğer İmalat ve İlgili İşçiler (Elle), Oda Görevlisi-Turizm mesleklerinde eleman aranırken İŞKUR'un arama kanalı olarak oranı yüzde 100 olmuştur. Garson (Servis Elemanı), Servis Komisi, Gaz Altı Kaynakçısı, Satış Danışmanı, Meydancı, Pazarlamacı, Kat Hizmetleri Elemanı/Kat Görevlisi mesleklerinde de en fazla arama kanalı olarak İŞKUR kullanılmıştır. İşgücü piyasasında yer alan mesleklerde arama kanalı olarak Özel İstihdam Büroları fazla tercih edilmemektedir.

Tablo 30: Yaş Gruplarına Göre İşyerlerinin Açık İşlerini Arama Kanalları

Arama Kanalı	0-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25+
Akraba-Eş Dost	68,5%	60,4%	62,6%	26,9%	59,1%	85,2%
Gazete-İlan vb.	14,0%	50,5%	14,6%	22,1%	22,8%	4,6%
İnternet-Sosyal Medya	10,8%	40,4%	18,6%	18,4%	20,6%	12,8%
İŞKUR aracılığıyla	74,9%	85,4%	68,4%	91,3%	64,5%	96,7%
Özel İstihdam Büroları	0,0%	0,9%	0,0%	0,0%	0,0%	1,6%

KAYNAK: İPA 2015

Aydın'da açık iş arama kanalı olarak İŞKUR'u öncelikli olarak tercih eden firmaların yaş gruplarına baktığımızda ilk sırada 25+ yaştaki firmalar, ikinci sırada 15-19 yaş arası firmalar, üçüncü sırada ise 5-9 yaş arası firmalar yer almaktadır. Türkiye genelinde ise açık işlerini İŞKUR'dan arayan firmalar içerisinde en fazla 5-9, ikinci sırada 0-4 yaş arası firmalar ve üçüncü sırada ise 25+ yaş firmalar yer almaktadır.

Açık iş arama kanalı olarak Akraba-Eş Dost'u tercih eden firmalar arasında en yüksek oran 25+ yaş firmalardadır. Açık iş arama kanalı olarak İnternet-Sosyal Medya'yı tercih eden firmalar arasında en yüksek oran 5-9 yaş arası firmalardadır. Açık iş arama kanalı olarak Özel istihdam Bürolarını tercih eden sadece 25+ yaştaki firmalar olmuştur.

Tablo 31: Arama Kanalına Göre Açık İşlerin Aranma Süresi

	Aydın			Türkiye		
Arama Kanalı	**0-30 Gün**	**31-89 Gün**	**90+ Gün**	**0-30 Gün**	**31-89 Gün**	**90 + Gün**
Akraba-Eş Dost	55,2%	30,4%	14,4%	65%	13%	21%
Gazete-İlan vb	34,4%	18,6%	47,0%	63%	12%	25%
İnternet-Sosyal Medya	47,4%	11,6%	41,0%	65%	15%	19%
İŞKUR aracılığıyla	55,0%	23,6%	21,3%	70%	12%	17%
Özel İstihdam Büroları	9,9%	90,1%	0,0%	57%	22%	22%
Genel Toplam	**55,5%**	**23,5%**	**21,0%**	**68%**	**13%**	**20%**

KAYNAK: İPA 2015

Arama kanalına göre açık işlerin aranma sürelerine bakıldığında hem Aydın'da hem de Türkiye'de açık işler en fazla 0-30 gün arasında arandığı görünmektedir. İŞKUR aracılığındaki Aydın'daki açık işlerin aranma sürelerine bakıldığında açık işlerin yüzde 55'i 0-30 gün süreyle aranırken yüzde 23,6'sı 31-89 gün, geri kalan yüzde 21,3'lük kısmı ise 90 gün ve üzerinde sürekle açık işlerini aradıklarını belirtmişlerdir.

İŞKUR'un 90 gün ve daha uzun süredir aranan açık işlerdeki oranı diğer arama kanallarına göre daha düşüktür. İŞKUR'a intikal eden açık iş taleplerinin diğer arama kanallarına göre daha kısa sürede sonuçlandırıldığı görülmektedir.

Tablo 32: İşyerlerinin Açık İşlerde Arama Kanalına Göre Cinsiyet Dağılımı

	Aydın			Türkiye		
Arama Kanalı	**Kadın**	**Erkek**	**Fark etmez**	**Kadın**	**Erkek**	**Fark etmez**
Akraba-Eş Dost	62,0%	65,4%	62,6%	19,1%	46,4%	34,4%
Gazete-İlan vb.	30,3%	19,9%	20,7%	16,0%	44,0%	40,0%
İnternet-Sosyal Medya	32,6%	18,9%	18,9%	14,6%	38,6%	46,8%
İŞKUR aracılığıyla	82,3%	79,7%	90,6%	16,5%	48,1%	35,4%
Özel İstihdam Büroları	0,0%	1,3%	0,3%	13,4%	28,2%	58,4%
Genel Toplam	**14,6%**	**41,5%**	**43,9%**	**17,8%**	**45,1%**	**37,2%**

KAYNAK: İPA 2015

Açık iş arama kanalı olarak Akraba-Eş Dost arama kanalı ile hem Aydın'da hem de Türkiye'de en fazla erkekler aranmaktadır. Gazete-İlan vb. arama kanalı ile aranan açık işlerde Aydın'da en fazla kadınlar aranırken Türkiye genelinde en fazla erkeklerin arandığı görünmektedir. İnternet-Sosyal Medya aracılığı ile aranan açık işlerde Aydın'da en fazla kadınlar aranırken, Türkiye'de ise cinsiyet olarak fark etmez seçeneği bildirilmiştir. İŞKUR arama kanalı ile Aydın'da en fazla kadınlar aranırken Türkiye'de en fazla erkekler aranmaktadır. Özel İstihdam Büroları kullanılarak aydında kadın aranmazken Türkiye'de bu arama kanalını kullananlar en fazla fark etmez seçeneğini bildirilmiştir.

Tablo 33: Vardiyalı Çalışma Yapılan İşyerlerinin Açık İşlerde Arama Kanalına Göre Cinsiyet Dağılımı

Arama Kanalları	Kadın	Erkek	Fark etmez	Genel Toplam
Akraba-Eş Dost	55,4%	58,1%	64,2%	61,3%
Gazete-İlan vb.	40,8%	13,5%	20,1%	21,0%
İnternet-Sosyal Medya	49,0%	23,1%	20,4%	25,0%
İŞKUR aracılığıyla	88,2%	79,9%	94,9%	89,8%
Özel İstihdam Büroları	0,0%	2,0%	0,4%	0,8%

Kaynak: İPA 2015

Aydın'daki açık işlerin yüzde 59,3'ü vardiyalı çalışma yapılan işyerlerindedir. Araştırma kapsamında bin 682 işyerlerinin 316'sında vardiyalı çalışma yapılırken, açık işlerin yaklaşık üçte ikisi bu işyerlerindedir. Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinin açık işlerini hangi kanallar ile aradığını incelediğimizde; Aydın il genelinden en fazla İŞKUR'un tercih edildiği görülmektedir. Vardiyalı çalışma yapılan işyerleri Özel İstihdam Büroları vasıtasıyla eleman talebi çok düşük oranlarda gerçekleşmiştir.

Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinin açık işleri, arama kanalı tercihi bakımından incelendiğinde; açık işlerin yüzde 89,8'lik kısmının İŞKUR aracılığıyla arandığı görülmektedir. Bunu yüzde 61,3 ile Akraba-Eş Dost arama kanalı takip etmektedir.

Aydın'da vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinin açık işlerinde hem kadın eleman hem de erkek eleman aranırken en fazla tercih edilen arama kanalı İŞKUR olmuştur. Diğer taraftan İnternet-Sosyal Medya ve Gazete-İlan vb. kanallarıyla kadın eleman aranırken, erkeklerin kendi içerisindeki oranına göre daha fazla oranda tercih edilmesi dikkat çekicidir. Türkiye genelinde vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde; genel toplamda, fark etmez seçeneği işaretleyenlerde ve sadece kadın veya erkek talep edilen açık işlerde en fazla kullanılan arama kanalı Akraba Eş Dost'tur.

Tablo 34: Part-Time Çalışanı Olan İşyerlerinin Açık İşlerde Arama Kanalına Göre Cinsiyet Dağılımı

Arama Kanalı	Kadın	Erkek	Fark etmez	Toplam
Akraba-Eş Dost	41,3%	37,4%	36,7%	37,9%
Gazete-İlan vb.	48,8%	11,1%	61,9%	50,2%
İnternet-Sosyal Medya	54,7%	22,3%	68,8%	57,6%
İŞKUR aracılığıyla	88,4%	97,2%	80,4%	85,2%
Özel İstihdam Büroları	0,0%	0,0%	1,7%	1,0%

Kaynak: İPA 2015

Aydın'daki açık işlerin yüzde 13,2'si part-time çalışanı olan işyerlerindedir. İşyerlerinin ise yüzde 6'sında part-time çalışan bulunmaktadır.

Part-time çalışanı olan işyerlerinin açık işlerini hangi kanallar ile aradığını incelediğimizde; Aydın genelinde açık iş arama kanalları ile benzerlik göstererek en fazla İŞKUR arama kanalının tercih edildiğini görmekteyiz. Part-time çalışanı olan işyerleri Özel İstihdam Bürosu vasıtasıyla çok düşük oranlarda eleman aramaktadırlar.

Part-time çalışanı olan işyerlerinin açık işleri, arama kanalı tercihi bakımından incelendiğinde; bu işyerlerinin açık işlerinin yüzde 85,2'lik kısmının İŞKUR arama kanalıyla arandığı görülmektedir. Bunu yüzde 57,6 ile İnternet-Sosyal Medya takip etmektedir. Part-Time Çalışanı Olan İşyerlerinin Açık İşlerinde kadın eleman arayan işyerleri bu açık işlerinin yüzde 88,4'ünde İŞKUR'u tercih ederken bunu yüzde 54,5 ile İnternet-Sosyal Medya, yüzde 48,8 ile Gazete-İlan vb., yüzde 41,3 ile Akraba-Eş Dost arama kanalları takip etmiştir. Erkek eleman arama yolunda ise kadınlarda olduğu gibi en fazla İŞKUR tercih edilirken bunu Akraba-Eş Dost arama kanalı takip etmiştir. Part-Time çalışanı olan ve Özel İstihdam Büroları arama kanalını kullanan işyerlerinin açık işlerinde cinsiyet ayrımına gitmeyerek tamamının fark etmez yanıtını vermesi dikkat çekicidir.

Tablo 35: İhracat Yapan İşyerlerinde Açık İşlerin Aranma Kanalına Göre Cinsiyet Dağılımı

Arama Kanalı	Kadın	Erkek	Fark etmez	Toplam
Akraba-Eş Dost	74,0%	72,3%	84,4%	79,4%
Gazete-İlan vb.	24,1%	20,7%	0,0%	9,3%
İnternet-Sosyal Medya	33,6%	22,6%	4,1%	13,3%
İŞKUR aracılığıyla	83,5%	80,3%	98,5%	91,0%
Özel İstihdam Büroları	0,0%	3,5%	0,8%	1,6%

Kaynak: İPA 2015

Aydın'daki açık işlerin yüzde 30,1'i İhracat yapan işyerlerindedir. İşyerlerinin yüzde 9'u ihracat yapmaktadır. İhracat yapan işyerlerinin açık işlerini hangi kanallar ile aradığı incelediğinde; Aydın genelinde açık iş arama kanalları ile benzerlik göstererek en fazla İŞKUR arama kanalının tercih edildiği görülmektedir. İkinci sırada ise Akraba-Eş Dost arama kanalı gelmektedir. Vardiyalı çalışma yapılan işyerleri ile part-time çalışanı olan işyerlerinde olduğu gibi İhracat yapılan işyerlerinde de Özel İstihdam Bürolarının arama kanalı olarak kullanması çok düşük oranlarda gerçekleşmiştir.

İhracat yapan işyerlerinin açık işleri arama kanalı tercihi bakımından incelendiğinde bu işyerlerine ait açık işlerin yüzde 91'lik kısmının İŞKUR arama kanalıyla eleman aradığı görülmektedir. Bunu yüzde 79,4 ile Akraba-Eş Dost takip etmektedir. Kadınların tercih edildiği açık işlerde yüzde 83,5'lik bir oranda İŞKUR aracılığıyla eleman aranmaktadır. Bunu yüzde 74 ile Akraba-Eş Dost arama kanalı takip etmektedir. Erkek eleman aranma yolunda ise kadınlarda olduğu gibi ilk sırada yüzde 80,3'lük bir oranda İŞKUR tercih edilmektedir. Cinsiyet bazında fark etmez olarak tercih yapan işyerlerine ait açık işlerin hemen hemen tamamı İŞKUR arama kanalını tercih etmiştir. Türkiye genelinde, ihracat yapan işyerlerinde arama kanalı olarak ilk iki sırayı Akraba Eş Dost ve İŞKUR almıştır.

Tablo 36: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanan İşyerlerinin Açık İşlerde Arama Kanalına Göre Cinsiyet Ayrımlı Dağılımı

Arama Kanalı	Hizmetten Faydalanan				Hizmetten Faydalanmayan			
	Kadın	Erkek	Fark etmez	Toplam	Kadın	Erkek	Fark etmez	Toplam
Akraba-Eş Dost	60,2%	63,6%	61,5%	62,1%	92,4%	89,3%	83,1%	87,4%
Gazete-İlan vb.	31,6%	21,0%	19,8%	22,0%	8,6%	6,3%	36,6%	17,8%
İnternet-Sosyal Medya	34,1%	18,7%	18,9%	21,0%	7,6%	21,1%	20,5%	19,0%
İŞKUR aracılığıyla	86,3%	82,3%	95,4%	88,7%	16,2%	45,8%	0,0%	24,9%
Özel İstihdam Büroları	0,0%	1,4%	0,3%	0,7%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%

Kaynak: İPA 2015

Aydın'daki açık işlerin yüzde 94'ü daha önce İŞKUR hizmetlerinden faydalanmış işyerlerindedir. İŞKUR Hizmetlerinden faydalanan işyerlerinin açık işlerdeki arama kanalına göre cinsiyet ayrımlı dağılımını içeren Tablo 36 değerlendirilirken bu durum göz önünde bulundurulmalıdır.

İŞKUR'un vermiş olduğu hizmetlerden faydalanan işyerleri ile faydalanmayan işyerlerini karşılaştırıldığında, hizmetlerden yararlanan işyerlerinin açık işlerinde arama kanalı olarak tercihi yüzde 88,7 ile İŞKUR ve yüzde 62,1 ile Akraba-Eş Dost olmuştur. Hizmetlerden yararlanmayanlar da ise açık işlerinin yüzde 87,4'ünde Akraba-Eş Dost ve yüzde 24,9'unda İŞKUR arama kanalını tercih etmiştir. Açık işlerin yüzde 94'lük kısmı İŞKUR hizmetlerinden faydalanan işyerlerine aittir. Açık işlerin yüzde 94 oranında İŞKUR vasıtasıyla aranması İŞKUR'un sunduğu hizmetlerden memnun kalındığının bir göstergesidir. Fark etmez seçeneğini tercih edenlerin hizmetlerden yararlananlardaki oranı daha önce hizmetlerden yararlanmayanlardan daha yüksektir. Özellikle kadınların tercih edildiği açık işlere bakıldığında daha önce İŞKUR hizmetinden yararlananların, yararlanmayanlara göre aranma kanalı olarak İŞKUR'u tercih oranının çok fazla arttığını görülmektedir. Burada İŞKUR'un kadın taleplerini karşılamada dikkate değer bir başarısı olduğu görülmektedir.

Daha önce İŞKUR hizmetlerinden yararlanmayan işyerleri çalışma sırasında var olan açık işlerini İŞKUR vasıtası ile aramaya başlayabilir. Bu işyerleri ilk sorularda İŞKUR hizmetlerinden faydalanma sorusuna "hayır" cevabı verip daha sonra açık işlerinin olduğu tespit edildiğinde İŞKUR ile çalışmaya başlamaktadır. Hizmetlerden faydalanmayan ancak mevcut açık işini İŞKUR vasıtası ile aradığını söyleyen işyerleri bu şekildeki işyerleridir.

2.3.1 Açık İşlerde Aranan Beceriler

Çalışma kapsamında işverenlerden açık işlerde istedikleri becerileri önem sırasına göre ve her meslek için en fazla üç tane seçmesi istenmiştir. Kullanılan yöntemden dolayı geçen yıllarda olduğu gibi beceriler ile ilgili tablolar olmayacaktır. Tablolar yerine açıklamalarda bulunulacaktır.

Aydın'da bin 650 kişilik açık iş için istenen beceriler incelendiğinde; ilk sırada Fiziki ve Bedensel Yeterlilik becerisi sonrasında ise Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe gelmektedir. Daha sonra sırası ile Takım Çalışması, İletişim ve İfade Yeteneği, Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme, Bilgisayar kullanımı, Proje Tabanlı Çalışma, Hesap Yapabilme (Analitik Beceri), Satış ve Pazarlama Becerisi, Yabancı Dil konuşabilme gelmektedir. Türkiye genelinde ise Fiziki ve Bedensel Yeterlilik, Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe, Takım Çalışmasına Uyum ile İletişim ve İfade Yeteneği şeklinde sıralanmaktadır. En az tercih edilen beceri ise Yabancı Dil becerisidir.

Açık işlerde cinsiyet ile beceri arasındaki ilişkiye baktığımızda; hem kadın hem erkek eleman taleplerinde de öncelikli beceri talebi Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe ve ikinci öncelikli beceri Fiziki ve Bedensel Yeterlilik iken fark etmez eleman talebinde bu öncelik değişmektedir. Fark etmez tercihindeki öncelik verilen beceride ilk sırada Fiziki ve Bedensel Yeterlilik, ikinci sırada Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe becerisi gelmektedir. Kadınlarda ikinci tercih edilen becerinin Fiziki ve Bedensel Yeterlilik olması dikkat çekicidir. Garson, Satış Elemanı vb. mesleklerde kadınlar çok rahat talep edilebilmektedir. Bu mesleklerde en fazla tercih edilen becerilerden biri de Fiziki ve Bedensel Yeterliliktir. Kadınlar ile erkeklerde tercih edilen beceriler farklılaşmaktadır. Kadınlarda İletişim ve Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme, Bilgisayar Kullanımı, Takım Çalışması, erkeklere göre daha ön sıralarda istenen becerilerdir. Erkeklerde ise Fiziki ve Bedensel Yeterlilik, İletişim ve İfade Yeteneği, Proje Tabanlı Çalışma ön sıralarda bulunmaktadır.

Sektörlere göre açık işlerde talep edilen en önemli becerilere bakıldığında Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektöründe Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe, İmalat sektöründe Fiziki ve Bedensel Yeterlilik, inşaat sektöründe Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe, Toptan ve perakende ticaret sektöründe İletişim ve İfade, Ulaştırma ve Depolama sektöründe Fiziki ve Bedensel Yeterlilik, Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektöründe, Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe, Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler sektöründe Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe, İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri sektöründe Yabancı Dil, İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektöründe Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe, Diğer Hizmet Faaliyetleri sektöründe ise Fiziki ve Bedensel Yeterliliktir.

Meslek gruplarına göre açık işlerde istenen beceriler incelendiğinde; Sanatkârlar, Tesis ve Makine Operatörleri, Nitelik Gerektirmeyen Meslekler meslek gruplarındaki açık işlerden öncelikli olarak istenen beceri Fiziki ve Bedensel Yeterlilik becerileri olurken Hizmet ve Satış Elemanları, Teknisyenler ve Teknikerler, Profesyonel Meslek Mensupları ve Yöneticiler meslek gruplarında ise öncelikli istenen beceri Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe olarak karşımıza çıkmaktadır. Büro Hizmetleri meslek grubunda öncelikli istenen beceri Bilgisayar Kullanımı iken Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri meslek grubunda yer alan işyerlerinin tamamında istenen beceri türü Fiziki ve Bedensel Yeterlilik ile Takım Çalışması olmuştur.

Beceriler ile açık işte en fazla eleman talep edilen 15 meslek incelendiğinde genel olarak öncelikli talep edilen beceriler sırasıyla Fiziki ve Bedensel Yeterlilik ve Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe olmuştur. Açık iş sayısının en fazla olduğu ilk 15 mesleğin 7'sinde ilk öncelik Fiziki ve Bedensel Yeterlilik, 5'inde Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe, 3'ünde Takım Çalışması, 1 meslekte İletişim ve İfade Yeteneği, 1 meslekte Yabancı dil ilk tercih olarak bildirilmiştir.

En fazla açık iş olan İmal İşçisi mesleğinde sırasıyla Fiziki ve Bedensel Yeterlilik ve Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe; Garson mesleğinde Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe, Fiziki ve Bedensel Yeterlilik İletişim ve İfade Yeteneği, Takım Çalışması, Yabancı Dil; Servis Komisi mesleğinde de ağırlıklı olarak Takım Çalışması, Fiziki ve Bedensel Yeterlilik, Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe; Gaz altı kaynakçısı mesleğinde Fiziki ve Bedensel Yeterlilik ve Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe en fazla aranan beceriler olmuştur. Bilgisayar kullanım becerisinin sadece ilk 15 meslek içerisinde sadece Satış Danışmanı ve Pazarlamacı mesleklerinde isteniyor olması dikkat çekmiştir. Çalışma kapsamında açık iş olan tüm meslekler için işverenler tarafından ne tür beceriler talep edildiği tespit edilmiştir. Genel olarak en çok açık iş verilen ilk 15 meslekte istenen beceriyi bazı mesleklerin yapısı etkilerken bazı meslekler de ise o meslekte işgücü piyasasında az sayıda kişinin olması işverenin meslekte aradığı özellikleri etkilemiştir.

Arama kanalı ile beceriler karşılaştırıldığında bütün arama kanallarında istenen becerilerde ufak tefek farklılıklar hariç aynı beceri türleri istenmektedir. Aydın genelinde açık iş arama kanalı olarak İŞKUR'u tercih edenlerin yüzde 70,8'i Fiziki ve Bedensel Yeterlilik becerisini en fazla talep ederken bu beceriyi yüzde 55,6 ile Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe, yüzde 43,8 ile takım çalışması en fazla talep edilen beceriler olmuştur. İnternet-Sosyal Medya arama kanalında aranan açık işlerde en fazla talep edilen beceri Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe olurken, Akraba-Eş Dost ve Gazete-İlan vb. arama kanallarında en fazla tercih edilen beceri Fiziki ve Bedensel Yeterliliktir. Özel İstihdam Büroları aracılığıyla aranan açık işlerin tamamında Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe becerisi istenirken hiçbirinde Bilgisayar kullanımı, Fiziki ve Bedensel Yeterlilik, Hesap Yapabilme (Analitik Beceri) becerileri istenmemiştir.

Beceriler ile açık işlerin aranma süresi karşılaştırıldığında açık işlerin yüzde 55,5'inin 0-30 günlük bir sürede arandığı görülmektedir. Aydın ilindeki açık işlerin karşılanma süresi ile talep edilen beceriler arasında bir ilişki olmadığı tespit edilmiştir. 0-30 günlük arama süresindeki becerilerde en fazla sayıda istenen beceri talebi Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe olurken, 31-89 gün ve 90+ gündür aranan elemanlarda talep edilen becerilerde sayısal olarak en fazla tercih edilen beceri Fiziki ve Bedensel Yeterlilik olmuştur.

Açık işlerde istenen beceriler ile açık iş olan meslekler ve bu mesleklerdeki çalışma koşulları yakından ilgilidir. Her meslek için belirlenmiş beceriler üzerinden analiz yapılabilmektedir. Meslekler için talep edilen genel beceriler tespit edilmekte, her meslek için o mesleğe özgü beceri tespiti yapılamamaktadır.

Grafik 15: Açık İşlerde Talep Edilen Eğitim Düzeyi

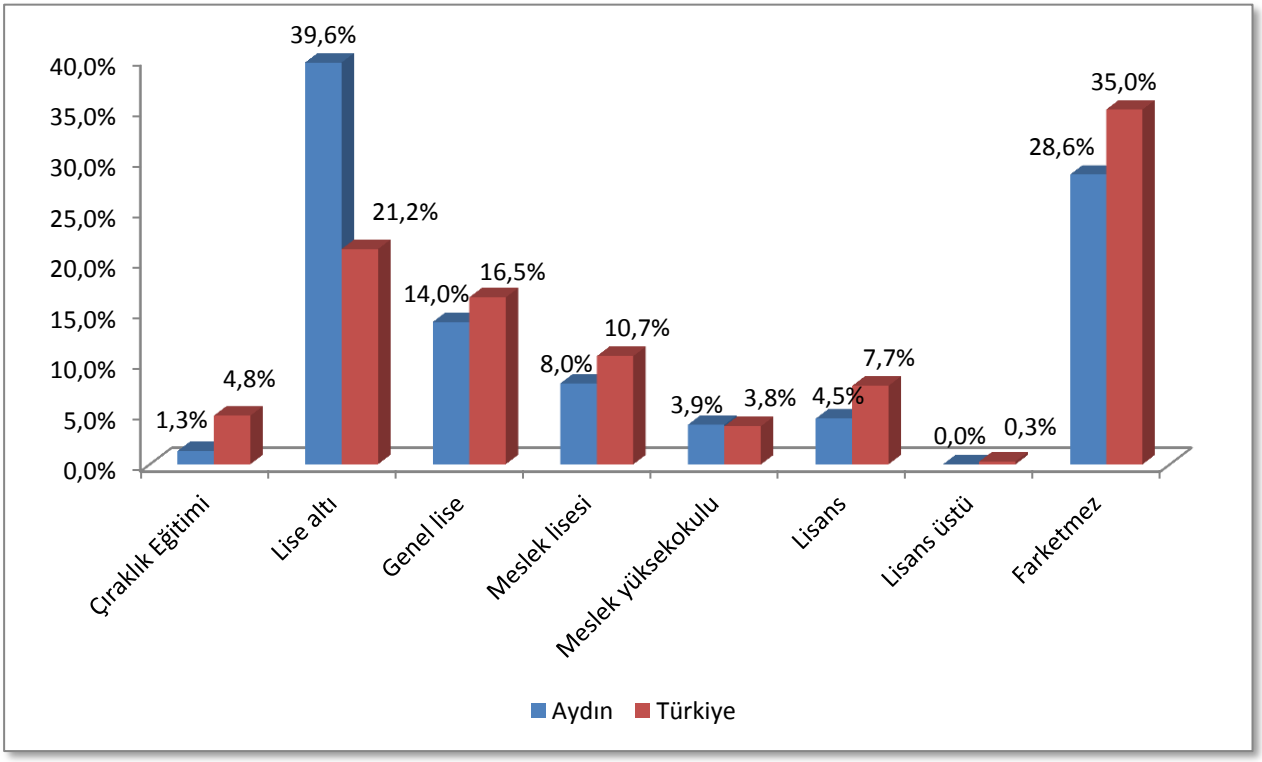

Kaynak: İPA 2015

Açık iş olan mesleklerde talep edilen asgari eğitim düzeyi tespit edilmeye çalışılmıştır. Aydın'da açık işler için en fazla talep edilen eğitim düzeyi Lise altı olurken Türkiye genelinde açık işler için en fazla talep edilen eğitim düzeyi fark etmez cevabı olmuştur. Aydın'da lise altı eğitim düzeyini sırasıyla fark etmez ve Genel lise takip ederken Türkiye genelinde bu sıra fark etmez ve Lise altı ve Genel lise olarak gerçekleşmiştir. Araştırma kapsamında Aydın iş gücü piyasasında 1650 açık işin hiçbirisinde Lisans Üstü eğitim düzeyi talep edilmemiştir.

Türkiye genelinde Meslek Lisesi, Lisans, Çıraklık Eğitim ve MYO şeklinde devam ederken Aydın'da ise Çıraklık Eğitim, Lisans, Meslek Lisesi ve MYO şeklinde gerçekleşmiştir. Aydın ilindeki açık işlerde talep edilen eğitim düzeyi Türkiye Geneli ile karşılaştırıldığında Aydın ilinde sadece Lise altı ve meslek Yüksekokulu eğitim düzeylerinde Türkiye genelinden daha yüksek olurken diğer bütün eğitim düzeylerinde Aydın düşük seyretmiştir.

Türkiye genelinde ilk sırada Aydın'da ikinci sırada en fazla talep edilen fark etmez seçeneğinin çıkması işverenlerin çalıştıracakları kişide aldığı eğitimden ziyade verdikleri işi yapıp yapamayacaklarına baktıkları ya da eğitim seviyesi ne olursa olsun "*biz işyerinde eğitiriz*" mantığında olduklarını göstermektedir. Bazı mesleklerde belirli bir eğitim düzeyine sahip olmak gerekmektedir. Örneğin Öğretmen, Mühendis, Uzman gibi mesleklerde en az Lisans seviyesinde bir eğitime ihtiyaç vardır. Ancak Satış Danışmanı, Garson, Beden İşçisi gibi mesleklerde herhangi bir eğitim düzeyi aranmayabilir. Mesleklerin bu yapısı açık işlerdeki eğitim düzeyi talebini doğrudan etkilemektedir.

Tablo 37: Açık İşlerde Cinsiyete Göre Talep Edilen Eğitim Düzeyi

Eğitim Düzeyi	Kadın	Erkek	Fark etmez	Toplam
Çıraklık Eğitimi	1,3%	1,3%	0,0%	1,3%
Lise altı	17,6%	31,8%	54,3%	39,6%
Genel lise	23,7%	11,7%	13,0%	14,0%
Meslek lisesi	8,1%	11,8%	4,3%	8,0%
Meslek yüksekokulu	4,0%	5,5%	2,4%	3,9%
Lisans	8,0%	2,7%	5,1%	4,5%
Lisansüstü	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Fark etmez	37,3%	33,7%	20,8%	28,6%

Kaynak: İPA 2015

Aydın'da eğitim düzeyi ile açık işlerde talep edilen cinsiyet durumu incelendiğinde; en fazla açık iş cinsiyeti erkeklerde iken, en fazla talep edilen eğitim düzeyi de Lise altıdır. Cinsiyet tercihi kadın olan açık işlerde en çok talep edilen eğitim düzeyi yüzde 37,3 ile fark etmez, bunu takiben yüzde 23,7 ile genel lise olmuştur. Cinsiyet tercihi erkek olan açık işlerde eğitim düzeyi fark etmez olarak yüzde 33,7 ve bunu takiben yüzde31,8 ile lise altı eğitimli talep edilmektedir. Kadınlarda talep edilen açık işlerde istenen Genel lise, Lisans, Fark etmez eğitim düzeyleri erkeklerden daha yüksektir. Sadece kadın eleman talep edilen açık işlerde yüzde 54 lise altı ve fark etmez seçeneği talep edilirken, bu oran erkeklerde yüzde 64'tür.

Tablo 38: Sektörlere Göre Açık İşlerde Talep Edilen Asgari Eğitim Düzeyi

Sektörler	Çıraklık Eğitimi	Lise altı	Genel lise	Meslek lisesi	Meslek yüksekokulu	Lisans	Fark etmez
Konaklama ve Yiyecek Hizmetleri	1,5%	32,4%	18,8%	5,5%	0,6%	0,2%	40,9%
İmalat	0,9%	38,6%	8,3%	16,1%	2,0%	1,8%	32,5%
Ulaştırma ve Depolama	0,0%	81,6%	1,5%	1,1%	3,1%	3,4%	9,2%
İnşaat	4,0%	30,5%	9,3%	7,9%	15,2%	5,3%	27,8%
Toptan ve Perakende Ticaret	2,0%	25,0%	38,2%	3,3%	2,6%	2,0%	27,0%
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmetler	0,0%	29,5%	6,8%	18,2%	0,0%	45,5%	0,0%
İdari ve Destek Hizmetleri	0,0%	3,4%	24,1%	6,9%	0,0%	0,0%	65,5%
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	3,8%	30,8%	15,4%	0,0%	3,8%	3,8%	42,3%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	0,0%	16,0%	16,0%	44,0%	4,0%	0,0%	20,0%
Eğitim	0,0%	0,0%	14,3%	0,0%	23,8%	57,1%	4,8%
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	0,0%	0,0%	5,0%	0,0%	35,0%	55,0%	5,0%
Gayrimenkul Faaliyetleri	0,0%	16,7%	44,4%	22,2%	0,0%	0,0%	16,7%
Genel Toplam	**1,3%**	**39,6%**	**14,0%**	**8,0%**	**3,9%**	**4,5%**	**28,6%**

Kaynak: İPA 2015

Sektörlerin talep ettiği eğitim düzeyleri incelendiğinde imalat, inşaat, ulaştırma ve depolama sektörlerinde en fazla talep edilen eğitim düzeyi Lise altı, Konaklama ve Yiyecek hizmeti, Toptan ve Perakende Ticaret, İdari ve Destek Hizmetleri, Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektörlerinde fark etmez, İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmetler, Eğitim, Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetleri sektörlerinde en fazla talep edilen eğitim düzeyi Lisans olmuştur.

Genel lise eğitim düzeyini en fazla tercih eden sektör Gayrimenkul Faaliyetleri olurken Meslek Lisesi eğitim düzeyini ise en fazla Diğer Hizmet Faaliyetleri sektörü tercih etmektedir.

Tablo 39: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerde Talep Edilen Asgari Eğitim Düzeyi

Meslek Grup	Çıraklık Eğitimi	Lise altı	Genel lise	Meslek lisesi	Meslek yüksekokulu	Lisans	Fark etmez
Sanatkarlar	1,8%	43,5%	4,1%	15,1%	0,0%	0,0%	35,4%
Hizmet ve Satış Elemanları	1,9%	33,2%	28,3%	6,0%	0,0%	0,0%	30,6%
Tesis ve Makine Operatörleri	1,1%	75,3%	1,7%	2,5%	0,0%	0,0%	19,4%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	1,5%	37,0%	5,0%	2,0%	0,0%	0,0%	54,6%
Teknisyenler, Teknikerler	0,0%	5,0%	22,7%	14,6%	39,0%	3,4%	15,2%
Büro Hizmetleri	0,0%	1,2%	62,5%	13,2%	6,1%	5,0%	12,1%
Profesyonel Meslek Mensupları	0,0%	0,0%	8,0%	8,1%	10,6%	71,0%	2,3%
Yöneticiler	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	24,6%	75,4%	0,0%
Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
Genel Toplam	**1,3%**	**39,6%**	**14,0%**	**8,0%**	**3,9%**	**4,5%**	**28,6%**

Kaynak: İPA 2015

Meslek grupları ile açık işlerde talep edilen eğitim düzeyi karşılaştırıldığında; Hizmet ve Satış Elemanları, Sanatkârlar, Tesis ve Makine Operatörleri meslek gruplarında en fazla talep edilen eğitim düzeyi lise altıdır. Profesyonel Meslek Mensupları, Yöneticiler meslek gruplarında en fazla talep edilen eğitim düzeyi ise Lisans olurken bu durum Büro Hizmetlerinde Genel lise, Teknisyenler, Teknikerler meslek grubunda ise Meslek Yüksekokulu olarak belirtilmiştir. Açık işlerde eğitim düzeyini en fazla fark etmez olarak belirten meslek grubu Nitelik Gerektirmeyen Mesleklerde gerçekleşirken hiçbir meslek grubu Lisansüstü eğitim düzeyinde eleman talebinde bulunmamıştır.

Tablo 40: Açık İşlerde Talep Edilen Eğitim Düzeylerinin Arama Kanallarına Göre Dağılımı

Eğitim Düzeyi	Akraba-Eş Dost	Gazete-İlan vb.	İnternet-Sosyal Medya	İŞKUR Aracılığıyla	Özel İstihdam Büroları
Lise altı	71,6%	14,5%	9,5%	92,5%	0,0%
Fark etmez	53,5%	34,1%	27,1%	83,7%	0,8%
Genel lise	69,1%	27,6%	24,6%	76,8%	0,0%
Meslek lisesi	47,6%	9,5%	42,5%	73,1%	0,0%
Lisans	68,9%	32,2%	42,2%	78,2%	10,4%
Meslek yüksekokulu	60,7%	4,9%	14,4%	75,8%	0,0%
Çıraklık Eğitimi	75,9%	0,0%	4,8%	85,7%	0,0%
Genel Toplam	**63,7%**	**21,8%**	**20,9%**	**84,8%**	**0,7%**

Kaynak: İPA 2015

Açık işlerin arama kanalı türleri ile eğitim düzeyi arasındaki bağlantı üzerinde durulmaya çalışılmıştır.

Araştırma kapsamında söz konusu olan açık işlerin için talep edilen eğitim düzeyleri itibariyle arama kanalları incelendiğinde tüm eğitim düzeylerinde aranan açık işlerde İŞKUR aracılığı ilk sırada bulunmaktadır. İŞKUR'U Akraba-Eş Dost, Gazete-İlan vb., İnternet-Sosyal Medya ve son olarak Özel İstihdam Büroları izlemektedir. Eğitim düzeyinin fark etmediğinin belirtildiği açık işlerde işverenlerin ağırlıklı olarak İŞKUR, akraba-eş-dost ve gazete-ilan arama kanallarını tercih ettiği görülmektedir. Aydın'da en fazla açık iş arama kanalı olarak talep edilen İŞKUR'da açık işlerin yüzde 92,5'inde lise altı eğitim düzeyi tercih edilirken bunu yüzde 85,7 ile Çıraklık Eğitim düzeyi takip etmektedir. Akraba-Eş Dost arama kanalında en fazla talep edilen eğitim düzeyi yüzde 75,9 ile Çıraklık Eğitim olurken bu eğitim düzeyini yüzde 71,6 ile Lise altı eğitim düzeyi takip etmiştir. Arama kanalı olarak Aydın iş gücü piyasasında çok kullanılmayan Özel İstihdam Bürolarında Lise altı, Genel lise, Çıraklık Eğitimi, Meslek yüksekokulu ve Meslek lisesi eğitim düzeylerinde hiç açık iş talep edilmemesi dikkat çekicidir.

Tablo 41: Asgari Eğitim Düzeyine Göre Açık İşlerin Aranma Süresi

Eğitim Düzeyi	0-30 Gün	31-89 Gün	90+ Gün
Lise altı	40,9%	46,4%	12,8%
Fark etmez	59,6%	2,6%	37,9%
Genel lise	78,7%	10,5%	10,7%
Meslek lisesi	74,8%	14,5%	10,7%
Lisans	48,7%	31,0%	20,2%
Meslek yüksekokulu	44,6%	8,4%	47,0%
Çıraklık Eğitimi	100,0%	0,0%	0,0%
Genel Toplam	**55,5%**	**23,5%**	**21,0%**

Kaynak: İPA 2015

Tablo 41'de açık işlerde istenen eğitim düzeyi ile açık işlerin aranma süresi arasındaki ilişki ele alınmaya çalışılmıştır.

Aydın'da açık işlerin yarıdan fazlası 0-30 gün süreyle eleman aradıklarını belirtirken 90 gün ve üzerinde elaman arayan tüm açık işlerin yüzde 21'i olmuştur. Aydın'da Çıraklık Eğitimi, Genel lise, Lisans, Fark etmez ve Meslek lisesi eğitim düzeylerinde eleman genel olarak 0-30 gün içinde temin edilebilirken, bu süre Lise altı eğitim düzeyinde 31-89, Meslek yüksekokulu eğitim düzeyinde de 90 ve üzerinde gerçekleşmiştir.

Tablo 41 değerlendirildiğinde eğitim düzeyi arttıkça veya azaldıkça açık işin aranma süresi uzamaktadır veya kısalmaktadır şeklinde bir ifade kurulamayacaktır.

Tablo 42: Sektörlere Göre Açık İşlerin Aranma Süresi

Sektör	0-30 Gün	31-89 Gün	90+ Gün
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	100,0%	0,0%	0,0%
İmalat	63,0%	12,8%	24,2%
İnşaat	55,0%	6,6%	38,4%
Toptan ve Perakende Ticaret	71,1%	8,6%	20,4%
Ulaştırma ve Depolama	17,2%	78,5%	4,2%
Konaklama ve Yiyecek Hizmetleri	65,5%	13,9%	20,7%
Gayrimenkul Faaliyetleri	100,0%	0,0%	0,0%
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	80,0%	0,0%	20,0%
İdari ve Destek Hizmetleri	44,8%	0,0%	55,2%
Eğitim	57,1%	9,5%	33,3%
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmetler	31,8%	38,6%	29,5%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	64,0%	4,0%	32,0%
Genel Toplam	**55,5%**	**23,5%**	**21,0%**

Kaynak: İPA 2015

Ulaştırma ve Depolama ile İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmetler sektörlerinin dışında diğer bütün sektörlerde açık işlerin temin süresi en fazla 0-30 gün olmuştur. Aydın ilinde sektörlerin önemli bir bölümü açık işini çok uzun vadede aramamaktadır. Kısa vadede eleman ihtiyacını karşılamaktadır.

Tablo 43: İşyeri Yaşına Göre Açık İşlerin Aranma Süresi

İşyeri Yaşı	0-30 Gün	31-89 Gün	90+ Gün
0-4	46,1%	6,6%	47,3%
5-9	45,1%	20,0%	35,0%
10-14	71,3%	1,6%	27,1%
15-19	76,8%	9,9%	13,2%
20-24	68,5%	21,3%	10,2%
25+	48,8%	48,8%	2,5%
Genel Toplam	**55,5%**	**23,5%**	**21,0%**

Kaynak: İPA 2015

İşyerlerinin yaşı ile açık işlerin aranma süresi kıyaslandığında açık işlerin çoğunluğunun 25+ yaş işyerlerine ait olduğu ve bu işyerlerinin açık işlerinin yüzde 48,8'ini 0-30, yüzde 48,8'ini 31-89, yüzde 2,5'ini 90+ gündür aradığı gözlemlenmiştir. 15-19 yaş arası işyerlerinin açık işlerini doldurmakta zorlanmadığı ve sadece yüzde 33,2'lik bir kısmını 31+ gündür aramakta olduğu görülmüştür. Açık işlerini karşılamakta zorlanan yaş grubu yüzde 47,3'lük oranla 90+ gündür eleman arayan 0-4 yaş grubudur.

Tablo 44: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Süresi

Meslek Grup	0-30	31-89	90+
Büro Hizmetleri	82,4%	10,6%	6,9%
Hizmet ve Satış Elemanları	66,5%	14,7%	18,8%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	59,8%	8,5%	31,7%
Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri	100,0%	0,0%	0,0%
Profesyonel Meslek Mensupları	51,4%	21,2%	27,4%
Sanatkarlar	63,8%	9,0%	27,2%
Teknisyenler, Teknikerler	54,3%	11,1%	34,6%
Tesis ve Makine Operatörleri	27,2%	64,7%	8,1%
Yöneticiler	73,1%	26,9%	0,0%
Genel Toplam	**55,5%**	**23,5%**	**21,0%**

Kaynak: İPA 2015

Meslek grupları ile açık işlerin aranma süreleri incelendiğinde; açık işlerin çoğunluğunun 0-30 günlük bir süreyle arandığı görünmektedir. Açık işlerde en uzun süreyle aranılan meslek grubu Teknisyenler, Teknikerler olurken Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri meslek grubundaki bütün açık işlerin sadece 0-30 gün süreyle arandığı görünmektedir.

2.4 TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER(TGÇM)

İşgücü Piyasası Araştırması kapsamındaki işyerlerine son bir yıl içerisinde hangi mesleklerde eleman temininde güçlük çektikleri de sorulmuştur. Bu bilgi işverenin açık işlerinin yanı sıra, karşılamakta güçlük çektikleri meslekleri içerdiği için önemli bir bilgidir. İşyerlerinin işgücü piyasasında eleman bulmada güçlük çektikleri meslekler işgücü piyasasının talep yapısı ile ilgili değerli bilgiler sunmaktadır.

Aydın ilindeki işyerlerinin yüzde 31,7'si eleman bulmakta güçlük çekmektedir. Aynı oran Türkiye genelinde yüzde 26,9'dur. Aydın ilinin işgücü piyasasında işyerleri aradığı elemanı bulmakta oldukça sıkıntı çekmektedir.

Grafik 16: İşyerlerinin Eleman Temininde Güçlük Çekme Durumu

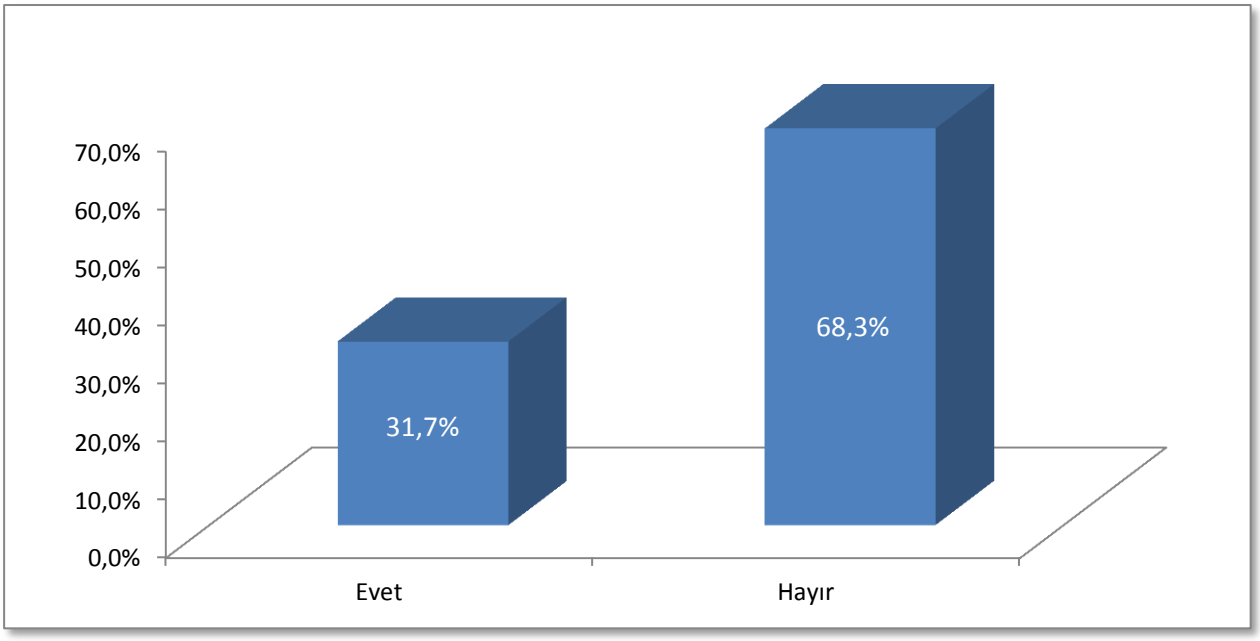

Kaynak: İPA 2015

İşyerlerinin yüzde 31,7'sinin aradığı elemanı bulmakta zorluk çekmesi Aydın ili işgücü piyasasının arz ve talep yapısında bir uyumsuzluk olduğunu göstermektedir. İşverenler istedikleri elemanı bulurken zorluk çekmektedirler. Temininde güçlük çekilen mesleklerde güçlük çekilme nedenine ilişkin bilgilere çalışmanın ilerleyen kısımlarında değinilecektir.

Tablo 45: Teminde Güçlük Çekilen Mesleklerin Sektörel Dağılımı

Sektör	2014 10+			2015 10+		
	İşyeri Sayısı	TGM Bildiren İşyeri Sayısı	Oran	İşyeri Sayısı	TGM Bildiren İşyeri Sayısı	Oran
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	15	6	40,0%	14	7	50,0%
İmalat	327	176	53,8%	319	129	40,6%
Elektrik, Gaz, Buhar Üretimi	5	2	40,0%	4	1	25,0%
İnşaat	439	134	30,5%	403	74	18,4%
Toptan ve Perakende Ticaret	403	177	43,9%	380	114	29,9%
Ulaştırma ve Depolama	64	16	25,0%	55	18	32,7%
Konaklama ve Yiyecek Hizmetleri	195	110	56,4%	182	85	46,9%
Bilgi ve İletişim	4	2	50,0%	3	1	33,3%
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	15	2	13,3%	8	1	12,5%
Gayrimenkul Faaliyetleri	21	9	42,9%	22	3	15,0%
Mesleki ve Teknik Faaliyetler	63	32	50,8%	59	21	35,1%
İdari ve Destek Hizmetleri	55	15	27,3%	43	10	23,8%
Eğitim	89	34	38,2%	87	24	27,1%
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmetler	47	30	63,8%	45	25	55,6%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	*	*	*	5	1	20,0%
Diğer Hizmetler	76	14	18,4%	52	18	35,3%
Toplam	**1.825**	**761**	**41,7%**	**1.682**	**533**	**31,7%**

Kaynak: İPA 2015

Aydın ilinde sektörel olarak eleman temininde güçlük çeken işyerlerinin durumu incelendiğinde; eleman temininde en fazla güçlük çeken işyerleri Toptan ve Perakende Ticaret sektöründedir. Bu sektörü sırası ile İmalat ve İnşaat sektörleri izlemektedir. Bu sektörler ilde işyeri sayısı en fazla olan sektörlerdir. Daha iyi bir analiz için sektördeki toplam işyerlerinin ne kadarının eleman temininde güçlük çektiğine bakmak gerekir. Madencilik ve Taş Ocakçılığı, İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmetler sektörlerinde bulunan işyerlerinin yüzde 50'sinden fazlası eleman temininde güçlük çekmektedir. Bu oran oldukça yüksektir.

2015 yılı İPA çalışması kapsamında ziyaret edilerek cevap alınan 10 ve daha fazla çalışanı olan işyeri sayısı, 2014 yılı İPA çalışmasında cevap alınan işyeri sayısından 143 işyeri eksik olarak karşımıza çıkmaktadır. Ancak bununla beraber söz konusu işyerlerinde temininde güçlük çektiğini belirten işyeri sayısında önemli oranda azalış gerçekleşmiştir. Geçtiğimiz sene işgücü temininde sıkıntı çektiğini belirten işyerlerinden yüzde 16,8 oranında olan 128 işyeri bu yıl temininde güçlük çekme durumundan ayrılmıştır. Diğer bir ifadeyle geçtiğimiz sene temininde güçlük çektiğini belirten işyerlerinde önemli ölçüde azalma meydana gelmiştir.

2014 yılı İPA çalışmasında Aydın'daki işyerlerinin yüzde 41,7'sinin eleman temininde güçlük yaşadığı görülmüştür. Başka bir ifadeyle 2014 yılı İPA çalışmasında işverenlerin yarısına yakını eleman temininde güçlük yaşadığını belirtmiştir. 2015 yılında ise bu oranın 10 puanlık bir azalışla yüzde 31,7 olarak gerçekleştiği görülmektedir. Söz konusu azalma yukarıda da belirtildiği gibi özellikle 2014 yılı İPA çalışmasında temininde güçlük çektiğini belirten işyeri sayısında önemli ölçüde azalışın olmasından kaynaklanmaktadır.

İşgücü temininde güçlük çeken işyerleri sektörel olarak geçtiğimiz yıl ile karşılaştırıldığında farklılaşmanın en çok Gayrimenkul Faaliyetleri sektöründe olduğu görülmektedir. Bu sektörde temininde güçlük çektiğini belirten işyerlerinde 27,9 puanlık bir azalış gerçekleşmiş ve yüzde 15 işyeri temininde güçlük çektiğini belirtmiştir. Daha sonra sırayı Diğer hizmetler sektörü almaktadır. Söz konusu sektörde 16,9 puanlık bir artışla yüzde 35,3 oranında işyeri temininde güçlük çektiğini belirtmiştir.

İşgücü temininde güçlük çeken işyerleri sektörel olarak geçtiğimiz yıl ile karşılaştırıldığında Eğitim, İnşaat, İmalat, Toptan ve Perakende Ticaret, Elektrik, Gaz, Buhar Üretimi, Mesleki ve Teknik Faaliyetler, Bilgi ve İletişim, Gayrimenkul Faaliyetleri, Finans ve Sigorta Faaliyetleri, İdari ve Destek Hizmetleri, İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmetler, Konaklama ve Yiyecek Hizmetleri sektörlerindeki işyerleri temininde güçlük çekme oranlarının azaldığı görülmektedir. Diğer Hizmetler, Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektörlerinde ise temininde güçlük çekme oranlarının bir önceki yıla göre arttığı görülmektedir.

Aydın'da geçen yıla göre eleman temininde güçlük çeken işyeri oranı azalsa da Türkiye geneli oranının oldukça üzerindedir.

Tablo 46: Meslek Gruplarına Göre Temininde Güçlük Çekilme ve Açık İş Sayısı

Meslek Grup	Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı	Açık İş Eleman Sayısı
Büro Hizmetleri	71	89
Hizmet ve Satış Elemanları	338	383
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	270	208
Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri	6	1
Profesyonel Meslek Mensupları	160	88
Sanatkarlar	592	389
Teknisyenler, Teknikerler	182	125
Tesis ve Makine Operatörleri	335	364
Yöneticiler	11	4
Genel Toplam	1.965	1.650

Kaynak: İPA 2015

Aydın'da 2015 yılı İPA çalışmasında son bir yıl içerisinde 1.965 kişilik işgücünün temininde güçlük çekildiği görülmüştür.

Temininde güçlük çekilen kişiler meslek grupları bazında irdelendiğinde yüzde 30,1'lik pay ve 592 kişi ile Sanatkârlar meslek grubunun ilk sırada yer aldığı görülmektedir. Daha sonra sırayı yüzde 17'2'lik pay ve 338 kişi ile Hizmet ve Satış Elemanları, yüzde 17'lik pay ve 335 kişi ile Tesis ve Makine Operatörleri meslek grupları takip etmektedir.

Açık işler meslek grubu bazında incelendiğinde ise benzer bir sıralama söz konusudur. Nitelik gerektirmeyen meslekler, Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri, Profesyonel Meslek Mensupları, Sanatkârlar, Teknisyenler, Teknikerler ve Yönetici meslek gruplarında temininde güçlük çekilen kişi sayısının bu meslek gruplarında verilen açık iş sayısına göre daha fazla olduğu görünmektedir. Bu durumun nedenini araştırma yapılan takvimde yıl içerisinde teminin de güçlük çektiği mesleklerde elemana ihtiyacının henüz olmamasına bağlayabiliriz. Aydın'da Nitelik gerektirmeyen meslek grubunun ve yoğun talep görmesi yaz sezonunda gerçekleştirilecek olan tarımsal faaliyetlerden kaynaklanmaktadır. Aydın'da ağırlıklı olarak incir ve zeytin işleme fabrikalarının bulunması ve bu sektörde yoğun bir şekilde çalışılması söz konusu meslek grubuna olan ihtiyacı ve dolayısıyla açık işi arttırmaktadır.

Grafik 17: Meslek Gruplarına Göre Temininde Güçlük Çekme ve Açık İş Oranı

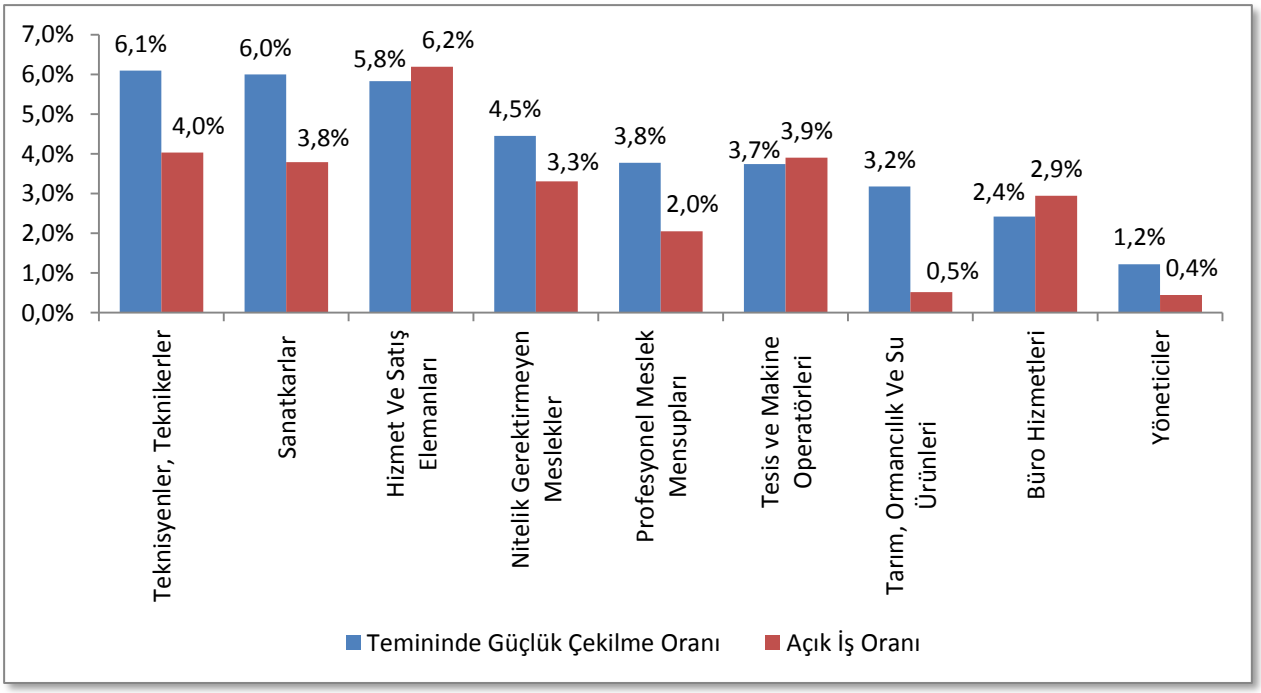

Kaynak: İPA 2015

Aydın ilinde meslek gruplarına göre açık iş oranları ile toplam çalışan sayısına temininde güçlük çekilen kişilerin oranlandığı temininde güçlük çekilme oranı Grafik 17'de beraber değerlendirilmiştir.

2015 İPA çalışması sonuçlarına göre Aydın'da Teknisyenler, Teknikerler meslek grubunda çalışanların yüzde 6,1'inin temininde güçlük çekilmektedir. 2014 İPA çalışmasında da söz konusu meslek grubunda çalışanların yüzde 7,2 oranında temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. 2015 İPA'da sırayı yüzde 6 Sanatkârlar meslek grubu ve yüzde 5,8 ile Hizmet ve Satış Elemanları meslek grupları almaktadır.

Aydın ilinde Teknisyenler, Teknikerler, Sanatkârlar, Hizmet ve Satış Elemanları, Profesyonel Meslek Mensupları, Büro Hizmetleri meslek gruplarında temininde güçlük çekilme oranlarının bir önceki yıla göre daha düşük olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 47: Teminde Güçlük Çekilen Meslekler

Meslek	Dağılım
Kuruyemiş Paketleme İşçisi	7,0%
Garson (Servis Elemanı)	6,1%
Gaz Altı Kaynakçısı	4,1%
Meydancı	3,4%
Satış Danışmanı	2,4%
Bulaşıkçı (Stevard)	2,4%
Resepsiyon Görevlisi (Ön Büro Elemanı)	1,8%
Salyangoz İşleme İşçisi	1,7%
Kaynakçı (Oksijen ve Elektrik)	1,6%
Pazarlamacı	1,5%
Diğer	68,1%
Toplam	**100,0%**

Kaynak: İPA 2015

2015 yılı İPA çalışması kapsamında Aydın'da eleman temininde en fazla güçlük çekilen meslekler tabloda gösterilmiştir.

Kuruyemiş Paketleme İşçisi mesleği yüzde 7,0'lık payla ilk sırada yer almaktadır. En fazla açık işlere bakıldığında bu meslek yer almamaktadır. Bu durum daha öncede belirtildiği üzere araştırma yapılan takvimde yıl içerisinde işyerlerinin temininde güçlük çektiği mesleklerde elemana ihtiyacının henüz olmamasına bağlayabiliriz. En fazla eleman temininde güçlük çekilen ilk 10 meslek ile en fazla açık iş olan ilk 10 mesleğin 5 tanesi ortaktır. Garson, Gaz Altı Kaynakçısı, Meydancı, Satış Danışmanı ve Pazarlamacı her iki grupta da ilk 10 mesleğin içerisindedir. Bu meslekler Aydın işgücü piyasasında eleman ihtiyacı olan ve eleman temininde güçlük çekilen mesleklerdir. Özellikle bu mesleklere yönelik aktif istihdam tedbirleri alınmalıdır.

Temininde güçlük çekilme nedenleri eleman temininde güçlük çekilen mesleklerde teşhisi doğru koyabilmemizi sağlamaktadır.

Grafik 18: Teminde Güçlük Çekilme Nedenleri

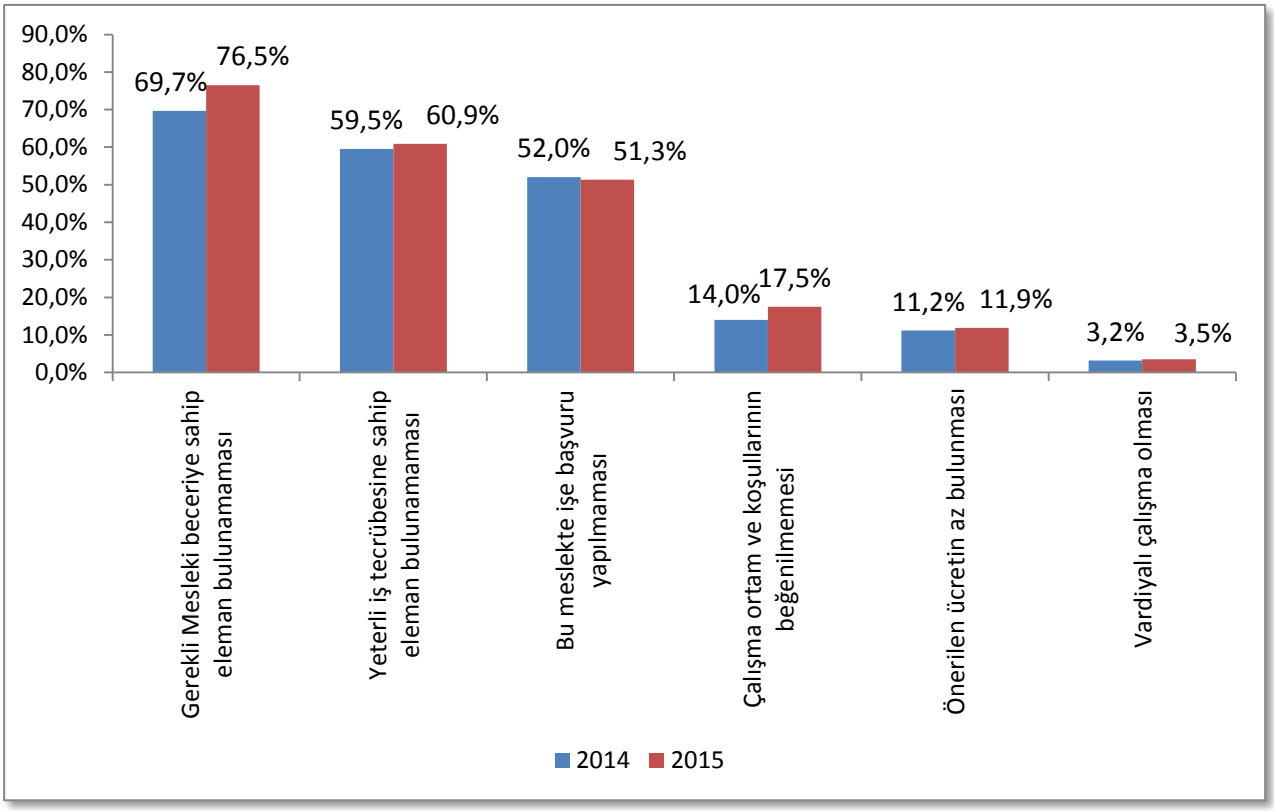

Kaynak: İPA 2015

2015 İPA çalışmasında işverenlere temininde güçlük çektikleri işgücü için;

- Bu Meslekte İşe Başvuru Yapılmaması,
- Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması,
- Yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman Bulunamaması,
- Çalışma Ortam ve Koşullarının Beğenilmemesi,
- Önerilen Ücretin Az Bulunması,
- Vardiyalı Çalışma Olması

nedenlerinden kendilerine uygun olanlarını seçmeleri istenmiştir. 2014 ve 2015 yılı İPA çalışmasının talep tarafını oluşturan işverenler tarafından doldurulan nedenler Grafik 18'de karşılaştırılmıştır. Buna göre farklılaşmanın en yüksek oranda olduğu neden "Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması" olarak karşımıza çıkmaktadır. 2014 yılında temininde güçlük çektiğini belirten işverenlerin yüzde 69,7'si söz konusu nedeni işaretlerken, bu çalışmada aynı neden 6,8 puanlık bir artışla yüzde 76,5 işveren tarafından işaretlenmiştir. 2015 yılında işverenler tarafından daha çok işaretlenen nedenler ise geçtiğimiz yıla göre 3,5 puanlık artışla yüzde 17,5 işveren tarafından işaretlenen "Çalışma Ortam ve Koşullarının Beğenilmemesi" ve 1,4 puanlık artışla yüzde 60,9 işveren tarafından işaretlenen "Yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman Bulunamaması" nedenleridir. Bununla beraber 2014 yılında temininde güçlük çektiğini belirten işverenlerin yüzde 52'si "Bu Meslekte İşe Başvuru Yapılmaması" nedenini işaretlerken, bu yıl aynı neden 0,7 puanlık bir azalışla yüzde 51,3 oranında işaretlenmiştir. Nedenlerin sadece işveren görüşlerini yansıttığı düşünüldüğünde bu sonuçlar normal olarak değerlendirilebilir.

Grafik 19: Teminde Güçlük Çekilme Nedenleri

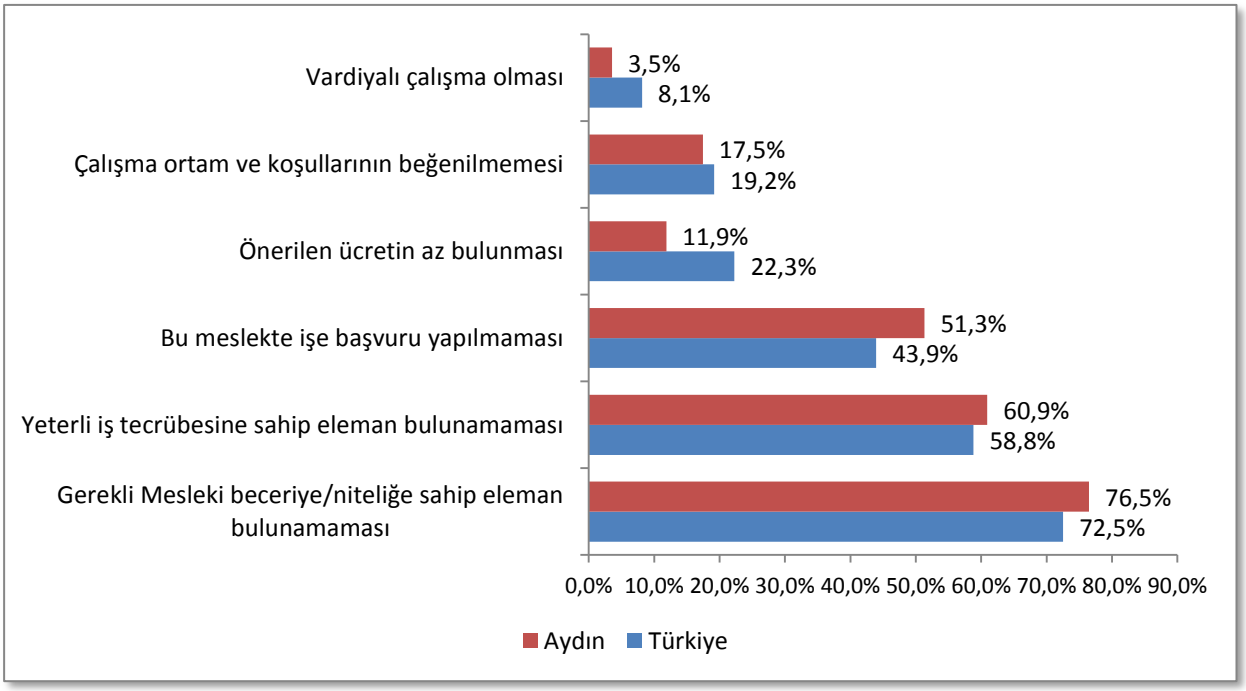

Kaynak: İPA 2015

İşgücü temininde güçlük çekme nedenleri Aydın ve Türkiye genelinde değerlendirildiğinde ilk üç neden sıralamasının aynı olduğu görülmektedir. Bununla beraber Aydın'da işverenlerin Türkiye geneli işverenlerinden daha yüksek oranlarla "Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması" "Yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman Bulunamaması" ve "Bu meslekte işe başvuru yapılmaması" nedenlerini işaretlediği görülmektedir. Ancak neden sıralamasında Aydın'ı Türkiye geneli sıralamasından ayıran iki neden vardır. Bunlardan ilki 1,7 puanlık farkla "Çalışma Ortam ve Koşullarının Beğenilmemesi" , ikincisi de 10,4 puanlık farkla "Önerilen Ücretin Az Bulunması" nedenleridir. Söz konusu iki neden de Aydın'daki işverenler tarafından temininde güçlük çekme nedeni olarak daha az işaretlenmiştir. Başka bir ifadeyle işverenler bu nedenleri işgücü temininde karşılaştıkları güçlükte etkin bir neden olarak değerlendirmemektedirler. Adı geçen nedenler işgücü piyasasının arz tarafı olan işgücünü doğrudan ilgilendirmektedir. Dolayısıyla nedenlerin dağılımı sadece işverenlerin görüşünü yansıtmaktadır.

Grafik 20: Teminde Güçlük Çekilme Nedenleri*

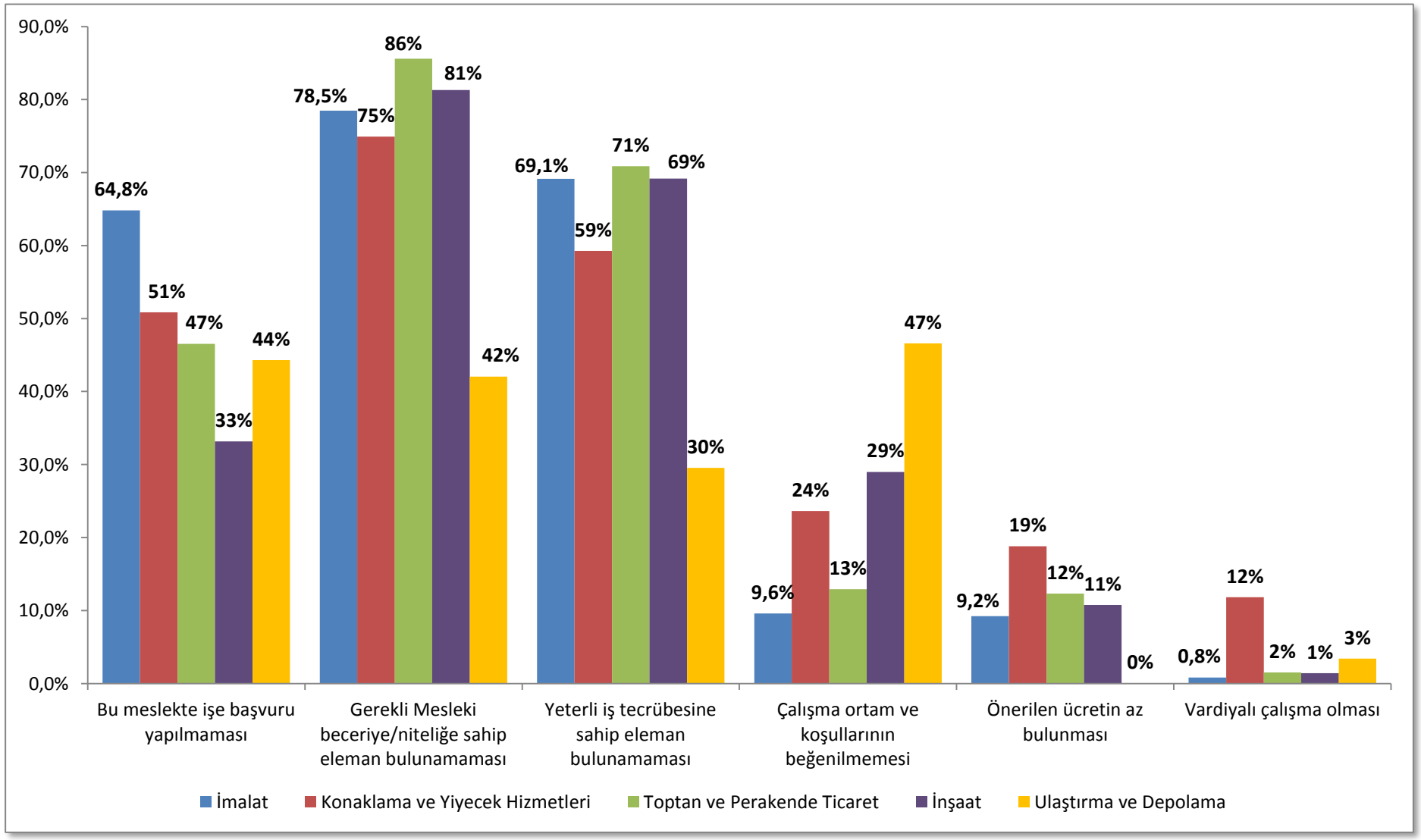

Kaynak: İPA 2015 *Grafikte Sektörler Temininde Güçlük Çekilen İşgücü Sayısına Göre Sıralanmıştır.

Temininde güçlük çekme nedenleri sektörler özelinde incelendiğinde; toptan ve perakende ticaret, imalat, inşaat ve konaklama ve yiyecek hizmetleri faaliyetleri sektörlerinde "Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması" nedeni ilk sırada yer almaktadır. Bu sıralamayı imalat sektöründe "Bu Meslekte İşe Başvuru Yapılmaması", konaklama ve yiyecek hizmetleri, toptan ve perakende ticaret ve inşaat sektörlerinde de "Yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman Bulunamaması" nedenleri izlemiştir. Ulaştırma ve Depolama sektöründe ise işgücü temininde güçlük çekme nedeni olarak ilk sırada "Çalışma Ortam ve Koşullarının Beğenilmemesi " yer almaktadır. Daha sonra sırasıyla "Bu Meslekte İşe Başvuru Yapılmaması" ve "Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe sahip elaman bulunmaması" nedenleri gelmektedir.

Nedenler özelinde sektörler incelendiğinde; "Önerilen Ücretin Az Bulunması" ve "Vardiyalı Çalışma Olması" nedenlerinin, tüm sektörlerde faaliyet gösteren işverenler açısından işgücü temininde bir engel olarak görülmediği sonucu ortaya çıkmaktadır. Ulaştırma ve depolama sektöründeki işyerlerinin hemen hemen yarısı temininde güçlük çekme nedeni olarak çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi olarak belirtirken inşaat sektöründe yer alan işyerlerinin sadece yüzde 9,2'si çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesini güçlük çekme nedeni olarak belirtmişti. Konaklama ve Yiyecek Hizmetleri sektöründe işyerlerinin yüzde 19'u teminin de güçlük çekme nedeni olarak Önerilen Ücretin az bulunmasını belirtirken Ulaştırma ve depolama sektöründe hiçbir işveren güçlük çekme nedeni olarak bu cevabı belirtmemiştir.

Tablo 48: Meslekler Bazında Teminde Güçlük Çekilme Nedenleri*

Meslekler	Bu meslekte işe başvuru yapılmaması	Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması	Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması	Çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi	Önerilen ücretin az bulunması	Vardiyalı çalışma olması
Kuruyemiş Paketleme İşçisi	75,2%	92,5%	85,0%	0,0%	2,2%	0,0%
Garson (Servis Elemanı)	37,0%	81,0%	71,7%	14,6%	19,7%	6,0%
Gaz Altı Kaynakçısı	68,9%	95,1%	62,9%	11,2%	11,2%	0,0%
Meydancı	98,5%	35,4%	30,8%	32,3%	49,2%	30,8%
Satış Danışmanı	19,1%	95,3%	28,1%	2,2%	19,7%	0,0%
Bulaşıkçı (Stevard)	91,1%	66,7%	44,4%	44,4%	37,8%	35,6%
Resepsiyon Görevlisi (Ön Büro Elemanı)	19,1%	88,2%	64,0%	11,9%	5,9%	12,3%
Salyangoz İşleme İşçisi	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%
Kaynakçı (Oksijen ve Elektrik)	61,2%	70,7%	89,9%	3,8%	6,4%	0,0%
Pazarlamacı	33,7%	96,5%	88,4%	15,7%	15,7%	0,0%
Mobilya Montaj İşçisi	48,4%	100,0%	78,4%	3,6%	26,5%	0,0%
Oda Görevlisi-Turizm	14,7%	92,6%	92,6%	0,0%	0,0%	0,0%
Kat Hizmetleri Elemanı/Kat Görevlisi	68,1%	95,7%	59,8%	8,0%	0,0%	0,0%
Diğer Elektrik Teknisyenleri	3,9%	100,0%	96,1%	92,1%	0,0%	0,0%
Aşçı	8,2%	91,8%	83,6%	20,6%	17,1%	4,1%
Beden İşçisi-Bina İnşaatı	50,0%	50,0%	50,0%	0,0%	0,0%	0,0%
CNC Torna Tezgâhı Operatörü	70,5%	72,6%	72,6%	0,0%	0,0%	0,0%
Hemşire	90,9%	36,4%	31,8%	18,2%	9,1%	0,0%
Temizlik Görevlisi	33,3%	62,0%	47,8%	62,0%	18,9%	0,0%

Kaynak: İPA 2015

*Meslekler Temininde Güçlük Çekilen İşgücü Sayısına Göre Sıralanmıştır.

Tabloda da görüldüğü gibi temininde güçlük yaşanan mesleklerin başında yer alan Kuruyemiş Paketleme İşçisi mesleğinde teminde güçlük yaşanmasının sebebi işe Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması olarak yansımıştır. Bununla beraber Garson (Servis Elemanı), Gaz Altı Kaynakçısı mesleklerinde eleman bulunamaması arz kaynaklı sorunlara bağlanmıştır. Yani bu mesleklerde temininde güçlük çekilme nedeninin yüksek oranlarda bu mesleklerde yeterlilikleri olan tecrübeli eleman bulunamamasından kaynaklanmıştır. İşgücü piyasasına bu mesleklerde eleman yetiştirilmesi veya bu mesleklerde olan işgücünün yeterliliklerinin geliştirilmesi karşılanamama sorununu hafifletebilecektir.

Kaynakçı (Oksijen ve Elektrik), Oda Görevlisi-Turizm ve CNC Torna Tezgâhı Operatörü mesleklerinde yüksek oranda iş tecrübesine sahip eleman bulunamamaktadır. Tecrübe kazandırma amaçlı işbaşı eğitim programları bu karşılanamama sorununu çözebilecektir.

Tablo 49: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Durumuna Göre Eleman Temininde Güçlük Çekme Durumu

İŞKUR Hizmetleri	Evet	Hayır
Çalışanlara Yönelik Eğitim	0,8%	0,3%
Eleman Talebi	89,2%	77,0%
İEP	24,0%	19,0%
İşveren Danışmanlığı	81,1%	79,6%
KÇÖ	0,0%	0,5%
Kurs	1,5%	1,7%
Mevzuat Danışmanlığı	31,7%	34,6%

Kaynak: İPA 2015

Raporun bu kısmında İŞKUR hizmetlerinden faydalanan işyerleri temininde güçlük çekme durumlarına göre incelenmiştir. Buna göre işgücü temininde güçlük çeken işyerleri, güçlük çekmeyen işyerlerine göre Çalışanlara Yönelik Eğitim, Eleman Talebi, İşbaşı Eğitim Programı (İEP) ve İşveren Danışmanlığı hizmetlerinden daha yüksek oranda faydalandığı görülmektedir.

İşgücü temininde güçlük çekme ve çekmeme durumlarına göre farklılaşmanın en çok olduğu hizmet Eleman Talebidir. Bu durum işverenlerin çeşitli nedenlerle bulmakta güçlük çektikleri işgücünün, İŞKUR tarafından temin edilmesi imkânının sunulması anlamına gelmektedir.

Farklılaşmanın belirgin olduğu diğer bir hizmet ise İşbaşı Eğitim Programı olarak karşımıza çıkmaktadır. İşgücü temininde güçlük yaşayan işverenlerin, güçlük çekmeyen işverenlere göre İŞKUR'un bu hizmetinden daha fazla faydalandıkları görülmektedir.

Tablo 50: Vardiyalı Çalışma Yapılan İşyerlerinin Sektörel Bazda Eleman Temininde Güçlük Çekme Durumu

Sektör	TGÇM Hayır	TGÇM Evet	Genel Toplam
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	3	3	6
İmalat	42	28	70
Elektrik, Gaz, Buhar Üretimi	3	0	3
İnşaat	6	8	14
Toptan ve Perakende Ticaret	55	26	81
Ulaştırma ve Depolama	7	4	11
Konaklama ve Yiyecek Hizmetleri	39	54	93
Gayrimenkul Faaliyetleri	2	2	4
Mesleki ve Teknik Faaliyetler	0	1	1
İdari ve Destek Hizmetleri	6	1	7
Eğitim	1	1	2
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmetler	5	13	18
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor	2	0	2
Diğer Hizmetler	1	2	3
Toplam	**172**	**144**	**316**

Kaynak: İPA 2015

Aydın ilinde işyerlerinin yüzde 31,7'sinde eleman temininde güçlük çekerken yine işyerlerinin yüzde 18,7'sinde vardiyalı çalışma yapılmaktadır. Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinin ise yüzde 54,4'ünde eleman temininde güçlük çekmektedir. Bu oran Türkiye genelinde yüzde 39'dur.

Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde eleman temininde güçlük çekilme oranı vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerine göre daha yüksektir. Vardiyalı çalışma yapılan her 2 işyerinden 1'i eleman temin ederken güçlük çekmiştir.

Sektörel olarak incelediğimizde ise; Elektrik, Gaz, Buhar Üretimi ile Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor sektörlerinde vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinin tamamı eleman temininde güçlük çekmektedir. Bu oran İdari ve Destek Hizmetleri sektöründe yüzde 85,7 Toptan ve Perakende Ticaret sektöründe yüzde 67,9'dur. Mesleki ve Teknik Faaliyetleri sektöründe ise vardiyalı çalışma yapılmasına rağmen eleman temininde güçlük çekilmemektedir.

Grafik 21: Vardiyalı Çalışma Yapılan İşyerlerinin Eleman Temininde Güçlük Çekme Nedenleri

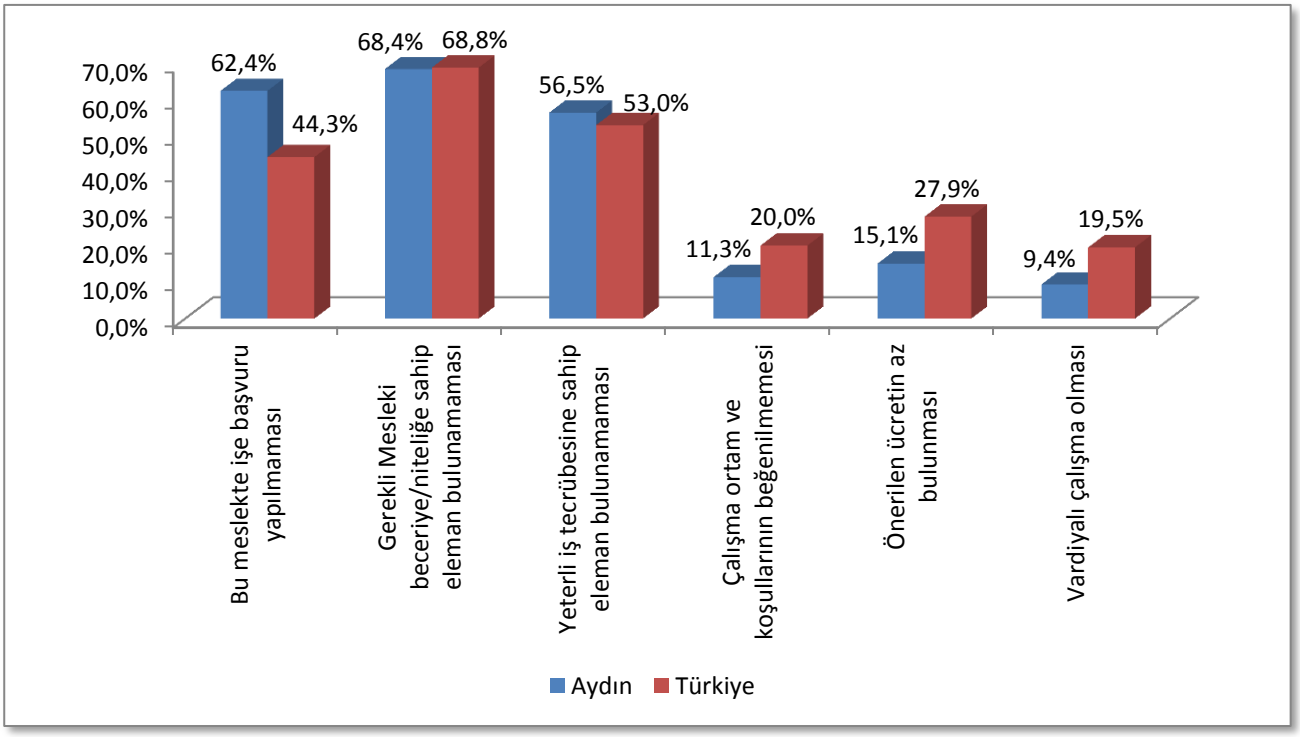

Kaynak: İPA 2015

Vardiyalı çalışma yapılan ve eleman temininde güçlük çeken işyerlerinin neden eleman temininde güçlük çektiğine ilişkin bilgiler Grafik 21'de sunulmuştur.

Vardiyalı çalışma yapılan işyerleri ağırlıklı olarak Gerekli Mesleki Beceri/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması noktasında sıkıntı çektiklerini bildirmişlerdir. Daha sonra sırası ile Bu Meslekte işe başvuru yapılmaması, Yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman Bulunamaması gelmiştir. Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde eleman temininde güçlük çekmelerinin en düşük oranlı nedenlerinden birinin Vardiyalı Çalışma olması dikkat çekicidir. Ancak Türkiye genelinde eleman temininde güçlük çekilen meslekler içerisinde temininde güçlük çekilme nedeni olarak Vardiyalı Çalışmanın oranı yüzde 4'tür. Vardiyalı Çalışma yapmanın eleman temininde güçlük çekme konusunda ön planda olan bir neden olmadığı görülmektedir. Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde istenilen elemanın temininde gerekli mesleki beceri ve niteliğe sahip eleman bulunamaması en büyük problemdir.

Vardiyalı çalışma yapma konusunda ise Aydın ile Türkiye benzerlik göstermektedir. Hem Türkiye genelinde hem de Aydın'da en düşük orana vardiyalı çalışma sahiptir.

Tablo 51: İhracat Yapan İşyerlerinin Sektörel Bazda Eleman Temininde Güçlük Çekme Durumu

Sektörler	10+		
	TGÇM Hayır	TGÇM Evet	TGÇM Toplam
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	2	2	4
İmalat	50	45	95
İnşaat	2	4	6
Toptan ve Perakende Ticaret	30	8	38
Ulaştırma ve Depolama	1	2	3
Konaklama ve Yiyecek Hizmetleri	1	1	2
Mesleki ve Teknik Faaliyetler	0	1	1
İdari ve Destek Hizmetleri	0	2	2
Diğer Hizmetler	1	0	1
Genel Toplam	**87**	**65**	**152**

Kaynak: İPA 2015

Aydın ilinde işyerlerinin yüzde 31,7'sinde eleman temininde güçlük çekerken yine işyerlerinin yüzde 9'u ihracat yapmaktadır. İhracat yapan işyerlerinin ise yüzde 42,7'si eleman temininde güçlük çekmektedir. Aynı oran Türkiye genelinde 35'tir.

İhracat yapan işyerlerinde eleman temininde güçlük çekilme oranı ihracat yapmayan işyerlerine göre daha yüksektir. İhracat yapan 152 işyerinden 65 tanesi eleman temin ederken güçlük çekmiştir.

Aydın'da ihracat yapan işyerlerinden sadece Diğer Hizmetler sektöründe bulunanlar eleman temininde güçlük çekmemiştir. Mesleki ve Teknik Faaliyetler, İdari ve Destek Hizmetleri sektörlerinde ihracat yapan tüm işyerlerinde eleman teminin de güçlük çekilmektedir.

Grafik 22: İhracat Yapan İşyerlerinin Eleman Temininde Güçlük Çekme Nedenleri

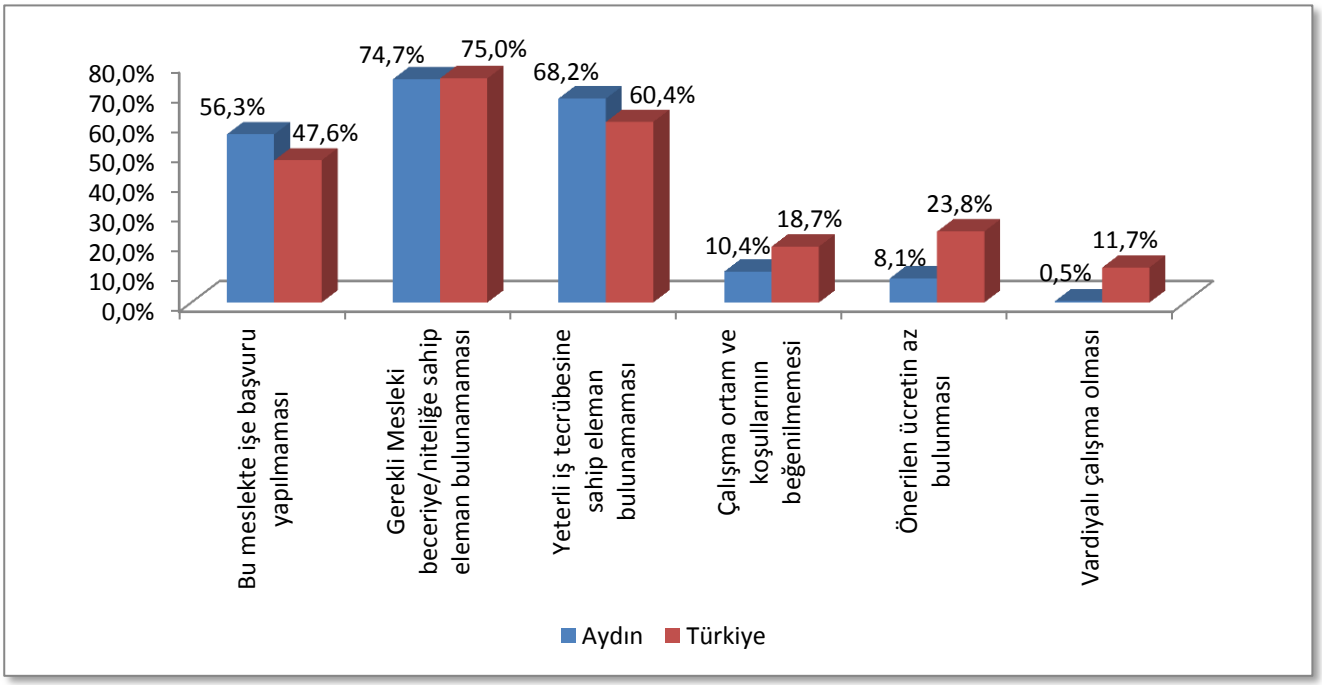

Kaynak: İPA 2015

İhracat yapan ve eleman temininde güçlük çeken işyerlerinin neden eleman temininde güçlük çektiğine ilişkin bilgiler Grafik 22'de sunulmuştur.

İhracat yapan işyerleri ağırlıklı olarak Gerekli Mesleki Beceri/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması noktasında sıkıntı çektiklerini bildirmişlerdir. Daha sonra sırası ile Yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman Bulunamaması ile İlgili Meslekte Eleman Bulunamaması gelmiştir. Temininde güçlük çekilme nedenlerinin ihracat yapan ve eleman temininde güçlük çeken işyerlerinin Türkiye geneli sıralaması ile Aydın ili sıralaması birbirine yakındır.

Tablo 52: Part-Time Çalışanı Olan İşyerlerinin Eleman Temininde Güçlük Çekme Durumu

Sektörler	10+		
	TGÇM Hayır	TGÇM Evet	Genel Toplam
İmalat	9	4	13
İnşaat	13	2	15
Toptan ve Perakende Ticaret	7	5	12
Ulaştırma ve Depolama	3	1	4
Konaklama ve Yiyecek Hizmetleri	12	12	25
Mesleki ve Teknik Faaliyetler	0	1	1
İdari ve Destek Hizmetleri	5	1	6
Eğitim	11	6	17
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmetler	1	5	6
Genel Toplam	**62**	**38**	**101**

Kaynak: İPA 2015

Aydın'da işyerlerinin yüzde 31,7'sinde eleman temininde güçlük çekerken yine işyerlerinin yüzde 6'sının part-time çalışanı bulunmaktadır. Part-time çalışanı olan işyerlerinin ise yüzde 37,6'sı eleman temininde güçlük çekmektedir. Bu oran Türkiye genelinde yüzde 38,4'tür.

Part-time çalışanı olan işyerlerinde eleman temininde güçlük çekilme oranı part-time çalışanı olmayan işyerlerine göre daha yüksektir. Part-time çalışanı olan her 2 işyerinden 1'i eleman temin ederken güçlük çekmiştir.

Aydın'da Mesleki ve Teknik Faaliyetler sektörü dışında kalan tüm sektörler de part-time çalışana sahip olan işyerleri eleman temininde güçlük çekmektedir.

Grafik 23: Part-Time Çalışanı Olan İşyerlerinin Eleman Temininde Güçlük Çekme Nedenleri

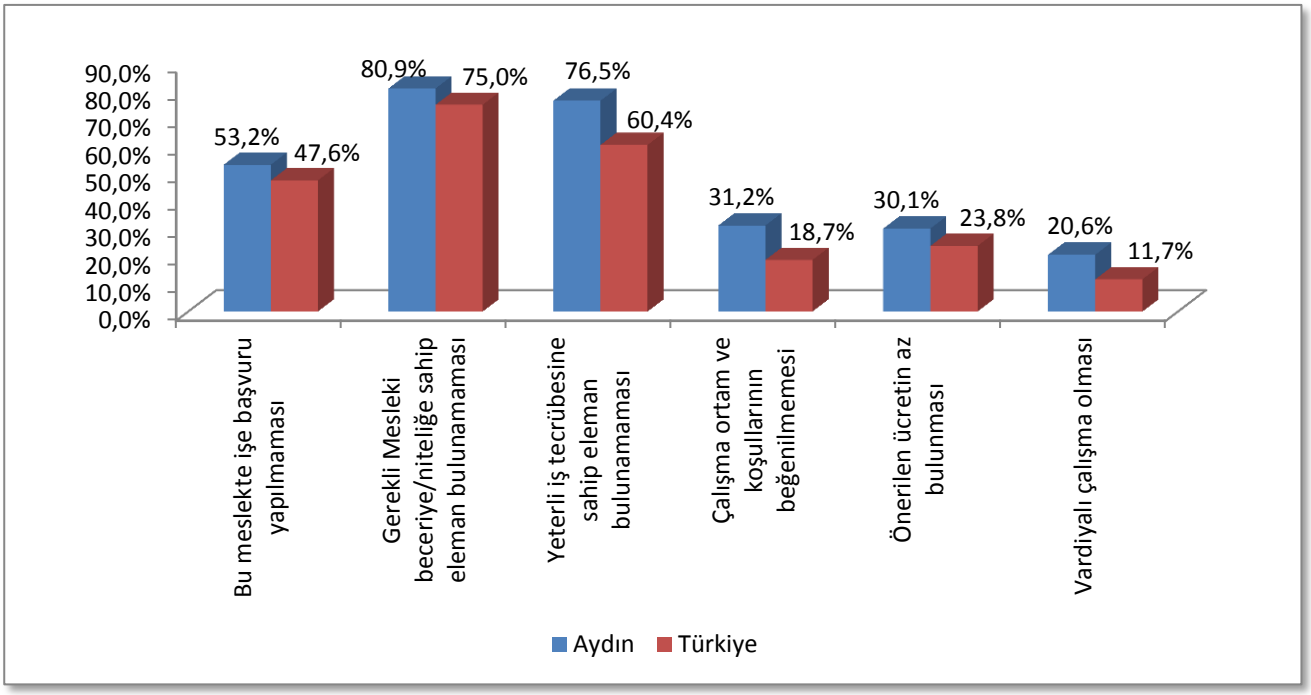

Kaynak: İPA 2015

Part-time çalışanı olan ve eleman temininde güçlük çeken işyerlerinin neden eleman temininde güçlük çektiğine ilişkin bilgiler Grafik 23'te sunulmuştur.

Part-time çalışanı olan işyerleri ağırlıklı olarak Gerekli Mesleki Beceri/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması noktasında sıkıntı çektiklerini bildirmişlerdir. Daha sonra sırası ile Yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman Bulunamaması ile İlgili Meslekte Eleman Bulunamaması gelmiştir. Temininde güçlük çekilme nedenlerinin Aydın ile Türkiye geneli sıralaması birbirine yakındır. Aydın'da Yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman Bulunamaması nedeni Türkiye geneli oranından oldukça yüksek olması dikkat çekicidir.

2.5 GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ

İşgücü Piyasası Araştırması kapsamındaki işverenlerin işyerlerindeki istihdamı gelecek dönemlerde ne kadar artırmayı veya azaltmayı planladıklarına ilişkin tahminleri derlenmiştir. Bu kapsamda işverenlere 2016 yılı Mart-Nisan döneminin öngören istihdam artış ya da azalışına ilişkin tahminleri alınmıştır. İşverenlerin şu an ki mevcut istihdamlarını esas alarak dört seçenekli bir yanıtlama vermeleri talep edilmiştir. Buna göre mevcut istihdam işverenin öngörüsüne göre ya artış gösterecek ya azalacak ya da değişmeyecektir. Bu üç seçeneğin dışında işverenin fikrim yok söyleme seçeneği de mevcuttur.

İşyerlerinin çalışma biçimlerine göre diğer bir anlamda özelliklerine göre net istihdam değişim oranları tabloda gösterilmiştir.

Tablo 53: İşyerlerinin Çalışma Biçimine Göre Net İstihdam Değişim Oranları

İşyerinin Çalışma Biçimi	Net İstihdam Değişim Oranı (NİDO)
Vardiyalı Çalışma	4,1%
İhracat	3,2%
Kısmi Çalışma	2,0%
Genel Toplam	**4,2%**

Kaynak: İPA 2015

Aydın'da vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde yüzde 4,1 oranında mevcut istihdamın artacağı beklenmektedir. İhracat yapan işyerlerinde istihdam artışı yüzde 3,2, part-time çalışanı olan işyerlerinde ise yüzde 2 oranında istihdam artışı beklenmektedir. İl genelinde istihdam artış beklentisi yüzde 4,2'dir. Vardiyalı çalışma yapan işyerleri kapasitelerini yüksek oranda arttırma eğilimindedirler. Türkiye genelindeki 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerine baktığımızda NİDO vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde yüzde 2,9, İhracat yapan işyerlerinde yüzde 2,8 ve part-time çalışanı olan işyerlerinde yüzde 2,6'dır. Part-time çalışanı olan işyerlerinde Aydın ili Türkiye ortalamasının altında iken diğer göstergelerde ortalamanın üstündedir.

2016 yılının Mart-Nisan aylarında çalışmanın yapıldığı döneme göre Aydın'da yüksek oranda istihdam artışı beklenmektedir. Bu istihdam artışı beklentisi doğru okunmalı ve ona göre tedbirler alınmalıdır. İPA çalışmasında Aydın, işverenlerin aradıkları elemanı bulmada zorlandıkları bir il olarak dikkat çekmiştir. Bu nedenle istihdam artışı beklenen alanlarda işgücü piyasasının aradığı niteliklerde eleman yetiştirilmeye ve gerekli diğer tedbirleri almaya hemen başlanmalıdır.

Tablo 54: Sektörler İtibariyle Net İstihdam Değişimi ve Oranları

Sektörler	Net İstihdam Değişimi	NİDO
İmalat	505	3,5%
Toptan ve Perakende Ticaret	289	4,6%
İnşaat	271	4,4%
Konaklama ve Yiyecek Hizmetleri	414	9,8%
Ulaştırma ve Depolama	68	2,3%
Eğitim	-49	-2,5%
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmetler	63	3,5%
İdari ve Destek Hizmetleri	88	5,8%
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	95	9,7%
Diğer Hizmetler	5	0,9%
Mesleki ve Teknik Faaliyetler	19	3,7%
Gayrimenkul Faaliyetleri	3	1,0%
Elektrik, Gaz, Buhar Üretimi	0	0,0%
Finans ve sigorta faaliyetleri	8	6,7%
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor	0	0,0%
Su temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme	-1	-12,5%
Bilgi ve iletişim	0	0,0%
Genel Toplam	**1.779**	**4,2%**

Kaynak: İPA 2015

Sektörlere göre Net İstihdam Değişimi incelendiğinde Aydın'da Eğitim, Su temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme sektörlerinde istihdam azalışı beklenirken Türkiye genelinde sadece eğitim sektöründe istihdam azalışı beklendiğini diğer sektörlerde ise istihdam artışı beklendiği görülmektedir.

Aydın'da Elektrik, Gaz, Buhar Üretimi, Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor, Bilgi ve iletişim sektörleri olmak üzere bu üç sektörde geneldeki artış beklentisine rağmen herhangi bir değişiklik beklememektedir.

İstihdam artışına sayısal olarak baktığımızda 505 kişilik bir artışla imalat sektöründe gerçekleştiği görünmektedir. Bunun yanı sıra en fazla istihdam artış oranı yüzde 9,8 ile Konaklama ve Yiyecek Hizmetleri sektöründe olurken bu sektörü yüzde 9,7'lik bir oranla Madencilik ve Taş Ocakçılığı, yüzde 6,7'lik oranla Finans ve sigorta faaliyetleri sektörleri takip etmektedir.

Türkiye genelinde de ilk sırada İnşaat sektörü bulunurken daha sonra Bilgi ve İletişim ile Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler sektörleri gelmektedir. Aydın ilinde NİDO beklentisi Türkiye geneline göre daha yüksek olsa da artış beklentisi belirli sektörler üzerinde yoğunlaşmıştır.

Tablo 55: Meslek Grupları İtibariyle Net İstihdam Değişim Oranları

Meslek Grup	Net İstihdam Değişimi	Net İstihdam Değişim Oranı
Sanatkârlar	461	4,7%
Tesis ve Makine Operatörleri	515	5,8%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	267	4,4%
Hizmet ve Satış Elemanları	403	6,9%
Profesyonel Meslek Mensupları	60	1,4%
Teknisyenler, Teknikerler	24	0,8%
Büro Hizmetleri	26	0,9%
Yöneticiler	8	0,9%
Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri	16	7,9%
Genel Toplam	**1.779**	**4,2%**

Kaynak: İPA 2015

Meslek gruplarına göre net istihdam değişimlerine baktığımızda istihdam azalışı beklenen meslek grubu bulunmamaktadır. Türkiye genelinde tüm meslek gruplarında istihdam artışı beklenmektedir.

Aydın'da meslek gruplarına göre net istihdam artışını değerlendirdiğimizde 515 kişilik istihdam artışı beklentisiyle Tesis ve Makine Operatörleri meslek grubu ilk sırada yerini almıştır. Bu meslek grubunu sırasıyla Sanatkârlar, Hizmet ve Satış Elemanları, nitelik gerektirmeyen meslek grupları takip etmektedir.

Meslek gruplarına net istihdam değişim oranları açısından baktığımızda ilk sırada yüzde 7,9'luk oranla Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri yer alırken ikinci sırada yüzde 6,9'luk oranla Hizmet ve Satış Elemanları meslek grubu yer almıştır. Aynı şekilde takip eden sektörler de sırasıyla şu oranlarda belirlenmiştir; Tesis ve Makine Operatörleri yüzde 5,8 oranında, Sanatkârlar yüzde 4,7, Nitelik Gerektirmeyen Meslekler yüzde 4,4, Profesyonel Meslek Mensupları yüzde 1,4, Büro Hizmetleri ve yöneticiler yüzde 0,9, Teknisyenler, Teknikerler meslek grubu için ise yüzde 0,8 net istihdam oranında değişiklik beklenmekte, diğer bir anlamda bu ölçüde bir mevcut istihdam artışı beklenmektedir.

Türkiye genelinde de en yüksek oranda sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar meslek grubunda istihdam artışı beklenmektedir. Daha sonra tesis ve makine operatörleri ile hizmet ve satış elemanları gelmektedir. Aydın'da en fazla istihdam artışı beklenen sektörün İmalat olması meslek gruplarında kendini göstermiş ve Tesis ve Makine Operatörleri meslek grubunu en üst sıralara taşımıştır.

Tablo 56: Net İstihdam Artışı ve Azalışı Beklenen İlk 10 Meslek

	Net istihdam Artışı Beklenen Meslekler	Net İstihdam Azalışı Beklenen Meslekler
1	Kuruyemiş Paketleme İşçisi	İnşaat Kalfası (Genel)
2	Garson (Servis Elemanı)	Meyve Sebze Ayıklama İşçisi
3	Gaz Altı Kaynakçısı	Ahşap Kalıpçı
4	Temizlik Görevlisi	Matematik Öğretmeni-Ortaöğretim
5	Aşçı	Tuğla İmal İşçisi
6	Güvenlik Görevlisi	Elektrikli Ev Aletleri Bakım ve Tamircisi
7	Madenci (Genel)	Dershane Müdürü
8	Hamal	Fen Bilgisi Öğretmeni- İlköğretim
9	Satış Danışmanı	Türkçe Öğretmeni
10	Sıvacı	Turşucu

Kaynak: İPA 2015

En fazla istihdam artışı beklenen meslek Kuruyemiş Paketleme İşçisi olurken en fazla istihdam azalışı beklenen meslek İnşaat Kalfası (Genel) olmuştur. Aydın'da istihdam azalışı beklenen meslekler genellikle yükseköğretim gerektirmeyen mesleklerde olurken Matematik Öğretmeni-Ortaöğretim mesleği bu yönüyle diğer mesleklerden ayrılmaktadır. Bu farklılaşmaya eğitim sektöründe yapılan yasal düzenlemelerin etkisi olduğu söylenebilir. Mesleklerdeki istihdam artışı veya azalışının olacağının bilinmesi işgücü piyasasının hareketliliğinin sağlanması açısından önemli bir analizdir. Bu çalışma ile doğru ve kalıcı istihdamın sağlanmasına ve kaynakların verimli kullanılmasına rehberlik ve veri kaynağı teşkil etmek amaçlanmaktadır.

Toplam 228 farklı meslekte 2 bin 155 kişilik istihdam artışı beklenirken, 69 farklı meslekte de 376 kişilik istihdam azalışı beklenmektedir.

Tablo 57: Özelliklerine Göre İşyerlerinin Net Artış Beklediği Meslekler

Vardiyalı Çalışma Yapan İşyerlerinin Pozitif Yönde Net İstihdam Değişimi Beklediği Meslekler	İhracat Yapan İşyerlerinin Pozitif Yönde Net İstihdam Değişimi Beklediği Meslekler	Part-Time Çalışanı Olan İşyerlerinin Pozitif Yönde Net İstihdam Değişimi Beklediği Meslekler
Garson (Servis Elemanı)	Kuruyemiş Paketleme İşçisi	Kazmacı-Maden ve Taşocağı
Temizlik Görevlisi	Gaz Altı Kaynakçısı	Garson (Servis Elemanı)
Aşçı	Kimyasal İşlem Teknisyeni	Mobilya Montaj İşçisi
Kimyasal İşlem Teknisyeni	Diğer Madenciler ve Taş Ocakçılar	Şarap İmal İşçisi
Beden İşçisi (Genel)	Tornacı (Torna Tezgahı Operatörü)	Aşçı
Akaryakıt Satış Elemanı (Pompacı)	İmal İşçisi	Maden Mühendisi
Kat Hizmetleri Elemanı	Makine Bakımcı	Şoför-Yük Taşıma
Diğer Madenciler ve Taş Ocakçılar	Şarap İmal İşçisi	Çocuk Animatörü-Eğlence Hizmetleri
Boyacı-Metal	Hamal	Mobilya ve Dekorasyon Teknikeri
Ön Büro Müdürü-Otel	Ahşap Mobilya İmalatçısı	Cep Telefonu ve Aksesuarları Satış Elemanı

Kaynak: İPA 2015

Net istihdam artışı veya azalışı beklenen meslekler işyerlerinin özelliklerine göre değişiklik göstermektedir.

Örneğin net istihdam artışı beklenen ilk meslek Kuruyemiş Paketleme İşçisi mesleği İhracat yapan işyerlerinde ön plana çıkarken vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde Garson (Servis Elemanı), Part-Time Çalışanı Olan işyerlerinde ise Kazmacı-Maden ve Taşocağı mesleğinin ön plana çıktığını görmekteyiz.

Bu çalışma bize işyerlerinin özelliklerine göre ihtiyaçları doğrultusunda istihdam artışı veya azalışı beklenen mesleklerin değişebileceğini diğer bir deyişle ihtiyacın mesleğe yansıyacağını göstermektedir.

Tablo 58: Sektörlere Göre İstihdam Artış/Azalış Beklentisi

Sektör	İstihdam Artış %	İstihdam Azalış %	İstihdam Değişmeyecek %	Fikrim Yok %
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	35,7%	0,0%	21,4%	42,9%
İmalat	21,6%	0,9%	33,6%	43,9%
Elektrik, Gaz, Buhar Üretimi	0,0%	0,0%	75,0%	25,0%
İnşaat	11,7%	2,6%	27,8%	57,9%
Toptan ve Perakende Ticaret	20,7%	2,7%	38,3%	38,3%
Ulaştırma ve Depolama	20,4%	2,0%	44,9%	32,7%
Konaklama ve Yiyecek Hizmetleri	14,7%	0,6%	50,3%	34,5%
Bilgi ve İletişim	0,0%	0,0%	33,3%	66,7%
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	25,0%	0,0%	25,0%	50,0%
Gayrimenkul Faaliyetleri	10,0%	5,0%	30,0%	55,0%
Mesleki ve Teknik Faaliyetler	12,3%	0,0%	38,6%	49,1%
İdari ve Destek Hizmetleri	11,9%	2,4%	23,8%	61,9%
Eğitim	11,8%	12,9%	34,1%	41,2%
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmetler	31,1%	0,0%	37,8%	31,1%
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor	0,0%	0,0%	40,0%	60,0%
Diğer Hizmetler	13,7%	2,0%	52,9%	31,4%
Genel Toplam	**17,0%**	**2,5%**	**36,0%**	**44,6%**

Kaynak: İPA 2015

İstihdam artış/azalış beklentisi bölümünde buraya kadar istihdam artış/azalış beklenen kişi sayısına ve özelliklerine ilişkin veriler sunulmuştur. Bu tabloda ise istihdam artışı/azalışı bekleyen veya fikri olmayan işyerlerine ilişkin verilere yer verilecektir.

Sektörlere göre Aydın'daki işverenlerin istihdam artışı-azalışı beklediği ya da değişiklik olmayacağını belirttiği ya da fikrim yok diye bahsettiği işyeri oranları Tablo 58'de görülmektedir.

Araştırma kapsamına giren Aydın'daki işyerlerinin yaklaşık yüzde 45'inin geleceğe ilişkin bir fikri veya öngörüsü bulunmamaktadır. Türkiye genelinde ise bu oran yaklaşık yüzde 42'dir. Yine Aydın'da işyerlerinin yüzde 36'sı istihdamının değişmeyeceğini belirtirken bu oran Türkiye genelinde yüzde 38,6'dır.

Aydın ilinde her 5 işyerlerinden biri geleceğe pozitif şekilde bakarak istihdamlarının artacağını tahmin ederken sadece yüzde 2,5'i istihdamlarında azalış beklentisi içindedir. Türkiye genelinde ise yüzde 16,4'ü istihdam artışı beklerken, yüzde 3,2'si istihdam azalışı beklemektedir. Aydın'daki işverenler geleceğe daha umutla bakmaktadırlar.

Sektörel olarak bakıldığında ise; Aydın'da en yüksek oranda istihdam artışı bekleyen sektör yüzde 35,7 ile Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektörü iken en çok azalış Eğitim sektöründe yüzde 12,9 oranındadır. Araştırmadan çıkan diğer bir sonuç ise Elektrik, Gaz, Buhar Üretimi, Bilgi ve İletişim, kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor sektörlerinden derlenen verilere göre bu sektörlerde ne artış ne de azalış beklenmemektedir.

Tablo 59: İşyeri Özelliklerine Göre İstihdam Artış/Azalış Beklentisi

İşyeri Özellikleri	İstihdam Artışı Bekleyen İşyeri %	İstihdam Azalışı Bekleyen İşyeri %	Değişmeyecek Olan İşyeri %	Fikrim Yok İşyeri%
İhracat Yapan İşyeri	25,7%	0,7%	32,3%	41,4%
Vardiya Yapan İşyeri	21,4%	0,7%	38,2%	39,7%
Kısmi Çalışanı Olan İşyeri	19,6%	3,1%	31,3%	46,1%
Toplam İşyeri	17,0%	2,5%	36,0%	44,6%

Kaynak: İPA 2015

Tablo 59'da Aydın ilindeki işyerlerinin özelliklerine göre istihdam beklentileri değerlendirilmiştir.

Aydın ilindeki işyerlerinden belirli özelliğe sahip olanların istihdam beklentilerine bakıldığında hepsinin birbirine yakın özellikler içerdiği görülmektedir. İşyeri özellikleri bakımından İhracat Yapan, Vardiyalı Çalışma Yapan ve Kısmi Çalışanı Olan İşyerinin tamamında istihdamın artışının daha fazla olacağı öngörülmüştür. İhracat yapan ve Vardiyalı çalışma yapan işyerleri aynı oranda istihdam azalışı beklerken Part-time Çalışanı olan işyerlerinde daha yüksek oranda istihdam azalışı beklediği görülmektedir. Gelecek dönem istihdam eğilimleri açısından "Fikrim yok" cevabını en fazla Part-time Çalışanı Olan İşyerleri vermiştir.

SONUÇ

Aydın ili İşgücü Piyasası Araştırma Raporunun temel yaklaşımı işsizliğin azaltılması ve istihdamın artırılmasına yönelik politikaların geliştirilmesine yardımcı olmaktır. Bu doğrultuda ele alınacak temel husus işgücü arzı ve talebi arasındaki eşleşmeme, diğer bir ifade ile dengesizliktir. Dengesizliği ortaya çıkartabilmek için ilin işgücü arz ve talep yapılarının birlikte ele alınarak analiz edilmesi gerekmektedir.

2013 yılı Türkiye istatistiklerine bakıldığında işgücüne katılma oranı yüzde 50,8 ve İstihdam oranı ise yüzde 45,9'dur. 2013 yılı için Aydın ilinde; işgücüne katılma oranı yüzde 55,2 ve İstihdam oranı ise yüzde 51,4 olarak Türkiye ortalamalarının üzerindedir. Bununla birlikte işsizlik oranında Aydın ili yüzde 6,9 ile Türkiye genelinin işsizlik oranı olan yüzde 9,7'nin altındadır. TÜİK 2014 yılı Şubat Döneminden itibaren yayınlanan yeni veri setine göre il düzeyinde veri yayınlanmamıştır. Bundan dolayı 2014 ve 2015 yıllarına ait bu bilgilere yer verilmemiştir.

Aydın ili 2015 yılı Haziran ayı sonu itibariyle kayıtlı işsiz 43 bin 624 olmuştur. İŞKUR'a kayıtlı erkeklerin sayısında genelde bir artış gözlenmiş ve her geçen yıl artış devam etmiştir. Kadınlarda ise 2010 yılında 6 bin 943 kişi kayıtlı iken, 2015 yılında bu sayı yaklaşık üç kat artarak 20 bin 390 kişiye çıkmıştır.

Aydın ili 2015 yılı Haziran ayı sonu itibari ile de açık iş sayısı 17 bin 643 olarak gerçekleşmiş ve bu artış seyri devam ettiği takdirde 2014 yılında yakalanan açık iş sayısından daha büyük bir sayıya ulaşılacağı tahmin edilmektedir. Alınan açık işlerde ilk sırayı Beden İşçisi (Genel) almış, bu meslekleri sırasıyla Temizlik Görevlisi ve Garson(Servis Elemanı) izlemiştir.

2015 yılının ilk altı aylık döneminde işe yerleştirme sayısı 9 bin 292 olarak gerçekleşmiş olup yılsonunda 2014 yılı işe yerleştirme rakamının aşılacağı tahmin edilmektedir. 2015 yılının ilk altı ayında gerçekleşen işe yerleştirmelere meslek bazında bakıldığında; ilk iki sırada Beden İşçisi (Genel) ve Temizlik Görevlisi meslekleri yer almaktadır. Bu meslekleri sırasıyla; İmal İşçisi, Turizm ve Otelcilik Elemanı, Sayaç Okuma Elemanı (Su), Güvenlik Görevlisi, Garson (Servis Elemanı Büro Memuru (Genel), Oda Görevlisi-Turizm ve Hemşire meslekleri takip etmektedir.

2015 yılının ilk altı aylık bölümünde aktif işgücü programları kapsamında 960 adet program düzenlenmiş ve bu programlara toplam 2 bin 922 kişi katılmıştır. Toplum Yararına Program (TYP) dâhilinde ise ilk altı ayda 2 bin 565 kişi programdan yararlanmıştır. İşbaşı Eğitim Programı (İEP) ise piyasa tarafından oldukça rağbet gören, işe alımlarda ve meslekte tecrübe edinme noktasında en anlamlı geri dönüşlerin olduğu ve en fazla istihdamın sağlandığı programdır. 2015 yılının ilk altı aylık döneminde 902 İEP düzenlenmiş olup bin 676 kişi bu programlardan faydalanmıştır. Mesleki eğitim kurslarında ise 47 adet kurs düzenlenmiş olup 958 kişi bu kurslardan faydalanmıştır.

Aydın ilinde 2015 yılının ilk altı ayında toplam 6 bin 24 kişi işsizlik ödeneğine başvurmuş, bu kişilerden 2 bin 893'ü işsizlik ödeneği almaya hak kazanmıştır. İşsizlik ödeneğine başvuru ve hak eden sayısı yıllar itibari ile artmıştır.

Çalışma kapsamında Aydın ilinde bin 682 işyeri için veri derlenmiştir. Bu işyerlerinde 41 bin 958 çalışan tespit edilmiştir.

Aydın ilindeki işyerlerinin sektörlere göre dağılımı incelendiğinde en fazla işyerinin İnşaat sektöründe olduğu görülmektedir. Yaklaşık olarak her 4 işyerinden biri İnşaat sektöründedir. Bu sektörü daha sonra sırası ile Toptan ve Perakende Ticaret ile İmalat sektörleri takip etmektedir. Bu üç sektör işyerlerinin yüzde 65,5'ini oluşturmaktadır.

Aydın ilinde araştırma kapsamına giren işyerlerinde toplam 41 bin 958 kişi çalışmaktadır. Çalışanların yüzde 69,8'i erkek, yüzde 30,2'si kadındır. Aydın'da araştırma kapsamındaki işyerlerinde kadın çalışanların oranı (yüzde 30,2) Türkiye geneli oranına (yüzde 27,5) benzerlik göstermektedir. Aydın'da en fazla çalışan İmalat, İnşaat, Toptan ve Perakende Ticaret sektörlerindedir. Çalışanların yüzde 63,5'i bu sektörlerdedir.

Aydın ilinde çalışanların meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla çalışan Sanatkârlar meslek grubunda olduğu görülür. Çalışanların yüzde 23,5'i bu meslek grubundadır. Aydın ilinde en fazla çalışanı olan mesleklere baktığımızda ilk sırada İmal işçisi mesleği görülmektedir.

Çalışma kapsamında işyerlerine İŞKUR hizmetlerinden faydalanıp faydalanmadıkları sorulmuştur. İşyerlerinin yüzde 61,6'sı faydalandıklarının belirtmiştir. Aydın Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü Aydın'daki 10 ve daha fazla kişi istihdam eden her üç işyerinden ikisine hizmet sunma imkânı bulmuştur. Aydın ilinde İŞKUR hizmetlerinden en fazla 5-9 yaş arasında faaliyet gösteren işyerleri faydalanmıştır. Bütün yaş aralıklarındaki firmalar İŞKUR'dan sayısal olarak genellikle eleman talebinde bulunmuşlardır.

Araştırma kapsamında 15 Mart - 30 Nisan 2015 tarihleri arasında işyerlerine ziyaret esnasında açık işlerinin bulunup bulunmadığı sorulmuştur. Aydın ilindeki işyerlerinin yüzde 17,3'ü açık işi olduğunu belirtmiştir. Aydın ilinde 292 işyerinde toplam bin 650 kişilik açık iş tespit edilmiştir. Aydın ilinde en fazla açık iş oransal olarak yüzde 29,2 ile Konaklama ve Yiyecek Hizmetleri sektöründe yer almaktadır. İkinci olarak yüzde 21,4 ile İmalat sektörü, üçüncü olarak yüzde 17,8 ile Ulaştırma ve Depolama sektörü gelmektedir. Aydın'da toplam açık işlerin yüzde 14,6'sı için yalnızca kadınlar talep edilmiştir. Açık işlerin sektörlere göre cinsiyet dağılımında Aydın ilinde açık işlerde erkeklerin daha fazla talep edildiği görülmektedir.

Aydın'da açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımına bakıldığında en fazla açık iş verilen Sanatkârlar meslek grubunda olduğu görülür. Bu meslek grubunu sırasıyla Hizmet ve Satış Elemanları, Tesis ve Makine Operatörleri grupları izlemektedir.

Aydın ili işgücü piyasası araştırması sonuçlarına göre 2015 yılında en fazla İmal İşçisi, Garson (Servis Elemanı) ve Servis Komisi mesleklerinde elemana ihtiyaç duyulmuştur. Aydın'da bin 650 kişilik açık iş için istenen beceriler incelendiğinde; ilk sırada Fiziki ve Bedensel Yeterlilik becerisi sonrasında ise Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe gelmektedir. Aydın'da eğitim düzeyi ile açık işlerde talep edilen cinsiyet durumu incelendiğinde; en fazla açık iş cinsiyeti erkeklerde iken, en fazla talep edilen eğitim düzeyi de Lise altıdır.

Aydın ilinde açık işler en fazla İŞKUR aracılığı ile aranmıştır. İŞKUR'dan sonra en fazla akraba eş dost üçüncü sırada ise gazete ilan vb. arama kanalı yer almıştır. Aydın ilindeki işyerlerinin yüzde 31,7'si eleman bulmakta güçlük çekmektedir. İPA çalışmasında son bir yıl içerisinde bin 965 kişilik işgücünün temininde güçlük çekildiği görülmüştür.

Aydın ilinde sektörel olarak eleman temininde güçlük çeken işyerlerinin durumu incelendiğinde; eleman temininde en fazla güçlük çeken işyerleri Toptan ve Perakende Ticaret sektöründedir. Bu sektörü sırası ile İmalat ve İnşaat sektörleri izlemektedir.

Temininde güçlük çekilen kişiler meslek grupları bazında irdelendiğinde yüzde 30,1'lik pay ve 592 kişi ile Sanatkârlar meslek grubunun ilk sırada yer aldığı görülmektedir. Daha sonra sırayı yüzde 17'2'lik pay ve 338 kişi ile Hizmet ve Satış Elemanları, yüzde 17'lik pay ve 335 kişi ile Tesis ve Makine Operatörleri meslek grupları takip etmektedir.

2015 yılı İPA çalışması kapsamında Aydın'da eleman temininde en fazla güçlük çekilen meslekler incelendiğinde Kuruyemiş Paketleme İşçisi mesleği ilk sırada yer almaktadır. Sıralamayı Garson (Servis Elemanı) ve Gaz Altı Kaynakçısı meslekleri takip etmektedir.

İşgücü temininde güçlük çekme nedenleri Aydın ve Türkiye genelinde değerlendirildiğinde ilk üç neden sıralamasının aynı olduğu görülmektedir. Bununla beraber Aydın'da işverenlerin Türkiye geneli işverenlerinden daha yüksek oranlarla "Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması" "Yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman Bulunamaması" ve "Bu meslekte işe başvuru yapılmaması" nedenlerini işaretlediği görülmektedir.

İşgücü Piyasası Araştırması kapsamındaki işverenlerin işyerlerindeki istihdamı gelecek dönemlerde ne kadar artırmayı veya azaltmayı planladıklarına ilişkin tahminleri derlenmiştir. Bu kapsamda işverenlere 2016 yılı Mart-Nisan döneminin öngören istihdam artış ya da azalışına ilişkin tahminleri alınmıştır. Aydın'da vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde yüzde 4,1 oranında mevcut istihdamın artacağı beklenmektedir.

Başta imalat sektörünün ihtiyaç duyduğu nitelikli ara kademe insan gücü, kadınların ilimizdeki nüfusları oranında işgücüne dahil olmaması, işverenlerin talep ettiği kişisel özellikler için kültürel bilincin yaratılamaması, ilimizdeki mevsimsel işgücü talebine yönelik planlama öncelikli kurumsal firma yaklaşımının görülememesi gibi bir dizi çözüm bekleyen sorunun su üzerine çıktığı görülmektedir. Nitelikli eleman yetiştirilmesi sorunu için, ilimizdeki ekonomik kalkınmanın hızlandırılmasına katkı sağlanması amacıyla; dar meslek alanları yerine geniş tabanlı sektörel eğitimin verildiği, modüler yapıyla esneklik özelliğine sahip ve çalışma yaşamının ihtiyaçlarına cevap verebilen bir mesleki ve teknik eğitim sistemi hedeflenmelidir. verilecek eğitimlerin gerçekten nitelikli olması, işyerlerinin ihtiyaç duyduğu becerileri kazandırması ve istihdam garantili olması gerekir. Bu amaçla verilecek eğitimlerin biçim ve içerik açısından belirlenmesi noktasında mesleki eğitim uzmanlarının yanı sıra ilgili alanlardan işveren temsilcilerinin görüşlerinin alınması çok önemlidir.

Ayrıca kadınların Aydın ilinde nüfus yoğunluğu nedeniyle işgücünde lokomotif olması beklenmektedir. İlimizde kadınların işgücüne daha yüksek oranda dahil olmasını sağlayacak projelerin hazırlanmasına, il genelinde bu konuya ilişkin bilinçlendirme faaliyetlerine ve sivil toplum kuruluşlarının da bu konuda faaliyet göstermelerine ihtiyaç duyulmaktadır.

İlimizin en önemli ekonomik gelir kaynağı olan turizm sektöründe de kurumsal ve profesyonel yaklaşıma ihtiyaç duyulduğu görülmektedir. Hem açık işlerde hem de temininde güçlük çekilen mesleklerde turizm sektörü ağırlıklı mesleklerin oluşu, işverenlerinde kurumsallaşma yolunda ciddi adımlar atma gerekliliğini ortaya koymaktadır. Başka bir değişle işgücü planlama, kariyer yedekleme ve ekip kurma düşüncesinin işverenlerce kabul görmesi ve mevsimsel etkiyi en aza indirecek alternatif insan kaynakları yaklaşımına ihtiyaç bulunmaktadır. İŞKUR ile koordineli olarak yapılacak işgücü planlama çalışmaları ile söz konusu insan kaynağı sektörün ihtiyaçları doğrultusunda yönlendirilebilecektir.

İlimizde işverenlerin taleplerinin başında işçiye duyulan güven bileşenleri bulunmaktadır. Ahlaklı, düzenli, yeterli bilgi ve beceriye sahip personel talep edilmektedir. İlimizde çalışma hayatının daha güvenilir bir zeminde yükselmesi için milli eğitim, sivil toplum kuruluşları ve ailelerin bu konu hakkında bilinçlendirilmesi ve toplumu bilgilendirmesi gerekmektedir. Ancak bu şekilde kültürel olarak ilimizde iyileşme sağlanacak ve işçi-işveren diyaloğu daha güçlü ve güvenilir kılınacaktır.

Tüm bunların yanı sıra hem kayıt dışılığın önlenmesinde hem de ekonomide sebep olduğu üretim kayıplarının, elemanları tekrar eğitme maliyetlerinin azaltılmasında da İŞKUR' a birçok görev düşmektedir. İşletmelerin eleman alımlarında İŞKUR' u daha fazla kullanmaları için oluşturulmuş olan teşvik sistemlerini işverenlere daha etkili yollarla anlatmak ve işe yerleştirilen elemanların takibini daha etkin yapmak İŞKUR'un hedefleri arasındadır. Bu araştırma ile ilimizdeki işverenlerin istek ve talepleri net olarak ortaya çıkmış, il müdürlüğümüz açısından işverenlerle iş arayanlar arasında köprü olmamız noktasında önemli kazanımlar sağlanacaktır.

KAYNAKÇA

Ekonomi Bakanlığı İstatistikleri

İŞKUR, İstatistik Yıllıkları

Kalkınma Bakanlığı İstatistikleri

MEB, İstatistik Yıllıkları

SGK, Aylık İstatistik Bülteni

TOBB İstatistikleri

TÜİK, Adrese Dayalı Nüfus İstatistikleri

TÜİK, Hanehalkı İşgücü Anketleri

DPT (2007) Dokuzuncu Kalkınma Planı (2007-2013) İşgücü Piyasası, Özel İhtisas Komisyonu Raporu, Devlet Planlama Teşkilatı, Ankara.

EKLER

Ek 1- 2015 Yılı İşgücü Piyasası Araştırması İşyeri Bilgi Formu

İŞKUR 2015 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI

2015 YILI İPA İŞYERİ BİLGİ FORMU

Sayın İşyeri Yetkilisi,

Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) tarafından gerçekleştirilecek olan işgücü piyasası araştırması ile ilimizde istihdam ve işsizlik sorununun çözümü için işgücünün yapısı, sektörler bazında personel, eğitim, nitelik vb. ihtiyaçlarının belirlenmesine yönelik bilgi derlenmesi amaçlanmaktadır.

Bilgi Verme ve Gizlilik

1- Kurum ve kuruluşlardan alınan bu bilgiler, yalnızca istatistiksel çalışmalarda kullanılmak amacıyla toplanmakta olup, gizliliği 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu ile teminat altına alınmıştır. Kanun uyarınca sizden alınan bu bilgilerden şahsınıza özel olanlar; idari, adli ve askeri hiçbir organ, makam, merci veya kişiye verilemez, istatistik amacı dışında kullanılamaz.

2- 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu'nun 21 inci maddesi gereğince Kurum tarafından, kamu ve özel kesim işyerlerinden iş ve işgücü konularında bilgi istenildiğinde, belirtilen süre içinde bilgi verilmesi zorunludur. Bildirim yükümlülüğüne aykırı hareket eden özel kesim işyerlerine (3.350 TL) üçbinüçyüzelli Türk Lirası İdari Para Cezası verilir.

3- İşverenlerden toplanan bilgiler, Kurum hizmetlerinden başka amaçla kullanılamaz. İkinci fıkraya aykırı davrananlar hakkında Türk Ceza Kanunu'nun 136 ncı maddesi hükümleri uygulanır.

Kapsam

İşyeri Bilgi Formunun, işyeri sahibi veya ortakları, insan kaynakları, personel, işyeri veya muhasebe müdürleri tarafından doldurulması önerilmektedir. Yukarıdaki açıklamalar doğrultusunda bilgi formunu doldurarak verdiğiniz bilgiler ve çalışmaya yapmış olduğunuz katkılardan dolayı teşekkür eder, saygılar sunarız.

İŞYERİ BİLGİLERİ

SGK İşyeri Sicil Numarası :.....

Örnek No :.....

İşletmenin Yasal Unvanı :.....

1

ADRES BİLGİLERİ

İL /İLÇE :.....

MAHALLE :.....

Cadde/Sokak :.....

İÇ/DIŞ KAPI NO :.....

TELEFON/FAKS/E-POSTA :.....

FORMU CEVAPLAYAN İŞYERİ YETKİLİSİNİN

Adı-Soyadı:..... Unvanı :

Tarih.....:..... Telefonu :

E-Posta.....:..... İmza/Kase:

Bu kısım Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü'nde Bilgi Formunun uygulamasından sorumlu olan "kamu görevlilerince" doldurulacaktır.

BU İŞYERİ BİLGİ FORMU ZİYARETÇİ VE KOORDİNATOR EL KİTABI OKUNDUKTAN SONRA UYGULANMIŞ VE VERİ GİRİŞİ ZİYARETÇİ VE KOORDİNATÖR EL KİTABINA UYGUN YAPILMIŞTIR. ARZ EDERİM.

	ZİYARETÇİ	KONTROLÖR	VERİ GİRİŞ PERSONELİ
Adı-Soyadı			
Tarih-İmza			

2

1) İşyerinizin kuruluş tarihini yıl olarak belirtiniz.

……

2) İŞKUR'un hizmetlerinden faydalanıp faydalanmadığınızı belirtiniz.

(Cevabınız Hayırsa 4. Soruya geçebilirsiniz)

Evet ☐ Hayır ☐

(……. Yılından bu yana)

3) İŞKUR'un hangi hizmetlerinden faydalandığınızı belirtiniz.

(Birden fazla seçenek işaretlenebilir)

Eleman Talebi ☐ İşbaşı Eğitim Programları ☐ Çalışanlara Yönelik Eğitim ☐

İşbirliği ile Mesleki Eğitim (Kurs) ☐ Kısa Çalışma Ödeneği ☐

Mevzuat Danışmanlığı ☐ İşveren Danışmanlığı ☐

4) İşyerinizde vardiyalı çalışma yapılıp yapılmadığını belirtiniz.

Evet ☐ Hayır ☐

5) İşyerinizde ihracat yapılıp yapılmadığını belirtiniz.

Evet ☐ Hayır ☐

6) İşyerinizde kısmi (part-time) çalışmanın var olup olmadığını belirtiniz.

Evet ☐ Hayır ☐

BÖLÜM I- MEVCUT İSTİHDAM

7) İşyerinizde çalışmakta olan mevcut personeli fiilen yaptıkları işlere göre sıralayınız?

Yapılan iş (Örnek; mimar, ziraat mühendisi, harita teknikeri, buldozer operatörü, sekreter, taşıma işçisi vb.)	Kadın Çalışan Sayısı	Erkek Çalışan Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı

BÖLÜM II-AÇIK İŞLER 8)Şu an işyerinize herhangi bir yolla eleman arıyor musunuz? 8.1)Eleman aramıyoruz ☐ ⇨ 9.Soruya geçiniz.

Eleman Aranılan Meslekler	Toplam Açık İş Sayısı	Talep Edilen Asgari Eğitim Düzeyi 1. Çıraklık 2. Lise altı 3. Genel lise 4. Meslek L. 5. Meslek yüksekokulu 6. Lisans 7. Lisansüstü 8. Fark etmez	Açık isiniz icin asağıdaki seceneklerden hangisini tercih edersiniz? 1. Kadın 2. Erkek 3. Fark etmez			Talep Edilen Beceriler* 1. Bilgisayar kullanımı 2. Fiziki ve bedensel yeterlilik 3. Hesap yapabilme (Analitik beceri) 4. İletişim ve ifade yeteneği 5. Proje tabanlı çalışma 6. Satış ve pazarlama becerisi 7. Sorun çözme ve inisiyatif alabilme 8. Takım çalışması 9. Yabancı Dil 10. Yeterli mesleki/teknik bilgi ve tecrübe			İlgili meslekteki acık isinizi hangi yolla arıyorsunuz** 1. Akraba-Eş Dost 2. Gazete-İlan, vb. 3. İnternet-Sosyal Medya 4. İŞKUR aracılığıyla 5. Özel İstihdam Büroları			Açık İşinizi Ne Kadar Süredir Arıyorsunuz?		
			1	2	3	1	2	3	1	2	3	0-30 Gün	31-89 Gün	90+ Gün

*En önemli 3 beceriyi 1'den başlayarak SIRALAMA yapınız. (1- En önemli)

**Kullandığınız arama kanallarından HERHANGİ 3 tanesini işaretleyiniz.

5

BÖLÜM III - 30 NİSAN 2016 TARİHİ İTİBARİYLE ÇALIŞAN SAYISINDA NET DEĞİŞİKLİK OLACAĞI DÜŞÜNÜLEN MESLEKLER

9) 30 Nisan 2016 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı bekliyor musunuz?	Evet	☐ ⇨	9.1'e geçiniz.
	Hayır	☐ ⇨	10. soruya geçiniz.
	Fikrim Yok	☐ ⇨	10. soruya geçiniz.

9.1) 30 Nisan 2016 tarihi itibariyle işyerinizde çalışan sayısında net istihdam artışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?

Net istihdam ARTIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal artış

10) 30 Nisan 2016 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam azalışı bekliyor musunuz?	Evet	☐ ⇨	10.1'e geçiniz.
	Hayır	☐ ⇨	11. soruya geçiniz.
	Fikrim Yok	☐ ⇨	11. soruya geçiniz.

10.1) 30 Nisan 2016 tarihi itibariyle işyerinizde çalışan sayısında net istihdam azalışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?

Net istihdam AZALIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal azalış

BÖLÜM IV - ELEMAN TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

11) Son 1 yıl içerisinde işyerinizde eleman temininde güçlük çektiğiniz meslekleri ve bu mesleklerde temininde güçlük çektiğiniz eleman sayısını belirtiniz?

11.1) Eleman temininde güçlük çektiğimiz meslek yok ☐ → Görüşme Bitmiştir. **TEŞEKKÜRLER.**

Eleman Temininde Güçlük Çekilen Meslekler	Temininde Güçlük Çekilen Eleman Sayısı	Temininde Güçlük Çekilme Nedeni* 1. Bu meslekte işe başvuru yapılmaması 2. Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması 3. Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması 4. Çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi 5. Önerilen ücretin az bulunması 6. Vardiyalı çalışma olması					
		1	2	3	4	5	6

*Birden Fazla Seçenek Işaretlenebilir.

2015 Yılı İşgücü Piyasası Araştırmasına yaptığınız katkıdan dolayı teşekkür ederiz.
İşverenin görüşleri:
Ziyaretçinin görüşleri:

Ek 2 - Örnekleme Yapılan İller Listesi ve Örnek Sayıları

Tamsayım Yapılan İller	10+ İstihdamlı İşyeri Sayısı	2-9 İstihdamlı İşyeri Sayısı	Toplam
ADANA	4.255	240	4.495
ADIYAMAN	800	22	822
AFYONKARAHİSAR	1.375	59	1.434
AĞRI	461	9	470
AKSARAY	785	29	814
AMASYA	627	27	654
ARDAHAN	95	5	100
ARTVİN	343	21	364
AYDIN	1.962	116	2.078
BALIKESİR	2.252	135	2.387
BARTIN	421	22	443
BATMAN	1.039	16	1.055
BAYBURT	99	3	102
BİLECİK	431	23	454
BİNGÖL	541	6	547
BİTLİS	433	8	441
BOLU	629	36	665
BURDUR	507	31	538
ÇANAKKALE	988	60	1.048
ÇANKIRI	253	15	268
ÇORUM	1.043	36	1.079
DENİZLİ	2.961	148	3.109
DİYARBAKIR	2.502	56	2.558
DÜZCE	1.028	24	1.052
EDİRNE	715	52	767
ELAZIĞ	1.310	38	1.348
ERZİNCAN	393	11	404
ERZURUM	1.199	40	1.239
ESKİŞEHİR	2.068	115	2.183
GAZİANTEP	3.435	207	3.642
GİRESUN	842	26	868
GÜMÜŞHANE	192	3	195
HAKKARİ	201	8	209
HATAY	2.208	128	2.336
IĞDIR	238	6	244
ISPARTA	675	54	729
KAHRAMANMARAŞ	1.805	59	1.864
KARABÜK	458	26	484
KARAMAN	486	26	512
KARS	279	14	293
KASTAMONU	701	36	737

KAYSERİ	3.307	153	3.460
KIRIKKALE	405	32	437
KIRKLARELİ	658	47	705
KIRŞEHİR	377	13	390
KİLİS	172	5	177
KONYA	4.466	200	4.666
KÜTAHYA	1.106	46	1.152
MALATYA	1.431	52	1.483
MANİSA	2.331	125	2.456
MARDİN	1.333	21	1.354
MERSİN	3.638	180	3.818
MUĞLA	2.537	231	2.768
MUŞ	426	10	436
NEVŞEHİR	780	23	803
NİĞDE	535	34	569
ORDU	1.313	52	1.365
OSMANİYE	897	34	931
RİZE	808	35	843
SAKARYA	1.984	113	2.097
SAMSUN	2.246	119	2.365
SİİRT	369	12	381
SİNOP	370	16	386
SİVAS	1.129	53	1.182
ŞANLIURFA	2.365	62	2.427
ŞIRNAK	613	5	618
TEKİRDAĞ	2.447	108	2.555
TOKAT	918	32	950
TRABZON	2.283	92	2.375
TUNCELİ	152	5	157
UŞAK	889	35	924
VAN	1.194	23	1.217
YALOVA	581	35	616
YOZGAT	613	29	642
ZONGULDAK	1.014	62	1.076
Tamsayım Toplam	**88.722**	**4.090**	**92.812**
Örnekleme Yapılan İller	**10+ Örneklem İşyeri Sayısı**	**2-9 İşyeri Sayısı**	**Toplam**
ANKARA	6.911	979	7.890
ANTALYA	4.289	444	4.733
BURSA	2.931	427	3.358
İSTANBUL	8.493	3.311	11.804
İZMİR	6.276	750	7.026
KOCAELİ	4.201	210	4.411
Örnekleme Toplam	**33.101**	**6.121**	**39.222**
Genel Toplam	**121.823**	**10.211**	**132.034**

Ek 3- Tanım ve Kavramlar Sözlüğü

Açık İş: Kuruma işverenlerden intikal eden işçi istemidir.

Açık İş: İşveren tarafından hemen veya yakın gelecekte doldurulmak istenen ve işverenin işyeri dışından uygun bir adayın bulunması için aktif adımları attığı yeni yaratılan, boş veya boşalacak iştir. (EUROSTAT) . Bu tanıma göre açık iş muhakkak işyeri dışına açılmalıdır. İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında derlenen açık işler bu kapsamdadır.

Açık İş Oranı: Açık işlerin, açık işler ile mevcut çalışanların sayısının toplamına bölünmesi ile elde edilen bir orandır. Temel olarak, işyerleri tarafından fiilen doldurulmak istenen ve bu doğrultuda gerekli girişimlerin yapıldığı pozisyonları göstermektedir. İşyerinde çalışanlar yardımıyla doldurulmayı bekleyen pozisyonlar ise açık iş kavramı kapsamında yer almamaktadır. İşgücü arzına ilişkin İşsizlik oranına kıyasla işgücü talebinin bir göstergesi olarak ekonominin konjonktürel hareketlerine dair daha kullanışlı bir göstergedir. Örneğin ekonominin büyüme dönemlerinde açık iş oranında nispi olarak yükseliş görülürken, açık iş oranının gerilediği dönemler ekonomide yavaşlama işareti olarak değerlendirilmektedir.

Aktif Kayıt: Son işlem tarihinden itibaren 18 ay süre ile işe gönderilmek üzere hazır olan kayıttır.

Başvuru: İş arayanların, gereksinimlerinin karşılanması için Kurum il Müdürlüklerine doğrudan yaptıkları müracaatlardır. (İŞKUR)

Beceri: Eğitim, öğretim ve deneyimin ürünü olan beceri, ilişkin olduğu konudaki bilgiyle bir araya geldiği zaman uzman kişinin niteliğini oluşturur. Beceri, genel olarak iş ve görevleri başarabilmek için gerekli olan sistematik zihinsel ve fiziksel eylemleri, yatkınlıkları, etkinlikleri ifade eder.

Beceri Açığı: Beceri açığının yapısı ve düzeyini belirtir. İşgücü piyasasında becerili işgücüne ihtiyacın, mevcut işgücü arzından ne kadar fazla olduğunu gösterir. Dünyanın birçok ülkesinde işgücü piyasaları, artan işsizlik, yetersiz eğitilmiş personel, ekonomik ve teknolojik koşulların hızla değişmesi ve bu değişime ayak uydurma güçlükleri gibi sorunlarla karşı karşıyadır. beceri açığının nedenleri arasında, (1) iş gereksinimleriyle karşılaştırıldığında yetersiz kalan ehliyetler, (2) Ehliyetlerle karşılaştırıldığında yetersiz kalan işler, (3) İşsizlik, gizli işsizlik, (4) sayısal olarak becerili işçi açığı yer alır.

Beceri Eksiği: İşgücünün sahip olduğu genel uzmanlığın işin gerekleriyle uyuşmazlığıdır.

Beceri İhtiyacı: Belirli bir organizasyon, sektör veya ulusal ekonomide, farklı türdeki faaliyet, iş veya mesleki rol için gereksinim duyulan beceridir.

Çalışma Çağındaki Nüfus: İşgücü+ İşgücüne dâhil olmayanlar

Genç İşsizlik: Gelişmişlik seviyesine bakmaksızın bir çok ülkede genç işsizliği en önemli politika konusu olarak değerlendirilir. Bu kavramda genç 15-24 yaş grubunu ifade eder.

Genç İşsizlik Oranı : 15-24 yaş grubundaki işsiz sayısının aynı yaş grubundaki işgücü içindeki oranıdır.

$$Genç\ İşsizlik\ Oranı = \frac{15-24\ Yaş\ Grubu\ İşsiz}{15-24\ Yaş\ Grubu\ İşgücü\ Arzı\ (İstihdam + İşsiz)}$$

Genç Nüfus: 15-24 yaş grubundaki nüfustur.

Girişim: Yasal birimlerin oluşturduğu en küçük özellikle mevcut kaynaklarının tahsisi için belirli derecede karar alma özerkliğini kullanarak, mal ve hizmet üreten bir organizasyon birimidir. Girişim, bir veya birden fazla yerde, bir veya birden fazla faaliyet yürütebilir.

Eğitim Durumu: 6 ve yukarı yaştaki tüm fertlerin eğitim durumları hakkındaki bilgilerdir. Uluslararası Standart Eğitim Sınıflaması (ISCED,1997) uygun olarak sınıflandırılmaktadır, ana gruplar aşağıdadır:

1. Okuma yazma bilmeyen

2. Okuma yazma bilip bir okul bitirmeyen

3. İlkokul

4. İlköğretim

5. Ortaokul veya mesleki ortaokul

6. Genel Lise

7. Mesleki veya teknik lise

8. Yüksek öğretim

Eğitim Seviyelerine Göre İşgücü: Bu gösterge toplam işgücünü eğitim durumlarına göre analiz ederken, 25-29 yaş grubundaki yüksek eğitimlilerin işgücü içindeki oranına da özel önem verir.

Eksik İstihdam: Uluslararası Çalışma Örgütü tarafından düzenlenen 16. Çalışma İstatistikçileri Konferansında, mevcut eksik istihdam tanımı, yaşanan ölçüm zorlukları nedeniyle yeniden ele alınarak, eksik istihdam sorununu daha net ortaya koyabilecek "zamana bağlı eksik istihdam" ve "yetersiz istihdam" kavramlarına geçilmesine karar verilmiştir.

İktisadi Faaliyetlere Göre İstihdam: Bu gösterge istihdamın hangi ekonomik faaliyetlerde yer aldığının ifadesidir. İstihdam genelde tarım, sanayi ve hizmetler olarak üç temel iktisadi faaliyete ayrılır. Bu gösterge toplam istihdamın sektörlere göre oransal dağılımını gösterir. Böylelikle sektörlere göre ekonomik gelişmeyi veya daralmayı, trendleri, gelişmiş ve gelişmekte olan ülke ekonomileri arasındaki seviye farkını ortaya koyar. Sektörel istihdam akışları verimlilik analizlerinde çok önemli yer teşkil eder. Toplam verimliliğin artması için, istihdamın daha az verimliliğe sahip sektörlerden daha yüksek verimliliğe sahip sektörlere geçmesi gerekir.

Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev2.0 esas olmak üzere aşağıda yer alan sektörler kapsamı oluşturmaktadır.

A	Tarım, Ormancılık ve Balıkçılık
B	Madencilik ve Taş Ocakçılığı
C	İmalat
D	Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi Ve Dağıtımı
E	Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri
F	İnşaat
G	Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı
H	Ulaştırma ve Depolama
I	Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri
J	Bilgi ve İletişim
K	Finans ve Sigorta Faaliyetleri
L	Gayrimenkul Faaliyetleri
M	Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetleri
N	İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri
O	Kamu Yönetimi ve Savunma
P	Eğitim
Q	İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri
R	Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor
S	Diğer Hizmet Faaliyetleri
T	Hanehalklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri: Hanehalkları Tarafından Kendi Kullanımlarına Yönelik Olarak Ayrım Yapılmamış Mal Ve Hizmet Üretim Faaliyetleri
U	Uluslar Arası Örgütler Ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri

İstihdam Edilenler: Aşağıda yer alan işbaşında olanlar ve işbaşında olmayanlar grubuna dâhil olan kurumsal olmayan çalışma çağındaki tüm nüfus istihdam edilen nüfustur.

İstihdam Oranı: Çalışanların çalışabilir yaştaki nüfusa oranıdır. Ülke ekonomisinin istihdam yaratma gücünü gösterir. Özelikle yaş, cinsiyet ve iktisadi faaliyetlere göre istihdama katılım oranı istihdam politikalarının oluşturulmasında kilit unsurlardır.

$$\text{İ}stihdam\ Oranı = \frac{Toplam\ \text{İ}stihdam}{Kurumsal\ Olmayan\ Sivil\ N\text{ü}fus} \times 100$$

Yüksek istihdam oranı ülke ekonomisinin pozitif olarak değerlendirilmesine yol açmasına rağmen, bu gösterge tek başına yeterli değildir. İstihdam oranının değerlendirilmesinde ücretler, çalışma saatleri, kayıt dışı istihdam, eksik istihdam ve çalışma saatleri de önemlidir.

Düşük istihdama katılım oranı ise nüfusun ekonomik faaliyetlere katılmadığını, ekonominin ya yüksek işsizlik oranına ya da çok sayıda ekonomik anlamda aktif olmayan nüfusa sahip olduğunu gösterir.

İş Başında Olanlar: Yevmiyeli, ücretli, maaşlı, kendi hesabına, işveren ya da ücretsiz aile işçisi olarak referans dönemi içinde en az bir saat bir iktisadi faaliyette bulunan kişilerdir.

İş Başında Olmayanlar: İşi ile bağlantısı devam ettiği halde, referans haftası içinde çeşitli nedenlerle işinin başında olmayan kendi hesabına veya işveren olarak çalışanlar istihdamda kabul edilmektedir.

Üretici kooperatifi üyeleri, bir iş ya da meslekte bilgi veya beceri kazanmak amacıyla belirli bir menfaat (ayni ya da nakdi gelir, sosyal güvence, yol parası, cep harçlığı vb.) karşılığında çalışan çıraklar ve stajyer öğrenciler de istihdam halinde olanlar kapsamına dâhil edilmektedirler.

İşe Yerleştirme: İş arayanların Kurumca işe yerleştirilmesidir.

İşgücü: İstihdam edilenler ile işsizlerin oluşturduğu tüm nüfusu kapsar.

$$\text{İş}g\text{ücü} = \text{İ}stihdam\ Edilenler + \text{İş}sizler$$

İşgücü Arzı: Bireylerin her türden işgücü piyasasına pazarlamak üzere sundukları işgücü toplamıdır. Tanımlanmış bir zaman dilimi (referans dönemi) içinde belirli bir yaş üzerindeki nüfus, işgücü bakımından üç temel gruba ayrılmaktadır; istihdam edilenler, işsizler ve işgücüne dâhil olmayanlar. İstihdam edilenler ve işsizler, birlikte işgücünü oluştururlar.

İşgücü Talebi: İşgücü talebi işverenlerin istihdam etmeyi istedikleri işçi sayısıdır.

İşgücü Piyasası Araştırması: İŞKUR tarafından 16 Mart - 30 Nisan tarihleri arasında yapılan işyeri ziyaretleri kapsamında "İl İşgücü Piyasası Araştırması İşyeri Bilgi Formu" uygulamasıdır.

İşgücü Piyasası Araştırması Çerçevesi: Maliye Bakanlığı ve SGK kayıtları kullanılarak TÜİK tarafından hazırlanan "Türkiye İşyeri Kayıt Sistemi" üzerinden en güncel veri olan 2013 yılı kayıtlarıdır. İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında çeşitli nedenlerle görüşülemeyen işyerleri için "işyeri cevapsızlık formu" doldurulmuştur.

İşgücü Piyasası: Potansiyel çalışanların emeklerini arz ettikleri, işverenlerin de, ihtiyaç duydukları işgücünü talep ettikleri piyasadır. Çalışanlar öncelikle mesleki olmak üzere işe ilişkin beceri ve yeterliliklerini sunarken karşılığında ücret talep ederler.

İl İşgücü Piyasası: İşgücünün il düzeyinde arz ve talep olunduğu pazardır. İl düzeyinde işverenler birçok iş için çeşitli meslek dallarında işçi, çalışanlar da iş talep eder. Bu işler bakımından piyasa, il işgücü piyasasıdır.

İşgücü Piyasası Analizi: Belirli bir yer, bölge ya da ülkenin işgücü piyasasının niteliklerinin ve ayırıcı özelliklerinin incelenip çözümlenmesidir.

İşgücüne Katılım Oranı (İKO): İşgücü katılım oranı bir ekonomide çalışan veya işsiz, ekonomik olarak aktif olan nüfusun çalışabilir yaştaki nüfusa olan oranını ifade eder.

$$\text{İş}g\text{ücü}ne\ Katılım\ Oranı = \frac{\text{İş}g\text{ücü}\ Arzı\ (\ \text{İ}stihdam + \text{İş}siz)}{Kurumasal\ Olmayan\ Sivil\ N\text{ü}fus} \times 100$$

Çalışma hayatına katılımı ölçen bu gösterge, çalışma yaşındaki nüfusun ekonomik olarak aktif olan kesimini gösterir. Ülke mal ve hizmet üretiminde yer alabilecek işgücü arzının büyüklüğü hakkında bilgi verir. Cinsiyet ve yaş gruplarına ve eğitim durumuna göre işgücüne katılım oranı ekonomik olarak aktif nüfusun yapısı hakkında bir resim çizer.

İşgücüne Dahil Olmayan (İnaktif) Nüfus: İşsiz veya istihdamda bulunmayan kurumsal olmayan çalışma çağındaki nüfustur. Bu gösterge, özellikle kişilerin neden işgücü içinde yer almadıklarını açıklamaları bakımından çok önemlidir. Kişiler , çeşitli nedenlerle işgücü piyasası içinde yer almayabilirler. Çalışmak istedikleri halde kendilerine uygun iş bulamayacakları gibi düşüncelerle iş aramayan kesim potansiyel işsiz olmaları nedeniyle işgücü piyasasını yakından ilgilendiren kavramdır. İşgücüne dahil olmayanlar aşağıdaki gruplara ayrılmıştır.

1. İş Aramayıp Çalışmaya Hazır Olanlar: Çeşitli nedenlerle iş aramayıp, ancak 2 hafta içinde işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.

> ***1.1. İş Bulma Ümidi Olmayanlar:*** Daha önce iş aradığı halde bulamayan veya kendi vasıflarına uygun bir iş bulabileceğine inanmadığı için iş aramayan ancak işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.
>
> ***1.2. Diğer:*** Mevsimlik çalışma, ev kadını olma, öğrencilik, irad sahibi olma, emeklilik ve çalışamaz halde olma gibi nedenlerle iş aramayıp ancak işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.

2. Mevsimlik çalışanlar: Mevsimlik çalışması nedeniyle iş aramayan ve işbaşı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

3. Ev işleriyle meşgul: Kendi evinde ev işleriyle meşgul olması nedeniyle iş aramayan ve işbaşı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

4. Eğitim/Öğretime devam ediyor: Bir öğrenim kurumuna, kursa vb. devam etmesi

nedeniyle iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

5. Emekli: Bir sosyal güvenlik kuruluşundan emekli olduğu için iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

6.Çalışamaz halde: Bedensel özür, hastalık veya yaşlılık nedeniyle iş aramayan ve iş başı

yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

7. Diğer: Ailevi ve kişisel nedenler ve bunun dışındaki diğer nedenler ile iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

$$\text{İş}g\text{ücü}ne\ Dahil\ Olmayan\ N\text{ü}fus\ Oranı = \frac{Kurumsal\ Olmayan\ Sivil\ N\text{ü}fus - \text{İş}g\text{ücü}}{Kurumsal\ Olmayan\ N\text{ü}fus} \times 100$$

İşsiz: Çalışma yaşında olup, işi olmayan, aktif olarak iş arayan ve çalışmaya hazır kesimi ifade eder. Referans dönemi içinde istihdam halinde olmayan (kâr karşılığı, yevmiyeli, ücretli ya da ücretsiz olarak hiç bir işte çalışmamış ve böyle bir iş ile bağlantısı da olmayan) kişilerden iş aramak için son dört hafta içinde iş arama kanallarından en az birini kullanmış ve 2 hafta içinde işbaşı yapabilecek durumda olan tüm kişiler işsiz nüfusa dâhildirler. Ayrıca, dört hafta içinde başlayabileceği bir iş bulmuş ya da kendi işini kurmuş ancak işe başlamak ya da işbaşı yapmak için çeşitli eksikliklerini tamamlamak amacıyla bekleyenler de işsiz nüfus kapsamına dahildirler.

İşsizlik Oranı: İşgücü piyasasının en çok bilinen ve medya tarafından da üzerine en çok değinilen göstergesi işsizlik oranıdır. Toplam işsiz sayısının işgücü arzına oranıdır. İşsizliğin değerlendirilmesinde toplam işsizlik oranı tek başına yeterli olmaz. Gelecek planlaması için genç işsizlik ve uzun süreli işsizlik oranlarının da ayrıca dikkate alınması gerekir.

$$\text{İş}sizlik\ Oranı = \frac{\text{İş}siz}{\text{İş}g\text{ücü}\ Arzı(\text{İ}stihdam + \text{İş}siz)} \times 100$$

İşteki Durum: Ücretliler, kendi hesabına çalışanlar, işverenler ve ücretsiz aile işçileri olarak dört kategori altında toplanan işteki durum, işgücü piyasasının dinamiklerini ve ülke ekonomisinin gelişimini gösterir. Gelişen bir ülkede genel olarak beklenen tarım sektöründen sanayi ve hizmet sektörlerine geçişle birlikte, ücretli ve maaşlı çalışanların sayısındaki artış; kendi hesabına ve ücretsiz aile işçisi olarak çalışan sayısındaki azalıştır.

Kayıt Dışı İstihdam: Referans haftasında yaptığı işten dolayı herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşuna kayıtlı olmayanlardır.

Birçok ülkede kayıtdışı istihdam, gelir ve üretim yaratmada önemli bir rol oynar. Kayıtdışı istihdam sosyal güvenlik sisteminin ve yasal yaptırımlarının dışında olmasına rağmen, yüksek nüfus artış hızına veya kentleşmeye sahip ülkelerde bir seçenek olarak karşımıza çıkmaktadır.

Kayıt Dışı istihdam Oranı: Bu gösterge kayıt dışı istihdamın toplam istihdam içindeki oranı olarak hesaplanmaktadır. Oranın büyüklüğü çalışma hayatının sosyal güvenceden uzaklığı hakkında bilgi verir.

$$Kayıtdışı\ \text{İ}stihdam\ Oranı = \frac{Kayıtdışı\ \text{İ}stihdam}{Toplam\ \text{İ}stihdam} \times 100$$

Kayıtlı İşsiz: Çalışma yaşında ve gücünde olan, çalışmak isteyen, Kuruma başvurduğunda asgari ücret düzeyinde gelir getirici bir işi olmayan, Kurum tarafından henüz kendisine iş bulunamayan aktif kayıtlardaki kişilerdir. Kayıtlı işgücünden, daha iyi şartlarda iş arayanlar, emeklilerden iş arayanlar ve belli bir iş yerinde çalışmak isteyenler çıkarıldığında geriye kalanlar kayıtlı işsiz sayılmaktadır. (İŞKUR)

Kayıtlı İşgücü: İş arayanlardan aktif kayıtlarda yer alanların tümüdür.

Kurumsal Olmayan Nüfus: Üniversite yurtları, yetiştirme yurtları (yetimhane), huzurevi, özel nitelikteki hastane, hapishane, kışla vb. yerlerde ikamet edenler dışında kalan nüfustur.

Kurumsal Olmayan Çalışma Çağındaki Nüfus: Kurumsal olmayan nüfus içerisindeki 15 ve daha yukarı yaştaki nüfustur.

Mesleklere Göre İstihdam: Meslek sınıflaması olarak kullanılan Türk Meslekler Sözlüğü, Uluslararası Çalışma Örgütünün ISCO-88 Uluslararası Standart Meslek Sınıflandırma Sistemi esaslarına göre hazırlanan ve meslek sınıflandırma sistemi içinde yer alan meslek unvanlarını, özetlenmiş meslek tanımlarını ve meslek kodlarını kapsayan bir sözlüktür.

Meslek sınıflaması dört rakamlı kodlanmış olup 9 ana grup altında toplanmaktadır. Ana grupların altında 2 basamaklı alt gruplar, alt grupların altında 3 basamaklı meslek grupları ve meslek gruplarının da altında 4 basamaklı meslekler yer almaktadır. İŞKUR tarafından kullanılan Türk Meslekler Sözlüğü (TMS) ISCO-08 ile uyumlu daha ayrıntılı bir sözlüktür. ISCO'da söz konusu olan meslek grubu iken TMS'de mesleklerin en ayrıntılı hali bulunmaktadır.

Bu gösterge özellikle farklı işgücü piyasalarında arz ve talep dengesizliklerin analizinde çok önemlidir. Karar vericiler ve politika yapıcıların ekonomik ve sosyal politikaların formüle edilmesinde ve işgücü, öğretim ve mesleki eğitimin planlanarak uygulanmasında, yürütülmesinde istihdamın mesleklere göre dağılımı önem arz etmektedir.

Net İstihdam Değişim Oranı: Beklenen istihdam artışından, beklenen istihdam azalışının çıkarılması ile elde edilen sayının mevcut çalışan sayısına bölünmesi ile elde edilen orandır.

Temininde Güçlük Çekilen Meslekler: İşverenler açık işlerini istedikleri becerilere sahip çalışanlarla doldurmadıkları takdirde, bu durumu temininde güçlük çekilen meslekler veya beceri eksiği açık işler olarak ifade ederler.

Yaş Bağımlılık Oranı : 0-14 ve 65 ve daha yukarı yaştaki nüfusun, 15-64 yaş grubundaki nüfusa oranın yüzde olarak ifadesidir.

$$\boldsymbol{Ya\text{ş}\ Ba\text{ğ}ımlılık\ Oranı} = \frac{0-14\ Ya\text{ş}\ N\text{ü}fus + 65\ Ya\text{ş}\ ve\ \text{ü}st\text{ü}\ N\text{ü}fus}{15-64\ Ya\text{ş}\ N\text{ü}fus} \times 100$$

Yerel Birim: Coğrafi olarak tanımlanan bir yere yerleşmiş girişim veya onun bir parçasıdır.

Ekonomik faaliyet, coğrafi olarak tanımlanan bu yerde veya bu yerden tek ve aynı girişim için bir veya daha fazla kişinin çalışması halinde yürütülür.

Yetersiz İstihdam: Zamana bağlı eksik istihdam kapsamında yer almamak koşuluyla, referans haftasında istihdamda olan, son 4 hafta içinde mevcut işini değiştirmek için veya mevcut işine ek olarak bir iş aramış olan ve böyle bir iş bulduğu takdirde 2 hafta içinde çalışmaya başlayabilecek olan kişilerdir.

Zamana Bağlı Eksik İstihdam: Referans haftasında istihdamda olan, esas işinde ve diğer işinde/işlerinde toplam olarak 40 saatten daha az süre çalışmış olup, daha fazla süre çalışmak istediğini belirten ve mümkün olduğu taktirde daha fazla çalışmaya başlayabilecek olan kişilerdir.

Ek 4- Ek Tablolar

SEKTÖRLERE GÖRE İPA SONUÇLARI-2015							
Sektörler	**İşyeri Sayısı**	**Çalışan Sayısı**	**Açık İş Sayısı**	**Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı**	**30 Nisan 2016 İçin Belirlenen Net İstihdam Değişimi**	**Açık İş Oranı**	**Net İstihdam Değişim Oranı 30 Nisan 2016**
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	14	980	26	36	95	2,6%	9,7%
İmalat	319	14,256	352	492	505	2,4%	3,5%
Elektrik, Gaz, Buhar Üretimi	4	157	0	2	0	0,0%	0,0%
İnşaat	403	6.115	178	252	271	2,8%	4,4%
Toptan ve Perakende Ticaret	380	6.282	157	344	289	2,4%	4,6%
Ulaştırma ve Depolama	55	3.026	293	99	68	8,8%	2,3%
Konaklama ve Yiyecek Hizmetleri	182	4.231	482	427	414	10,2%	9,8%
Bilgi ve İletişim	3	23	0	2	0	0,0%	0,0%
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	8	120	0	1	8	0,0%	6,7%
Gayrimenkul Faaliyetleri	22	341	20	14	3	5,5%	1,0%
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	59	500	21	67	19	4,0%	3,7%
İdari ve Destek Hizmetleri	43	1.53	30	54	88	1,9%	5,8%
Eğitim	87	1.966	21	51	-49	1,1%	-2,5%
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmetler	45	1.822	44	75	63	2,4%	3,5%
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor	5	55	0	1	0	0,0%	0,0%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	53	453	25	47	5	4,5%	0,9%
Genel Toplam	**1.682**	**41.958**	**1.650**	**1.965**	**1.779**	**3,8%**	**4,2%**

EK 5- 2 İle 9 Kişi Arası İstihdamlı İşyeri Bilgileri AYDIN

2015 yılı İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerinin yanında 2 ile 9 kişi arası istihdamlı işyerleri de ziyaret edilmiştir.

Türkiye İş Kurumu, 2015 Yılı Yerel Düzeyde İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında 16 Mart – 30 Nisan 2015 tarihleri arasında Türkiye genelinde 132.034 işyerine yüze görüşme yöntemiyle anket uygulamıştır. TÜİK İşyeri Kayıtları Sistemi altlık kullanılarak sektörel kapsam dâhilinde yer alan 2 ile 9 9 kişi arası istihdamlı işyerleri ve 10 ve daha fazla çalışana sahip işyerleri, araştırmada örnekleme çerçevesi olarak kullanılmıştır. Araştırmanın kapsamında Türkiye genelinde Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev. 2 sınıflandırmasına göre Tarım, Kamu Yönetimi ve Savunma; Zorunlu Sosyal Güvenlik, Hane Halklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri ve Uluslararası Örgütler ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri dışındaki 17 alt sektörde yer alan, 2-9 arası kişi istihdam eden ile 10 ve daha fazla çalışana sahip işyerleri örnekleme çerçevesi olarak kabul edilmiştir. Örnekleme birimi işyeri olarak belirlenmiş ve 17 sektör bazında 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerleri için il ve Türkiye, 2-9 arası kişi istihdam eden işyerleri için ise Türkiye geneli tahmini verilmiştir.

Çalışma kapsamında 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerleri için hem Türkiye geneli il düzeyinde tahmin üretilebilirken 2 ile 9 kişi arası istihdamlı işyerleri için sadece Türkiye geneli için tahmin üretilebilmektedir. Söz konusu işyerleri için il düzeyinde tahmin üretilmemiştir. Bu nedenle raporun bu bölümüne kadar 2 ile 9 kişi arası istihdamlı işyerlerinin verileri kullanılmamıştır. Bu bölümde Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüklerinin illerinde ziyaret ettikleri 2 ile 9 kişi arası istihdamlı işyerlerine ilişkin veriler paylaşılacaktır.

2 ile 9 kişi arası istihdamlı işyerlerine de 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerine uygulanan soru kâğıdı uygulanmıştır. Çalışmanın metodolojisi açısından her iki büyüklükteki işyerleri için bir farklılık bulunmamaktadır.

Türkiye genelinde çalışma kapsamında toplam 10 bin 211 adet 2 ile 9 kişi arası istihdamlı işyeri ziyaret edilmiştir. Bu işyerlerinin 6 bin 512 tanesine soru kâğıdı uygulanırken 3 bin 699 tanesinden çeşitli nedenlerle cevap alınamamıştır.

Bu kapsamda Aydın ilinde 116 işyeri ziyaret edilmiş olup, söz konusu işyerlerinin 92 tanesi için soru kâğıdı uygulanmıştır. Bu bölümde 92 işyerinden elde edilen veriler üzerinde durulacaktır. Söz konusu veriler ham veriler olup, genelleştirme katsayısı Türkiye geneli tahmin üretecek şekilde verildiği için genelleştirilmiş verilerin il düzeyinde bilgi veren bir çalışmada kullanılmasının uygun olmayacağı düşünülmüştür. Ayrıca 2 ile 9 kişi arası işyerlerine ait veriler ili genellemediği için 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerinin verileri ile karşılaştırma yapılmamıştır.

Çalışma kapsamında Aydın ilinde 2 ile 9 kişi arası istihdamlı 92 işyerine soru kâğıdı uygulanmış olup en fazla işyeri Toptan ve Perakende Ticaret sektöründe olup daha sonra sırası ile Diğer Hizmet Faaliyetleri ile sektörleri gelmektedir.

Tablo 60: İşyerlerinin Sektörel Dağılımı

Sektör	İşyeri	Erkek	Kadın	Toplam
Toptan ve Perakende Ticaret	25	38	23	61
Diğer Hizmet Faaliyetleri	7	12	3	15
İmalat	7	20	2	22
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	7	2	9	11
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	6	16	4	20
Eğitim	5	15	14	29
İnşaat	5	13	1	14
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	5	21	1	22
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	5	5	8	13
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	4	10	15	25
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	4	4	4	8
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri	4	8	0	8
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor	3	4	2	6
Ulaştırma ve Depolama	3	3	0	3
Elektrik, Gaz, Buhar Ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı	1	2	0	2
Gayrimenkul Faaliyetleri	1	23	0	23
Toplam	**92**	**196**	**86**	**282**

Kaynak: İPA 2015

Araştırma kapsamındaki 17 sektörün 16 tanesinde 2 ile 9 kişi arası istihdamlı işyeri ziyaret edilmiştir.

Söz konusu işyerlerinde toplam 282 kişi çalışmaktadır. Söz konusu işyerlerinde çalışanların yaklaşık yüzde 30'u kadın, yüzde 70'i erkektir. En fazla çalışan Toptan ve Perakende Ticaret sektöründedir.

92 işyerinden 7 tanesinde 12 kişilik açık iş olduğu tespit edilmiştir. Açık iş olan meslekler ise Satış Danışmanı (4 kişi), Cam Balkon Sistemleri Montajcısı (3 kişi), Garson (Servis Elemanı) (2 kişi), Soğuk Demirci (2 kişi), Otomotiv Kaporta Ustası meslekleridir.

Toplamda 25 kişinin temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. Temininde güçlük çekilen meslekler Satış Danışmanı, Mermer Blok Kesme Makinesi Operatörü, Plastik Doğramacı /Pvc Doğrama-İmalat ve Montajcısı ve diğerleridir.

Temininde güçlük çekilen mesleklerin temininde güçlük çekilme nedenine bakıldığında yüzde 52 oranında gerekli mesleki beceri/niteliğe sahip eleman bulunamamasından, yüzde 44 oranında yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamamasından, yüzde 44 oranında ilgili meslekte eleman bulunamamasından, yüzde 24 oranında çalışma ortam ve koşullarının uygun olmamasından ve yüzde 16 oranında önerilen ücretin az bulunmasından dolayı eleman temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. İşyerinde vardiyalı çalışma olması temininde güçlük çekilen mesleklerin nedeni olarak tercih edilmemiştir.

Aydın ilinde çalışma kapsamında ziyaret edilen 2 ile 9 kişi arası istihdam eden işyerlerinde istihdamın bir yıl sonra toplamda artacağı tahmin edilmiştir. İstihdamın yüzde 2,4 oranında artacağı öngörülmüştür.

Tablo 61: İstihdam Artışı ve Azalışı Beklenen Meslekler

İstihdam Artışı Beklenen Meslekler		İstihdam Azalışı Beklenen Meslekler	
Meslek	Sayı	Meslek	Sayı
Satış Danışmanı	5	Beden İşçisi-Bina İnşaatı	23
Elektrik Tamircisi	5	Sigorta Teknik Personel	1
Hurda Hazırlama Ve Takip İşçisi	4	İşletmeci	1
Cam Balkon Sistemleri Montajcısı	3		
Soğuk Demirci	2		
İngilizce Öğretmeni	2		
Bayan Kuaförü	1		
Depo Sorumlusu	1		
İnşaat Teknolojisi Teknikeri	1		
Diş Hekimi Yardımcısı	1		
İç Lastik Tamircisi-Motorlu Taşıtlar	1		
Şoför-Yük Taşıma	1		
Otomotiv Kaporta Ustası	1		
Erkek Berberi/Erkek Kuaförü	1		
Temizlik Görevlisi	1		
Otomotiv Boya Ustası	1		
Büro Memuru (Genel)	1		

Kaynak: İPA 2015

En fazla istihdam artışı beklenen meslekler Satış Danışmanı mesleğidir.